

Bekpààtìbè tõmmú pátíri déri Di mpátíri tɔ tì náańtì

Bekpààtìbè tõmmú pátíri déri toté yewétiyè yedéé ndi. Sadomøo kó tikpàtì, nè o kó kuwuø nkøbe bëè sooté ke di tikpàtì, kémbaké Sudaa kó dikpààtìyuu ke yàa tuòkènè Nebukannesaa bë domè kérpønté Sedisadømmu kékònnè Babidønni. De kó dipátíri diì múnke ti náá nyIsidayeeeribé kó yekpààtìyuu totémè yedéé: Isidayeeeri kperí nè Sudaa kperí.

Di mpátíri náańtì duó ke dòmmè

1. Sadomøo kó tikpàtì nè bë nákémè ke wèníkùnné bë maámè Kuyie ncíetè nè bë tè kpetémè 1-9
2. Sudaa kó dipààtìyuu kó tináańtì Odoboammu do túmè okpààtì kéntø kétuòkènè Nebukannesaa pòntemè Sedisadømmu ke bë pírmú kékònnè 10-36

ISIDAYEEERIBÉ KPÀÀTÌ SADOMOO KÓ TINAÁNTÌ

¹ Kè Dafiti bire Sadomøo kpàtì nfííkú kë ti Yiè nKuyie nní nhò bonè kéfei nhò yètìrlì.

*Sadomøo mæomè Kuyie mmecüì
(Wénté 1 Bekpààtìbè pátíri 3:4-15)*

² Kè Sadomøo tíí nyIsidayeeeribé bëmøu bëhääpònkoktibè bëè baké bëhääpòmbè sikøupí nè sikøu nè bebeémbè nè Isidayeeeribé kó bekótibè, bëè baké be cëñ. ³ Kè Sadomøo bë neinè bëmøu kë bëè kóte ditònnì diì bo Kabaaññ di borè, ke yé Kuyie ntäummmè

tou ti Yiè nKuyie nkóo tãntì Møyiisi do dòò dì dikpáà miéké dì do kë mbomè.

4 Kuyie ntàummè tòu me ndo í dè bo, Dafiti do dì tùótému Kidiya-Yeadimmu kékònnè Sedisademmu ké dì tanné ò do dàò kùù dieku mètaummè tòu kpéí.

5 Dissoawùñd kó diwùñtònnì Udi bire Besadèdi Uuri yaàbire do dàò dì do kë mbo ti Yiè nKuyie nciféttè iìkè.

Sadomòo nè Isididayeeeribè bè do kòrì dì borè kë bekù ti Yiè nKuyie mbe kpèti. **6** Sadomòo do kë nkòte kífíé iwùñ ti Yiè nKuyie ntékòupíítè (1000) dissoawùñd kó diwùñtònnì ìnkè kétuò Kuyie nciféttè iìkè ku taummè tou borè. **7** De kó keyènkè nké Kuyie nkòtenímè kénáké Sadomòo ke dò: Mòo a dó kë n da pâ dè.

8 Kè Sadomòo ténné Kuyie nké dò: Fôò dòò n cice Dafiti mesàà, kë duó nké n sòaté o kpàtì, **9** ti Yiè nKuyie nha nàké tì n cice Dafiti tiì dòò ke yé a mbaàmmè kubotí diekù kùù sù ke mànnè mubirímú. **10** A n duó mmeyèmmè nè mèciì, kë dèè yie nké n niité de kó kubotí diekù. We mbo na kémbaké a nìtibè kubotí diekù kuu.

11 Kè Kuyie nténné Sadomòo ke dò: A í me nni mmòòmè tikpàtì yoo a bo mmøkemè a kpere, yoo kuyètìfeitoo, yoo a níimbè bo kúmè, a me nyí m mòo a bo nfòùmè kémonté, ke né mòo meyèmmè mme nè mèciì ke bo na kémbaké kubotí n dà baá nkù. Tiì mè mbomè a yèmmè miéké, **12** n da duómmu meyèmmè nè mèciì nké yóó da yíé tikpàtì nè a bo mmøkemè a kpere, nè kuyètìfeitoo. Bekpààtìbè bèè da niiténè ke di tikpàtì òmòù í pèté de botí. Bèè me nkpaaní ke bo di tikpàtì òmòù í yóó dè mòòtè ké da tuòke.

13 Kè Sadomωo íté Kabaaõõ metqummè tou borè nè ditònni borè kékonní Sedisademmu kémbaké Isidayeeribε.

Sadomωo wērímú nè o kpàti

(Wénté 1 Bekpààtìbè 10:26-29 nè 2 Bekpààtìbè tômmú 9:25-28)

14 Memmè ò tìimmè okpàrànaasẽ nè sikpàrlsẽ. Ò do məke sikpàrànaasẽ tekɔupíítè nè sikɔusinàà ndi (1400) sikpàrlsẽ nè si dèebè tekɔupípíítè nè sikɔupísìdé (12000) ké dè duó nyehääpɔnkaré kó yehékè kè sitesì nkpaá o borè Sedisademmu.

15 Weè do te kè timátì péítì nè mesωo nkè dèe buoté Sedisademmu kémmanne yetárè, kè dətekperè nsũ ke mānnè dətie mbè tu dè sìkòmóò, kè dè yìè dàmèèri Meditedandee pëémmè. **16** Sadomωo kó bəpotambè do kərì Esibiti nwe nè Sidisii ke donní o kó sisẽ. **17** Bè do fitti de kó sikpàrànaasẽ témáà mèditibii nsikɔusikuò ndi (600), tesántè témáà mèditibii ntækòùtè nè sipísìnùmmù (150). Bəpotambè bëè do sì tou ke múnke fuitinè Itiibε kpààtìbè nè Sidii kəbe.

Sadomωo bàátímè ke bo maá Kuyie ncíetè

(Wénté 1 Bekpààtìbè 5:15-32 nè 7:13-14)

18 Kè Sadomωo duó nkè bëè bo maá ti Yiè nKuyie ntækòùtè nè tekpààtìcíetè ò yóó nhã tè.

2

1 Kè Sadomωo kaa mbenitìbè sikɔupípísìyiekè (70000), kè bëè bo ntəu tinentì, kékaa mbèè yó ncéú yetárè yetárè ũnkè, kè bëè mbo benitìbè sikɔupípísìni (80000), kékaa mbèè yó mbè bàa kè bëè mbo sikɔupísítäati nè sikɔusikuò (3600).

² Kè Sadomwò tɔ nkè bèe náké Tiiri kóo kpààtì Udammu kè dò: A do naatinèmu n cice Dafiti ké nhò duònní dëtekperè kó ideí kòò bo maá tecfítè ò yó nhã tè. ³ Nte mí nkè maà ti Yiè nKuyie ntcfítè, Kuyie n tū nkù. Tecfítè kù te tè. Bè yó nkù tùò ndè tihúuntì nè bè níí yóó neé ndè pëëbè bè kù pää mbè sãà, kéntuà nyiwüñ bè kù feu ì, dikünweññì nè kuyuoku nè siomùpùsi simou nè betäappambè nè ti Yiè nKuyie nkó yeba, Isidayeebibè do dò nkéndowrimè sãà. ⁴ N yóó maá tecëdietè nte, ke yé Kuyie nti tū nkù kuù dëumè ke pëëté yebokè. ⁵ We mbo na kémáá Kuyie ntcfítè? Keñkè kenke deu, kè í na ke kù tò. Yé n tú wè ke bo na ké kù maá tecfítè? N cénkè dò kéanné bè yó nkù tùò ndè ndè tihúuntì fññti. ⁶ Á n duó nhonitì wèè yë meswò nnè timátì péítì nè disowüñ nè timátì de kó mutömmú, ke yénnè mupààkonwüñmù nè mùù dò mmeyñ nnè mùù dò mmebérímè de kó mutömmú, ke nò mmuyántimù kòò pínnè mutömmú n cice Dafiti n duó mbèè yántibè, kè bè bo nni mbonè Sudaa tenkè nè Sedisademu. ⁷ Á n duó nditärì Dimaa kó dëtekperè nè deterè bè tu dè sìpérésì nè bè tu dè sàntadì, n yému a kó betömbè nömmè ke kõñ Dimaa kó dëtie, m bo bè neínnè n kó betömbè. ⁸ Kè bè n kõñní ideí mediè ke yé n yóó maámè tecëdietè nte tecësààtè. ⁹ N yóó duómmu mudiì bëè yó nkõñ ideí, m bo bè duó ntidiitì bè tu tì bëdéè tónnì siküpísikuò (6000), nè tidiitì tetì bè tu tì ódìsi tónnì siküpísikuò (6000), nè menaà ndítiribè siküpíkousini (800000), nè mekùò ndítiribè siküpíkousini (800000).

¹⁰ Kè Tiiri kóo kpààtì Udammuu wäri dipátíri

kóò tènné ke dò: Ti Yiè nKuyie ndá mèè kpéí nku nìtibè deè te kè kù da dòò be koo kpààtì. ¹¹ Kòo yíé kékéi nke dò: Ti Yiè nKuyie nyétirì ndeu kunku Isidayeebibé tū nkù kuù dòò keñkè nè ketenke kunku kùù duá nhokpààtì Dafiti debire Sadomao, dèè móke meyèmmè, ke yé de yèmmè ke ciì ke yóó maá ti Yiè nKuyie nteciètè nè tekpààtìcètè dè yó nhã tè. ¹² N yóó da duónkomu onìti wèè yé o tɔmmú ke ciì kòo yètirì tu Udammu-Abi. ¹³ Kòo yó tú Danni botí kou, kòo cice tú Tiiri èì kou. Kòo nə mmesoo nnè timáti péítì nè disawuñ ñè timáti nè yetárè nè ideí de kó mutɔmmú, ke nə nke duòkù mupààkonwuñmù nè mùù dò mmebèrimè nè tiyàatì kpetì kó mupààkómmú nè mùù dò mmeyñ nke nə mmuyántimù bá kè bë yé nwèè dòò kùù nenkù wèè kù dòò. Ò bo pínnè a kó betɔmbè bëè nə mbe tɔmmú nè a cice okpààtì Dafiti kobe. ¹⁴ Fò n yiè nkàa bo duønní a tɔmbè tidiitì bë tu tì bëdéè nè ́dísì nèmekùò nnè menaà a bái ndèè kpéí, ¹⁵ ti yóó dekemu ditárì Dimaa ké da këñní dëtie nha dó dëè kó dimàà ké dè boú ké dè tanné dàmèèrì kë dëè tuøke Safaa èì, kàa dè tuóté kékonné Sedisademmu.

¹⁶ Kè Sadomao kaa mbepòòbè bëè bo Isidayeebibé èì o cice Dafiti do kàa mbe, kè bë mbo benítibè tekøupíkòùtè nè sikøupípísìnùmmù nè sikøupísítäati nè sikøusìkuò (153600). ¹⁷ Kòo deite benítibè sikøupípísìiekè (70000) kè bë bo ntøu tinentì, sikøupípísìni (80000) bëè bo ncéú yetárè yetárè ïnkè, betobè sikøupísítäati nè sikøusìkuò (3600) bëè bo mbaa betɔmbè.

*Sadomω maámè Kuyie ncíëtè
(Wénté 1 Bekpààtìbè 6:1-38)*

1 Kè Sadomω keté ti Yiè nKuyie ncíëtè kó mumarimù Sedisademu Môdiyaa târì ìnkè. Ti Yiè nKuyie ndo bënke dè kumáà o cice Dafiti Sebusiibè botí kou Odinanni yié mieke kòò dè tûntè. **2** O kpàtì benni naannì mieke kóò tâdérì mieke do nkè ò ketémè Kuyie ncíëtè mumarimù.

3 Ntè Sadomω do maá Kuyie ncíëtè kè te ndòmmè: Ò do benné te bè do beúmè mmè de mɔnnì kè meokùmè mbo métirì sipísítäati kè mepékùmè mbo métirì tepíítè. **4** Kòò maá kukpánkpánkù kè ku okùmè mmànnè tecíëtè dietè kôme métirì tepíítè, mécómmè métirì sipísikuò kédari ku mieke mesoo nsààmè. **5** Kòò dari kudieku diekù dëtekperè kó tidabëetì, kòò tì dàri mesoo nsààmè, ké tì kerí kè dè ndò ntipuonti nè mëfîmme. **6** Kòò kù dàri yetâsààye, kè te sôò nní ntú Padifaimmu kó këtenkè kó mesoo. **7** Kòò dari mesoo nyesâñkè nè yeborè nè yecâkè, kékérí beñkèmbàràbè kó tifentì de kó imarí ìnkè.

8 Kòò maá ikuó nentì dieku kè ku okùmè mmànnè tecíëtè kó mepékùmè métirì tepíítè, kè ku pëkùmè mbo métirì tepíítè. Kòò kù dàri mesoo nsààmè kè me céékù mbo tânnì sipísidé. **9** Kè sikâñ kó mesoo ncéékù mbo cídóò dikéè. Kòò dari mesoo nkudànkù kó tidieti.

10 Kòò dòò beñkèmbàràbè kó tifentì tìdétì ké tì dàri mesoo nké tì cònné ikuó dieku, ikuó nentì kó kufâá. **11** Kè de kó beñkèmbàràbè bëdë kó ifièti kó meokùmè mbo métirì tepíítè, kè oketiwè kó kufièti kùmâà kó meokùmè mbo métirì mèdémè nè dikéè ke kâá kumarí, kè kutekù kó meokùmè mbo métirì mèdémè nè dikéè ke kâá nhodérì kôku. **12** Kè odérì kôku

ketikù kó mεokùmè me mma ke káá nhoketiwè kóku, kè kudérikù me mma ke káá kumarí. ¹³ Kè de kó bεñkèmbàribè bεdε ncómmú ke pñntε bε fεtì kè ti okùmè bo métìrì tεpíítè kè bε wetí Kuyie ncñëtè mieke. ¹⁴ Kòo døò kuyààkù kùù bo kpetínné dibòrì nè mupààkonkperímù mùù dò mmεbèrìmè nè muwññmmù nè mùù dò mmεyññ, ke kpε nkè dè dò mbeñkèmbàribè.

*Sadomøo døòmè disøowññ kó yesañkè nè diwññtønnì
(Wénté 1 Bekpàatìbè 7:15-22)*

¹⁵ Kè disøowññ kó yesañkè ncómmú Kuyie ncñëtè iìkè kè ye okùmè mbo métìrì tεpíítè nè mènùmmù kédøò yεteitiyè de kó yesañkè ïnkè, kè ye okùmè mbo métìrì mèdémè nè dikéè. ¹⁶ Kòo døò kè dè ndò mmεfimme kεfìi ndε kó yεteitiyè yómmè, kédøò kè dè ndò nyεtebe bε tu yε kεdènátì, kè yε mbo tekðütè (100) kè bεe yε cátínné mεfimme yεteitiyè yómmè. ¹⁷ Kòo deè kεcónné Kuyie ncñëtè iìkè yesañkè, diì nkubakù yoú, diterì kucàñku, kεyú kuyoú kpéri ke dò: Yakinni (dèè tu Kuyie nfíi) ke yú kucàñku kpéri ke dò: Boasi (dèè tu Kuyie ntú muwεrímú yiè).

4

¹ Kòo maá disøowññ kó diwññtønnì kè di okùmè mbo métìrì tεpíítè, mεpεkùmè métìrì tεpíítè mεcómmè métìrì mènùmmù.

*Sadomøo døòmè disøowññ kó kunankú nè yεnaabo
(Wénté 1 Bekpàatìbè 7:23-26)*

² Kòo deè kédøò disøowññ kó kunankú kè ku pεkùmè mbo métìrì mènùmmù, kè ku còmmè mbo métìrì mèdémè nè dikéè, kàa kù benné ke fité dè mbo métìrì tεpíítè nè mènùmmù. ³ Kòo døò disøowññ kè

dè ndò nyinààkè kewennénè kunankú biè nkéuté, kè dè nwẽ nyicuó nyidéì, kè ì mbo kucuó nkumáà miekè inààkè sipísìnàà, kè dè ntú disoawũò máà. ⁴ Kè di ndàònè inààkè tephítè nè idéì kè ì ncómmú kè itãäti wetí kubakù yoú bíékè, kè itãäti wetí diyìè taà kè è bíékè, kè itãäti wetí kubakù cãñku bíékè, kè itãäti wetí diyìè yìèní kè è bíékè kè ì fò màá dè cuokè, kè kunankú cõmmú i ñinkè. ⁵ Kè ku kõntì kó mæc   mmànnè tenòùtè kó mepékùmè, ke yaa nke dò mmutepóó nkè b  e anté ku biè nfes  b  of   kpeye k  m  , k  a k  u benn   menie mm   mbo dítìrb   tek  upík  ut   n   sîk  úpípís  d   (120000).

⁶ K  o d  ò disoawũò kó yenaab   tephítè, k  inn   y  n  umm   Kuyie nc  st  t   bak   yo  , k  inn   y  n  umm   te bak   c  nku, kè b   bo nwu   ke   un   iw  b   feu ì Kuyie nke tu  , kè iku   ni  ub   b  emb   nwu   disoawũò k   kunank   miek  .

*B   bat  m   tinent   t   k   dim  a tu tim  t  
(W  nt   1 Bekp  at  b   7:40-51)*

⁷ K  o d  ò mes  o nk   sifit  k  k   tephít  , t   w  ari ke y   ns   nd  omm  , kè s   ñ  n   Kuyie nc  st  t   miek   kubak   yo   s  n  umm  , kuc  nku s  n  umm  .

⁸ K  o d  ò t  b  ud  ib   tephít   k  c  onn   Kuyie nc  st  t   miek   b  en  umm   kubak   yo  , b  en  umm   kubak   c  nku.

K  o d  ò y  s  o  b   tek  ut   (100) b   y  y   mm    n   y   mey  , ⁹ k  d  ò iku   ni  ub   k   kucuud  ank   n   ku- cuud  ank   di  k   k  ann   y  c  k   ke y   d  ari disoawũò.

¹⁰ B   do ñ  n   kunank   di  k   Kuyie nc  st  t   kubak   c  nku diyìè yìèní kè è bíék   nke.

11 Kè Udammuu yié kédəò yenaabə bə yó nhuti dè mutápeí nnè tikāpenti nè yebə yèè yó mméíñè meyññ. Memmè ò dèèmè mutɔmmú okpààtì Sadoməa do yε nwèè dòò mù Kuyie ncīètè kpéí. **12** Kòò dəò disɔɔwññ kó yesāñkè yèdēè, kédəò yeteitiyè ye ũnkè, bə yóó seunnè yε mesoɔfimme. **13** Nε bə do dòò dè kε dè ndònnè yetebe bə tu yε kédènati kε yε mbo sikousinàà (400). Kè bεe dè cátinné mesoɔfimme bá dìù teitirì ũnkè icuó idéi kékíté. **14** Kòò dəò yenaabə kéínné tenaasántè mieke, **15** kédəò disɔɔwññ kó kunankú diekù kέ kù cɔnné disɔɔwññ kó inààkε tεpíútè nè idéi ũnkè. **16** Kòò dəò yenaabə nè tikāpenti nè simátipeé yenii nkpesi nè tinentì sənti okpààtì Sadoməa do duó nkè Udammu-Abi ti dòònè disɔɔwññ ndi ti Yiè nKuyie ncīètè kpéí nké tì anté mesàà. **17** Suditëe kó kubiriku mieke nkε bə do yìemmmè disɔɔwññ kέ dè uté Sukəti εì nè Sededataa kperi ye cuokè. **18** Sadoməa do dòò dè kó tinentì kέ tì nsñ mediè mmε bá bə í ndò nkéna kékate disɔɔwññ bə tì dòònè dì di cεékù màmè.

19 Kè Sadoməa yié kédəò Kuyie ncīètè kó tinentì timəu nè mesəa nkó diwññtənnì nè tábùdibè bə yó nnenkù bəè ũnkè pεé bə pää nwè Kuyie. **20** Ò do dòòmu sifitikékèe nè si kó ifitii bə yó ntuɔnnè sì ikuó nentì bo kùù dieku iikè, ikuó yε ndè ndòmmè nè mesəa nsààmè. **21** Nè sì tòkè yèè dò mmutepoo nè sifitibúúsí nè ihaaké, deməu ò do dè dòònè mesəa nsààmè mmε. **22** Kédəò yεse kédəò yebə bə yó mméíñè yε meyññ nè sibúúsí, bə yóó nwaànnè sì muhãã, deməu ò do dè dòònè mesəa nsààmè mmε Kuyie ncīètè kó yecákè nè te mieke kpεye ikuó nentì

ã kùù fāá nè Kuyie ncīétè kó kudieku diékù kpéri,
démou ò do dè dàònè meso mme.

5

¹ Sadomoo dèè dìì mònnì tì Yiè nKuyie ncīétè
kó mumarimù, kétóní o cice Dafiti do cǎrné dè
Kuyie nkpéí: Timátì nè messo nnè tinentì tetí tibotí
tibotí, kétanné Kuyie cīétè kó tikpàti dò nkémbo
kùù dieku.

*Bè koutémè Kuyie ncīétè ke tanné Kuyie ntaummè
tou*
(Wénté 1 Bekpààtibè 8:1-13)

² Kè Sadomoo tíí nSedisademu Isidayeecribe kó
bekótibè nè be wuo nkó bekótibè nè be naàmuntí kó
bekótibè kè bè bo kote Dafiti è Siyôõ kétuôténí Kuyie
ntaummè tou. ³ Kè Isidayeecribe kó benitidaabè
bemou tíí nhokpàati Sadomoo borè, dibenni tânkù
yiénwè dò nwe kè bè mòke dibanni. ⁴ Isidayeecribe
kó bekótibè tíí ndìì mònnì kedeè, kè Defiibe tuoté
Kuyie ntaummè tou, ⁵ kékpéété metaummè tou kó
tinentì kétuôténè ikuó nentì tì kó dimàà do ã di
miéke. Ikuó niùbè nè Defiibe beè do dè tou. ⁶ Kòo
kpàati Sadomoo nè Isidayeecribe bemou kè bèe tíí
mmaummè tou iiké kéfíé ipe nè inààke kè dè nsú
bá dè í ndò nkékaa nkédeè.

⁷ Kè ikuó niùbèe tóní ti Yiè nKuyie ntaummè tou ké
dì tanné Kuyie ncīétè miéke ké dì ñíné ikuó nentì kó
kufāá m bè dàò tìì fèntì ke dònneñè beñkèmbàribè
ti fièti déé. ⁸ Kè dè kó beñkèmbàribè fèntì ncómmú
ke yuo be fièti ke kanké Kuyie ntaummè tou nè
di kó ipàati. ⁹ De kó ipàati do dëumu kàa tatoo
Kuyie ncīétè kudieku diékù a nyì wùó, kàa me mbo
ditowaà a bá nyì wùó. Metaummè tou kpáá dè bomu

nè yienní. ¹⁰ Titápièti tìdé tiì do ã ti Yiè nKuyie ntaummè tɔu mièke kù do bè dènné dìì mònnì Esibiti kékè bè dàònè metaummè Odèbu tārì kédouó ntì Moyiisi.

¹¹ Kè ikuó niùbèe yènní Kuyie ncíëtè ikuó nentì ã kùù fàá kédøà mwénkùmè kó ikuó bá bè í mbaqtì bè tūmmè betøbè, ¹² ikuó niùbèe bèè kó dimàà tu bødèmbè kékè bè ndè bo bømøu. Asafu nè Emanni nè Yedutunni nè be bí nè be kòbe, bè do ã tiyaàkpetì nti ke tɔ tikäpentì nè tibombonti nè tikütidùùtì ke còmmú diwüñtønnì diyìè yìènì kékè bíékè kékè nè yíénè ikuó niùbèe tøbè bèè no nké eu siheú kékè bè mbo tekòùtè nè sipísiidé (120). ¹³ Bèè do eu siheú nè bèè dìè nké bè nsäntí ti Yiè nKuyie nké déukùnko ku yètìrì nè metammè mèmáà. Kè siheú tammè yìè nè tikäpentì nè debémbeññè tørè. Kè bè säntí ti Yiè nKuyie kë tú: Déukùnnenè ti Yiè nKuyie, kù nitimu, kékè ku sàà mbo sàà. Kè diwëtirì píe nti Yiè nKuyie ncíëtè. ¹⁴ Bá ikuó niùbèe í nna ke sɔɔté bë tɔmmú ke yé diwëtirì nè ti Yiè nKuyie nkó tikpetì dë píemmmè ku cíëtè mièke.

6

¹ Kè Sadomøo bëi nké dò:
Ti Yiè nKuyie nha täätémù kë dò kémbo diwëtirì mièke,
² kë mí nné da maá tekpààtìcíëtè,
teciëtè a yó mbo tèè mièke sàà!

*Sadomøo nàké tì bë kaurí dìì yiè Kuyie ncíëtè
(1 Bekpààtìbè 8:14-21)*

³ Okpààtì yí mèmme kékewëëtè Isidayeeribë tñnnì còmmú dë kémøo Kuyie nkó mèssàà nyIsidayeeribë bømøu kpéí, ⁴ kéké bëi nké dò: Ti Yiè nKuyie nyètìrì

ndeu kunku tínti Isidayeeeribé ti tū nkù. Kuù dòò nè ku wërimú kù do náké tì n cice Dafiti ke dò: ⁵ Nè n dènnéní diì yiè n nìtìbè Isidayeeeribé Esibiti n yí tāäté Isidayeeeribé wuə mmiéké dihéì marì ke yë mbè m maá tecfítè, m me nyí tāäté onítì mòù ke yë nwè mbaké n nìtìbè Isidayeeeribé. ⁶ N né tāäté Sedisademu nwe ke yë mbè m maá tecfítè. Ke da tāäté fጀ nDafiti kàa bo mbaké n nìtìbè Isidayeeeribé. ⁷ Kè Sadomøo sàoté o náańtì ke béis nke dò: Kè n cice Dafiti yèmmèe o pã, kòo ndó kémáá ti Yiè nKuyie ntcfítè, kunku tínti Isidayeeeribé ti tū nkù. ⁸ Kè ti Yiè nKuyie nhò náké ke dò: A totí iyentotí sàayì nyi a bo m maámè tecfítè, m pénsirìmu. ⁹ Dè né í tú fጀ yóó tè nni mmaá. A bire a peitè dè deè yóó m maá tecfítè. ¹⁰ Ti Yiè nKuyie ndòòmu kù do béis ntì kè n sàoté n cice Dafiti kpàtì, ke kàri o kpààtikàrì ke baké Isidayeeeribé, ti Yiè nKuyie ndo tì náké ke yë ndè ndòmmè, kè n kù maá tecfítè kunku ti Yiè nKuyie tínti Isidayeeeribé ti tū nkù kè ti bo nkù bàá. ¹¹ N tannému ku cítè metaummè tòu titápíètì kù do dòònè metaummè Isidayeeeribé, kewári tìi ũnkè ku kuó.

*Sadomøo bàntèmè Kuyie nku cítè kpetímù kpéí
(Wénté 1 Bekpààtìbè 8:22-53)*

¹² Kòo kpàtì Sadomøo cómmú ti Yiè nKuyie nwüñtònnì ùlkè nè Isidayeeeribé bémou ùlkè keyoute o nou ke bo bántè Kuyie. ¹³ Sadomøo do maá disowüñ kó diwüñtònnì marì ndi Kuyie ncítè dànkù cuokè, kè di okùmè mbo métìrì mèdémè nè dikéè mepékùmè mènùmmù mécómmè mètääti. Ò do dèke diì ũnkè kéninkú Isidayeeeribé bémou ùlkè

kéyoutε o nou keǐnkè bíékè. ¹⁴ Ke dò: Ti Yiè nKuyie tínti Isidayeeeribe ti tū nkù kè dè í tú fጀ, òmɔù í bo, keǐnkè miékε yoo ketenkè ũnkè ke da dònnè fጀ nwèè pጀ mm̄etaummè a dòònè mè a tɔmbè, ke bè dòòri mesàà, bembε a kó betɔmbè bèè da tū nnè bε yèmmè memɔù. ¹⁵ A do nàké tì a kóo tɔntì n cice Dafiti a ti ndòò yíe. ¹⁶ Ti Yiè nKuyie tínti Isidayeeeribe ti tū nkù a báá yè nha do nàké dìì nùù a kóo tɔntì n cice Dafiti kéyí, kòo bí yie nke da tūnne ò da tū mmèè botí ke yíe nha kuó, bεè yó nsoké o kpàtì kémbaké a nìtibè Isidayeeeribe ke pጀ nha tɔmmú, o cǐetè báá paà okpàatì. ¹⁷ Ti Yiè nKuyie tínti Isidayeeeribe ti tū nkù dòò a nàké dìì nùù a kóo tɔntì Dafiti.

¹⁸ Kuyie mmènke bo na kémbonè bεnìtibè ketenkè ũnkàà? Keǐnkè deu ke í mɔke kè màmè ke í na ke bo tɔ Kuyie, kè decɛbirε m maá dè deè bo na ké kù tɔàà? ¹⁹ N Yiè nKuyie nkémmú mí nha kóo tɔntì n da báámmè, keè mí nha kóo tɔntì n da kuɔnnè tì, kénté n dabònnì nè m báammìi n da báá nyì. ²⁰ A nònfe báá ũnné kuyie nnè keyènkè de kó tecǐetè ũnkè, a bεi nke yε nha yètìrì yó mborè, kénté mí nha kóo tɔntì da báá nyìi báammìi te miekε. ²¹ Kénté mεyɔàmmè yεdabùò n da kuɔnnè yè nè a nìtibè Isidayeeeribe ti da báámmè de kó tecǐetè kpéí. Á mboní keǐnkè kέkeè kέ ti cǐé.

²² Kuyie, kè dè dò nhòmɔù cààrè o kou tɔù, kè bε yí wèè parikè kòò kòtení a kó tecǐetè a wǔɔtɔnnì borè, ²³ fጀ nKuyie, á mboní keǐnkè kέkeè kέ bε pùté, bembε a kó betɔmbè, kέduú nkè ocaàriwè caàrimèè do o yuu ũnkè, kàà deeté wèè naati o naati kpéí.

²⁴ Kè dè me ndò nha nìtibè Isidayeeeribe da yeténè

kè bε dootitòbè bè na, kè bε banté bε yetémè ke wèètení a bíékè ke da sãnte, ke da bàntè, ke da kuónnè a cíètè mieke, ²⁵ fɔ nKuyie nhá mboní kεïnkè kékè, kè bε cíé mbε caàrimè bembε a nítibè Isidayeeeribe, kewëte kè bε tènnéni ketenkè a do duó nkè bε yembè nè bembε.

²⁶ Kè dè dò mbè da yeténè kàa kpetínné iwetibori, kè fetaafe ténke í niu, kè bε banté bε yetímè kpéí ntemè kàa bε poté, kè bε wèètení a cíètè bíékè ke da bàntè ke déúkùnné a yètìrì, ²⁷ fɔ nKuyie nhá mboní kεïnkè kékè kè bε cíé bembε a nítibè Isidayeeeribe, kè bε benke kuce bε dò nkétùnné kù, keduønní fetaafe a εì, diheì a duó ndì a kó benítibè, kè bε dì te.

²⁸ Kè dikònnì tanní dìì mònnì diheì yoo mutenküñ, yoo tidiitì tiì me nfàñ ndepaa, yoo fetùòrifè feè me ntì pí yoo yecadúà nyee me ntanní yoo fecofe, kè bε dootitòbè beè me mbo bε pì be εì, kè meyei mmamè meè me ntanní yoo mumømmú mamù, ²⁹ kè bε da bàntè mùù báammu, kè bε da kuónnè dìì dabònnì, kòo ntì omáà ndi yoo a nítibè Isidayeeeribe bemoù, kè meyeñcaàrimè mamè meè bε sòñké, yoo kuyonku makù kè bε yòùtení be nou te ncíètè bíékè ke da kuónnè, ³⁰ fɔ nKuyie nhá mboní kεïnkè a cíètè mieke kékè kè bε cíé, kédòò bá wè ò dòòrimè dòmmè, ke yé fɔ nyémèmu bε yèmmè dòmmè. Fòò máà yé benítibè yèmmè dòmmè. ³¹ Kè dè yie nkè Isidayeeeribe nda dé kéntù nhá kó kuce bε fòmmu mumøu bε yó mbomè ketenkè a duó nkè ti yembè.

³² Kè dè dò nhopòò mòù wèè í tú Isidayeeeri kòò kè a yètìrì deumè, kàa kpeñní ke pí mmutømmú

nè muwẽrímú, ke iténí dëdétirè ke kàtení a cíetè ke da bàntè, ³³ fõ nKuyie nhá boní keinkè kéké kédøò de kóo pòò yé mmù. Mémme kutenkù kòbe bo da bantémè ké nda dé a nítibè Isidayeeeribe da dé mèè botí, bè bo banté ke dò ntecíetè n da maá tè tu a kpete nte.

³⁴ Kàa nítibè kòri mudoò ke bo dokénè be dootitòbè, a bè tò nkèè bíékè, kè bè wéeténí a bíékè a tãaté dìì eì kè n di n da maá tecíetè, ke da bàntè, ³⁵ Kuyie, á m boní keinkè kéké be báammì nè bè da kuònnè yèè dabùò nkédøò bè yé mmù.

³⁶ Kàa nítibè Isidayeeeribe beè me nda càrè ke yé òmøù í bomè wèè bo yí ò báá caàrè. Kàa mieke bè peike kàa duó nkè bè dootitòbè bè na ke bè pírmú ke kònnè dihei dëtirì yoo di tóonnì. ³⁷ Kè bè kè bo de kó dihei bè tu dì tidaatì ke totí be yèmmè ke banté be caàrimè, ke da kuónnè ke yí: Ti tú bœyeibe mbè, ti í tū ntimámmønti, ti càkemu. ³⁸ Kè bè wéeténí a borè nè be yèmmè memøu, ke da duó mbemáà de kó dihei bè bè pírmu ke kònnè dìì mieke ke dòò tidaatì. Kè bè wéeténí be kó dihei bíékè ke da bàntè, dihei a duó ndì be yembè, dihei a tãaté dì kè n da maá tecíetè dì mieke. ³⁹ Kuyie, á mboní keinkè kéké be báammì nè be dabùò nké bè deeté ké bè cíe mbè caàrimè bembè a nítibè bèè da cààrè.

⁴⁰ Kuyie n tū nkù a nònfe báá ünné ti ïnkè, kénté, kéké n da kuònnè tì die.

⁴¹ Ti Yiè nKuyie nköténí a cíetè nè a taummè tòu a kpètì borè,

kéduó nyikuó nìùbè muwẽrímú bè bo nti náánnè mù a kó medeetímè kpèti, kè diwèì mbo bèè tu a kòbe kè bè nyänku.

42 Ti Yiè nKuyie mbáá bøntóo okpààtì a cãnné wè, dentení mesàà nha dòò mè a koo tõntì me kpéí.

7

*Bè do fié ìì wñõ Kuyie nku cñëtè kpetímù yiè
(Wénté 1 Bekpààtìbè 8:62-66)*

1 Sadomøo bàntè dìì mònnì Kuyie nkédeè, kè muhãá ncúténí keñkè kécóúté iwñõ bè kù fié ì, kè bo tuø nnè metaummè kpeyi. Kè ti Yiè nKuyie nkó tikpetì píe nku cñëtè. **2** Bá ikuó niùbè í nna ke bo ta ti Yiè nKuyie ncñëtè, kè yé ti Yiè nKuyie nkó tikpetì do píemmè te miekè. **3** Mèmìme Isidayeeeribè bëmøu yàmè muhãá ncüténímè kè ti Yiè nkó tikpetì pínti ti Yiè nKuyie ncñëtè ñkè kè bëe kõnkè bè ce dè kè dàri titápíetì, késinnóo kè bë ìlkèe kááké ketenkè, kè bëe sãnte ti Yiè nKuyie nku sàà nkpéí, kè yé kù bë dómèmu nsãá.

4 Okpààtì Sadomøo nè Isidayeeeribè bëmøu kè bëe fié iwñõ ti Yiè nKuyie, **5** kékíe inààke sikøupípísìdè nè sikøupípísìdè (22000) nè ipé tekøupíkòùtè nè sikøupípísìdè (120000). Mèmìme okpààtì Sadomøo nè Isidayeeeribè bëmøu bë kpetémè Kuyie ncñëtè. **6** Kè ikuó niùbèe kari bë tõmmú bë tõmmú, kè Defiibè mbie ndebémbénnè ti Yiè nKuyie kpéí okpààtì Dafiti do dòò dè kè bë bo ndéukùnkonè ti Yiè nKuyie nké yé ku sàà nyí mákemè kumànku. Kè bë ndiè nDafiti do bë keuté fèè yènfè, kè ikuó niùbè còmímù bë ìlkè kè eu siheú. Kè Isidayeeeribè bëmøu íté kécómmú. **7** Kè Sadomøo duó nké bëe cãnné ti Yiè nKuyie ncñëtè kó kucuùdànkù kékíe iwñõ kétuo, kétuo nnè iwñõ bë fié ì metaummè kpéí nyi kó mèkùò. Kè yé disoawñõ

kó diwūñtònnì okpààtì Sadomωo do dàò dì do í sànnèmè bè bo tuømmè iwūñ bè fié ì Kuyie nnè bè bo tuømmè tidiitì kó yepärè nè iwūñ kó mekùò.

⁸ Sadomωo nè Isidayeëribé bémou kè bëe baá nKuyie ncíëtè kpetimù kó dibanni ke dò yewe yèyiekè, kétuóté Debo-Amati kéntø kétuøkené Esi-bitì kó kukó mpæémmè kòbe kè bëe kòtení bémou kè bë ntíkú ditínnì dierì. ⁹ Diyiè niínnì yiè, kè bëe tíi nkékouté diwūñtònnì, ke yé bë do baámmè diwūñtònnì kó dibanni kémmøke yewe yèyiekè ndi. Kè bëe soøté këmbaa nke dò yewe yèyiekè. ¹⁰ Otankù yiénwè kó diyiè sipísídé nè ditáánnì yiè, kè Sadomωo duó nkè Isidayeëribee kò mbe cie nè diwèì kè bë yèmmè nnaatinè mesàà nti Yiè nKuyie ndàò mè Dafiti nè Sadomωo nè bembé ku nitibè Isidayeëribé.

*Ti Yiè nKuyie mbenke dè Sadomωo
(Wénté 1 Bekpààtìbè 9:1-9 nè 2 Bekpààtìbè tåmmú 1:7-12)*

¹¹ Sadomωo dèèmè ti Yiè nKuyie ncíëtè nè tekpààtìcíëtè ké sì dàò o yèmmè do dó wèè sì dòòmè. ¹² Kè ti Yiè nKuyie nkòtení o borè keyènkè kóò náké kë dò: N kèèmu a báammì. Ke tãaté de kó tecíëtè kè di bo ndè nni nfeu iwūñ. ¹³ Kè dè dò ndiyiè mari bo kè n kpetínné iwetibori kè fetaafè ténke í niu, yoo n duó nkè fecofe feè tanní diheì kë dì càke, yoo m bonté n nitibè mutenküñ, ¹⁴ kè bembé kubotí n dàò kù, bembé n nitibè kè bë m bòúté, ke n wammú kë m bàntè, ke bütínné icé yeyi bë tū nyì. Nní mboní keñkè kékè bë báammì, ké bë cíé mbe yei, kétunté dèè càke bë eì miéké, ¹⁵ kétuóté yé nnè yewe yèè kpaaní n wúómmu ke këmmú bë yó m bántè ìì

báqammìi dε kó tecfietè miékε. ¹⁶ N tāatému dε kó tecfietè ke tē cānné kē n yētirì bo nyu te miékε sā. N nōnfē nē n yēmmè dē yóó mbomu te īnkè yewe yemou. ¹⁷ Fጀ nSadomωo nkàa n tū, a cice Dafiti do n tū mmèè botí ke dəori n yē nha ndəori dē kó dimàa ke pī n kuó nē n tié. ¹⁸ N yóó fíímmu a kpààtìkàri n do dəunnè a cice Dafiti dinùù kē nyē ndē yóó ndòmmè, ke bēi ke dō: O cfietè í yóó paà okpààtì wèè bo mbaké Isidayeereibε. ¹⁹ Kē di mē nni nyete ke bùtinné n kuó nē n tié n di duó ndē ke tūnne yebokè ke kōnkù ye iikè. ²⁰ De mənni m bo di deite díndi Isidayeereibε ketenkè n di duó nkè īnkè, kēdootoo tecfietè n tāaté tē kē di bo ndē yu n yētirì. M bo di wāmpùnne kē bē n di daú ibotí imou miékε. ²¹ De mənni bē bo m pēnkù dε kó tecfietè borè dē bo bē di. Kē bē mbékú müù te kē ti Yiè nKuyie ndàò mié ndē kó dihei nē de kó tecfietè tē kō diyetirì do feí. ²² Kē bēe bē tēnné ke dō, bē bùtinné be Yiè nKuyie nku bē yembē do tū nkù kuù bē dēnnení Esibiti. Bē taunnè mē kpeí nkè yebokè, ke kōnkù ye iikè ke pī n ye tɔmmú, dē te kē Kuyie mbē bonté dε kó meyei mmemou.

8

Sadomωo tūntemè o kpààtìyuu (1 Bekpààtìbè 9:10-28)

¹ Yebie nsipisidé miékε nkε Sadomωo maámè ti Yiè nKuyie ncietè nē o mómmu nho kpete. ² Kòo wēte kēmaánè Udammu do ò pā yē ekkē kēduó nkε Isidayeereibε nyē bo.

³ Kē Sadomωo kōte kēdo Amati eì dìi bo Tisobà eì békè di kōbe kē dì fiète, ⁴ kēmaá Tadimωo eì kō dikpáà miékε nē Amati tenkè kō yehékè yemou. Ò do

yè maá yè kε bo ãnné tidiitì nti. ⁵ Kòò maá Bεti-Onωò εì ditennì ũnkè nè Bεti-Onωò de fñò bíékè kε yè fii nyiduotí, kékpetínné yecàkè képáá nyimátideí. ⁶ Kòò maánè Badati εì nè yehékè yemωu kéãnné tidiitì yε miekε nè sikpàrìnaasẽ nè sisẽ dè do bo yèè miekε kémáá nè ò dó dèè kó dimàà Sedisadëmmu nè ditäri Dimaá nè o tenkε kemωu ò cénkε baké kèè kó dimàà.

⁷ Benítìbè mabè bεè do kpaá bε tenkε miekε bεè í tú Isidayeeeribe: Itiibε nè Amɔriibε nè Pedisiibε nè Efiibε nè Sebusiibε. ⁸ De kó ibotí kó ibí iì do kpaá bε cuokε, kε yé Isidayeeeribe do í bε kùomè. Sadomωò do bε pñínné muheikèntɔmmú mmu. Kε bε kpaá mù pñ nnè yíenní. ⁹ Kε Sadomωò soó nyIsidayeeeribe ke í mbε pñínné mudaatɔmmú, kε bε ndòò bεhääpòmbε, kε bεè ntú bεhääpòmbε iwẽ yembε, kémbaké bεhääpòmbε bεè tøu tikpàrìnenötì, kémbaké bεè ãapòmbε dèkù sikpàrìnaasẽ. ¹⁰ Okpààtì Sadomωò do bε ntãäté kε bε mbaké o nítibε, bε do bo sikousidé nè sipísinümmù ndi (250).

¹¹ Kε Sadomωò duó nkòò pokù Esibiti kóo kpààtì kóo sapàà nyíténí Dafiti εì kékötε kétá tεkpààtìcñëtè okpààtì maá tε o kpéí. Okpààtì do béimmu ke dò o pokù í dò nkémbo Isidayeeeribe kóo kpààtì Dafiti kpààtìcñëtè. Ke yé bε do de ntannéémè ti Yiè nKuyie ntaummè tøu. Nè de kpéí nkè tε càá.

¹² Kε Sadomωò fíé iwññ ti Yiè nKuyie nkétuɔ ndiwññtønnì ò do kù dòò dì, kunku Kuyie ku cñëtè kpánkpánkù iìkè. ¹³ Ò do tñnné Møyisi do yε mbε nfeu mèè botí nku ti Yiè nKuyie nyiwññ ke tuò mbá dìì yiè, nè siomìpùsi kpεyi nnè betääpòmbε kó yεbaa nkpeyi nnè Kuyie kó yεbaa ndieyε bε do baà

nyè bá dìi benni, kucé mètääti pëébbè bëè í kwořenè mutie mùù muuti dë kó dibanni nè diyentébanni nè titouti kpéri. ¹⁴ Kè Sadomoo tũnne o cicé Dafiti do yë nwëe døòmè, kékanné ikuó niùbè be kó mutõmmú, keduó nDefiibé be kõmu, kë bë bo ndiè ke sãntí ti Yiè nKuyie ke teénné ikuó niùbè be tõmmú bë dò nkémpí mmù bá dìi yiè. Kòo totí yebòrè kó bëbàribè be bòrè be bòrè, be tñrè dò ndòmmè, Kuyie nkóo nìti Dafiti do ò náké kényë ndë ndòmmè. ¹⁵ Kòo ntú nhokpààtì Dafiti duó ndìi nùù ikuó niùbè nè Defiibé kpéí mbë dò nkémpí mmùù tõmmú Kuyie ncíëtè kpàtì bo tì dieti miëke.

¹⁶ Memme Sadomoo tõmmú mumou døòmè séi, kétuóté ò püüté dìi yiè ti Yiè nKuyie ncíëtè, kénto kétuokènè ò té dèèmè. Memme kë ti Yiè nKuyie ncíëtè dèèmè páíí.

¹⁷ Kè Sadomoo kòte Esiyonni Kebëe nè Edati bíékkè dàmèèrì pëémmè Edammu tenkè miëke. ¹⁸ Kè Udammuu duónko båtòòbè nè o kó betõmbè bëè yë dàmèèrì mesàà, kë bëe neiné Sadomoo kó betõmbè kë bëe kòte Ofii èì kétó mesoo ntónnibè têpíítè nè bëtääti, kékòte kë dë duó nhokpààtì Sadomoo.

9

*Onitipokpààtì Sebaa èì kou kòtëmè ke døu
nSadomoo
(Wénté 1 Bekpààtìbè 10:1-13)*

¹ Kè Sabaa èì kóo nitipokpààtì keè Sadomoo yètìrì deumè kéndá kóò yàáké nè yénáañhãntíyè, kékòte Sedisademu kénneínè o kó betõmbè péu nè yòyóbè kë bë ntó metenie nfôõme nè mesoo mpéu nè

yetásààyè yèè donku kpeñní. Kè bëe tuəkoo Sadomoo borè, kòo ò náké o yèmmè tò tìì kó dimàà. ² Kè Sadomoo ò tènné ò ò biéké tìì kó dimàà timəu, ò í n yïñke tìmatì ò bo ò tènnémè. ³ Kè Sebaa εì kóo nitipokpààtì yà Sadomoo ciùmè nè ò maá tèè kpààtìcïñtè, ⁴ kéyànè tidiitì ò yo ntì nè o kó bëtumbè taà sìì céí nè bëè ò duò mmənaà mbè pí mmèè botí mutɔmmú nè bë ã tìì yààtì, kéyànè bë feu iì wūñ ti Yiè nKuyie ncïñtè miéké kè dëe ò di mmədiè nké ò kpei. ⁵ Kòo náké Sadomoo ke dò: N do bo nh εì ke yo bë nàámmè a kpéí nnè a ciùmè, kè n tùòkení ke mènke ső ndè me ndò. ⁶ M mu ndo í yie, m me n tùòkenímè ke yà dë nè n nònfe. N yàmu ke ső mbè do n náké tì í tùòke n yà dë kó dikéè, n yà kàa ciì mpéëtémù bë n náké tì. ⁷ Dè ñnaati a kó bënitibè! Dè ñnaati a tɔmbè, bembè bëè da bonè sáà ke kémmú a ciì nkó tináàntì. ⁸ Ti Yiè nKuyie nha tū nkù yetìrì ndeu, kunku kùù da dò ke da kànnè dikpààtikàràì kàa bo ntú okpààtì, kunku ti Yiè nKuyie, kù dò mèè kpéí nké Isidayeerie, ke dò bë mbo sáà, dëè te kè kù duó n kàa bo mbè bæké ke bë bekùnè kè dë wenni.

⁹ Menìmè kè Sebaa εì kóo nitipokpààtì pã Sadomoo mesoo ntónnibè bëtääti nè dikéè, nè metenies nfɔñmè péu nè yetásààyè yèè donku kpeñní. Bá metenies nfɔñmè mamè ténke í buoté ke mānnè onitipòkù Sebaa εì kóo kpààtì do pāmè okpààtì Sadomoo.

¹⁰ Okpààtì Udammu kó bëtombè nè Sadomoo kabé bëè do kòte Ofii εì kétənì mesoo nè dëtekperè kó ideí nè yetásààyè yèè donku kpeñní. ¹¹ Kòo kpààtì Sadomoo túóté dë kó ideí kédəò yedetlsàkè ti Yiè

nKuyie ncíetè nè o kpete, ké i ndòònè tibómbonti nè tikutidùùti bédèmbè kpéí. Bè í yà de kó kubotí nè bè bomè Sudaan tenkè.

¹² Kòo kpààtì Sadomoo pã Sebaa èì kóo nitipokpààtì ò ò mwo dèè kó dimàà, kóò pã kè dèè pëëté ò ò touní dè. Kòo wëte o èì wenwe nè o kó bëtòmbè.

Bè bâtemè Sadomoo kpààtì
(Wénté 1 Bekpààtìbè 10:14-29)

¹³ Mesoo mmèè do õ ntujkùní Sadomoo borè dibenni dímáà miéké, me cëëkù do õ mbo tónnì sipísidé ndi, ¹⁴ ké né mbúútí bëpotandiëbè nè besámàpbè bë ò yietì mèè sòò mbe potanti kpéí nè Adabii èì kó bëkpààtìbè do ò yietì wèè dàmpóò nè dihéì kó kùmàndáàbè do ò touní mèè sòò nnè timátì péítì.

¹⁵ Kòo kpààtì Sadomoo dàò mesoo nkó tidòpiìti dietì sikousidé (200) kè ti ntú mesoo mmáà bë yìèmmè ke uté bá kùù sòodòpìkù kè ku kó kucéékù mbo cídòòbè bëkuò. ¹⁶ Kòo dàònè tisòodòpììti tisámàpbòti sikousitáati (300) mesoo mmáà, bá kùù sòodòpìkù kè ku kó kucéékù mbo cídòò bëtäati, këdee ké ti tanné tecíetè * bë tu tè Dimaa túúkù.

¹⁷ Kòo kpààtì dàò dikpààtìkàri dierì nè yépápánìì nké dì dàri mesoo nsààmè. ¹⁸ Kè de kó dikpààtìkàri mmóke yedetìsàkè yëkuò nè o naàcèi yó nna dè kè dè ntú mesoo, ke mòke ò níí yó nkari kòo baà nyïkú dè. Kòo dàò yeciricirè yëdèè ké yè còónné dikàri pìlitì tìdé dii nkubakù yoú diterì kùcànku. ¹⁹ Kòo dàò diterè kè dè ndò nyeciricirè kémbo têpíítè nè dèdérè kòo dè còónné dikpààtìkàri kó yedetìsàkè ñinkè, dèkuò

* **9:16** tecíetè bë tu tè Dimaa túúkù: Bè do tè yu Dimaa túúkù kë yé bë do tè dòònèmè ditärì Dimaa kó dëtekperè kó idéí nyi péù. (1 Bekpààtìbè 7:2).

kubakù yoú, dèkuò kucànkú. Bè í dòò mε botí dikpààtiyuu marì miéké.

20 Kòo kpààtì Sadomoo kó ibòòké imoù ntú mesoo mmáà, kè tinentì tì kó dimàà bo tecíetè bè tu tè Dimaa túukù kè tì ntú mesoo nsààmè kpeti, dèmarè do í dòònnè timátì péítì ke yé okpààtì Sadomoo kó dimònnì bè do í wúómmè ntimátì péítì dèmarè dierè.
21 Ke yé okpààtì do məkemè bátóòbè kè Udammu kó bətōmbè mbè kɔrìnè Tadisisi. Yebie nyètāati miéké ke níí nkūntiní koò tənì mesoo nnè timátì péítì nè yepápánì nnè iwaá kpeye nè tinàtì yefürè yedieyè kpeti.

22 Kòo kpààtì Sadomoo kpenke képēeté kutenkù kó bəkpààtìbè bəmoù ké mbè ciùnè. **23** Kè kutenkù kumoo kó bəkpààtìbè nwanti ke bo yà Sadomoo kékémmú tináaňtì Kuyie nhò duó mmecii nkòo nàá ntì. **24** Bá dìi benni kè bè ò təuní yepärè: Timátì péítì kó tinentì nè mesoo nkpeti, nè tiyààtì nè tikpàràinentì, nè tūdààrìbè nè siséi nè yesàmmarínnarè.

25 Sadomoo do məke siséi kó yetuo sikɔupísìndàà (4000) ndi sì bo ntàà dè nè sikpàràinaaséi. Besàndèèbè tekɔupípíitè nè sikousidé (12000), ké bè kànné nè be sēi yehékè yehâapònkárè, nè o borè Sedisademu. **26** Kè Sadomoo mbaké bəkpààtìbè bəmoù, kédíté kukó ndiekù Efadati kéntə kétuəkenè Fidisitëebé kó diheì, kétúóténè Esibiti kó kumànkú. **27** Sadomoo weè do te kè timátì péítì nsú Sedisademu ke dònnè yetárè dòmmè o miéké nè detekperè, ke pēeté dəpùò ndòmmè Meditedandee kóo dàmérì pëémmè. **28** Sadomoo kó siséi bè do sì tənì Esibiti nwe nè yehékè teyè yemou.

*Sadomɔɔ kumɛ
(Wénté 1 Bekpààtìbè 11:41-43)*

²⁹ Sadomɔɔ tɔmmú sɔmmu nè ò mù ketémè kéntɔ kétuɔkenè kumànku dè wàrimu Kuyie mpãänáaṇtì náaṇtò Natãā tɔmmú pátíri miekε. Ke wàri Kuyie mpãänáaṇtì náaṇtò Aiya Sidoo εì kou kpéri miekε. Ke wàri Kuyie mpãänáaṇtì náaṇtò Yedo yà mèè bɛnkùmè Nebati birε Sedoboammu ũnkè mè wàri dìi pátíri miekε. ³⁰ Sadomɔɔ do bo Sedisademmu nwe kémbaké Isidayeeeribε bɛmɔu ke dò yεbie nsipísìnàà, ³¹ kékò nho yembè kũñ nkè kè bɛe ò kũnné o cice Dafiti εì, kòo birε Odoboammu sɔjté o kpàtì.

SUDAA KPÀÀTÌBÈ KÓ TINÁAÑTÌ

10

*Sisemmu εì kɔbe tìímmè kε totí dikpààtiyüu
(Wénté 1 Bekpààtìbè 12:1-15)*

¹ Kè Odoboammuu kɔte Sisemmu εì Isidayeeeribε do tíkú dè bɛmɔu ke bo ò pĩ ntikpàtì. ² Dè do sɔ̄ Nebati birε Sedoboammu bo Esibiti nwe, ò do cokénè okpààtì Sadomɔɔ nwe ké kè kɔte, ò ke m bo kékèè bɛ tìímmè kékonní. ³ Kè bɛe tɔ nkè bɛe ò yùní kòo neinè Isidayeeeribε bɛmɔu kè bɛe kɔte kékè Odoboammu kóò nàké ke dò: ⁴ A cice do ti pĩnné mudaatɔmmú mmu kè mù ti kèlìtε, a mù nti yaate kè ti mpĩ nha tɔmmú, ⁵ kòo bɛ nàké ke dò: Yewe yètãàti kó difɔnkúò di wëtení ké n yà.

Kè bɛe cíété. ⁶ Dè me nyí kòo kpààtì Odoboammuu tíí mbekótibè bɛe do pĩnné mutɔmmú o cice Sadomɔɔ ò kpaá fòù dìi mònni ké bɛ bekε ke dò: Di yèmmè dò n ténné ñnti be nnìtìbè?

7 Kè bekótíbè dò: Kàa bè pĩ mmesàà, ke dɔɔri bè dò dè ke bè nàánnè kè dè wenni bè yó mpímmu a tɔmmú sáà.

8 Okpààtì Odoboammu mε nyí nyie mbekótíbè ò duó nyìì tié, kébekε bεdəpàambè o kó kutɔnkù kɔbe bèè ò bonè ke dò: **9** Benítìbè tu m bè yààtè mudaatɔmmú n cice bè pínné mù, kè mù bè kèitε, di yèmmè dò m bè nàké ñnti?

10 Kè bèè ò tènné ke dò: Benítìbè bèè tu a cice bè tou ndìì tɔu céé, ke tú a bè yààtè di céékù, náké be ke dò: A nòmbí yāárè céénèmu a cice ka. **11** Kàa cice do bè tou dìì tɔu céé a kpεri bo pεëté memmε, a cice do bè tiènnè idá nyi, kè fɔ mbo mbè tiènnè yedá yèè ã timátì yε yómmè.

12 Diyìe tãánnì yiè Sedoboammu nè benítìbè kè bεe wεtení Odoboammu borè, ò sòò bè nàké kényε mmù. **13** Kè wèe sènkèrì bekótíbè ò duó nyìì tié nkébaao benítìbè nè metankperímè, **14** kétunne o kó kutɔnkù kɔbe ò tié nyìì tié nkébεi nkε dò: N cice do di tou nditɔu cééri, kè n kpεri bo pεëté memmε, n cice do di tiènnè idá nyi, kè mí m bo ndi tiènnè yedá yèè ã timátì yε yómmè.

*Isidayεeribe kpààtiyuu totémè kè Odoboammu
mbaké Sudaa kɔbe
(Wénté 1 Bεkpààtìbè 12:16-25)*

15 Mεmìmε kòo kpààtìi yetε benítìbè ò beke tì. Ti Yìe nKuyie nkuù do dàò memmε, kè dè bo yie nkè kù do nàké tìi dəò. Kù do tì nàké ku pãänáañtì náañtò Aiya nwe Nεbatì birε Sedoboammu kpéí.

16 Isidayεeribe sɔ ndìì mònnì okpààtì í yie mbε kpεti kóò nàké ke dò:

Ti kpèti túnè ba Dafiti Seseé biré kó tecíeté,
ti wé mba tínti nè we?
Tínti Isidayeeeribé,

tí kònnè kè Dafiti biré mbaké dè cíeté.

Mémme kè bée cíeté kékúú. ¹⁷ De mónnì
kè Odoboammu mbaké Sudaa tempé nkobé
máà, ¹⁸ kétó nhAdodammu wèè baké bée pí
mmuhélikéntàmmú Isidayeeeribé boré, kè bée ò
bùstí yetáré kékua. Kè Odoboammuu yà dè fuutemé
kédeke o kpàrinàasànté mécää nkécoké kékoté
Sedisadammu. ¹⁹ Mémme Isidayeeeribé yàtenèmè
Dafiti cíeté nè yíenní.

11

*Kuyie ndo náké tì ku päänáaàntì náaàntò Semmayaa
kòo tì bái*

¹ Kè Odoboammuu tuóké Sedisademu kétíí
nSudaa nè Bensaméé de kó behääpòmbè bée nò
mmudoò, kè bée mbo tekóupíkòuté nè sikóupípísini
(180000) kè bée bo kóte képónté Isidayeeeribé kó
dikpààtìyuu, kè dè kó yekpààtìyoo wéte kewénné.

² Kè ti Yiè nKuyie mbéinné ku kóo nítì Semmayaa ke
dò: ³ Náké Sadomoo biré Odoboammu Sudaa kóbé
kóo kpààtì nè Isidayeeeribé bémou bée bo Sudaa nè
Bensaméé de tempé mmieké ke tú: ⁴ N yé mbé báá
kóte kédokéné be kóbé. Bá wé wée kò nho cíeté. Míí
yé ndéè dòò dèè dòò.

Kè bée tì kèè ké tì yie nkéyóú bée bo dokénèmè
Sedoboammu.

Odoboammu fimmé yehéké mayé iduotí

⁵ Kè Odoboammu mbo Sedisademu kémáá
yehéké Sudaa tempé mmieké ké yé ffi nyiduotí. ⁶ Kòo
maá Betideemmu èí nè Etammu èí nè Tekoaa èí ⁷ nè

Beti-Sudi εì nè Sokoo εì nè Adudammu εì 8 nè Kati εì nè Madesaa εì nè Sifi εì 9 nè Adodaimmu εì nè Dakiusi εì nè Asekaa εì 10 nè Sodaα εì nè Ayanωα εì nè Ebunωα εì. De kó yεhekε yεè tu Odoboammu do maá yε, kέmaá iduotí kέ yε fii Sudaa nè Bensamee bε tempε mmiεke. 11 Kòò døò kέ yε tñntε kέ yε kpenkε, kòò kanne kùmàndáàbè yε miεke kέanné tidiitì nè mεkùà nnè menaà nyε miεke, 12 kέanné tidøpìltì nè yεkpāà bá dìì εì, memme kέ de kó yεhekε kpenkε mesàà, Sudaa kòbe nè Bensamee kòbe kέ bε mbo o fɔnkúò.

Ikuó niùbè nè Defiibe bε wεnnénèmè okpààti

13 Ikuó niùbè nè Defiibe bèè do ciété Isidayεeri εì dimoù miεke kέ bε konní kóò wεnnénè. 14 Kε yε Sedoboammu nè o bí bε do yetemè ikuó niùbè bo mpímmè bε Yiè nKuyie nkuó tõmmú. Kέ bε yóu bε cεñ nè bε kpere kέkötε Sudaa tempε nSedisademmu εì, 15 Sedoboammu do waá nho mómmuɔ nho kó ikuó niùbè mbe kέ bε bo nfeu iwñɔ yεtørè ïnké nè sitenkaanì ò dòò sì kε sì dònñènè yεbødakε nè tinaabiiti. 16 Isidayεeribε kó iwuo nyimou miεke bεè do dó kétunne ti Yiè nKuyie nnè bε yεmmè memou kέ bε túnne Defiibe kétuøke Sedisademmu kέfíe iwñɔ ti Yiè nKuyie mbe yààribε do tū nkù. 17 Kέ bε yíé Sudaa kpààtìyuu muwεrímú, kέ Sadomωα bire Odoboammu kpàti kpenkε yεbie nyεtāati miεke, kέ yε bε do tūmmè Dafiti nè o bire Sadomωα bε kó kuce yεbie nyεtāati ndi.

Odoboammu kó kunaàmùnkù

18 Odoboammuu do puoke Maadati nwe, Yedimøti kóo sapàà. Yedimøti cice do tú Dafiti kòò yɔ tú Abiyaidi. Abiyaiidi cice do tú Ediabu, kέ

Ediabu cice tú Sese. ¹⁹ Kè Madati bí ntú Yesusi nè Semmadia nè Saammu. ²⁰ Maqadati kó difõnkúò kè Odoboammuu puoke Abusadommu kóo sapàà mMaka kè wèè peité Abiya nè Ataïi nè Sisaa nè Sedomiti. ²¹ Kè Odoboammuu ndó Abusadommu kóo sapàà mMaka kè dèè pëëté o pobè tòbè nè o pocíè nyemou. Ò do puoke benitipòbè tèpíítè nè bèni ndi kémmodé yepocíè nsipísikuò, kérpeité initidabí sipísidé nè ini nè initipobí sipísikuò. ²² Kè Odoboammuu tâaté Maaka bire Abiya kòò bo mbaké o kòbe ke yé ò do dómè wèè naá nhokpààti. ²³ Kè Odoboammuu pété mèciì nkécie nho bí imou Sudaa nè Bensamée bë tempë nkó yehékè yemou bë fii nyè iduotí, kë mbè duò ntidiitì mesàà, kéwaá mbenitipòbè péu ké bë puó.

12

Okpààtì Sisaki domè Sudaa kòbe mudoò (Wénté 1 Bekpààtìbè 14:25-28)

¹ Odoboammu kpàtì fiíkú dìì mònnì kòò kpenke, kéyóù ò bo ntümmè ti Yiè nKuyie nkó ikuó, kè Isidayeebibé bémou ò tünne ké i yóú. ² Okpàtì benni nummuri miéké kè Esibiti kóo kpààtì Sisakii do Sedisadëmmu mudoò ke yé bë do yetemè ti Yiè nKuyie. ³ Sisaki do tò sikpàrànaaséí tekòùpíítè nè sikòusidé (1200) ndi nè siséí nè sidèebé sikòupípisikuò (60000) nè bëhääpòmbè péu bëè bonní Esibiti nè Dibii kòbe nè Suki kòbe nè Etiopii kòbe ⁴ koò fieté Sudaa èkè iduotí fité yé kéntò kétuòkenè Sedisadëmmu. ⁵ Sisaki tòónní dìì mònnì Odoboammu nè Sudaa èì kó bekótibè kè bëe coké kékate Sedisadëmmu kè Kuyie mpääñáañti náañtò Semmayaa kòtoo okpààtì Odoboammu nè o kó

betumbè borè ké bè nàké ke dò: Ti Yiè nKuyie ntú di kù bøntóomu deè te kè kù yóu kè di ta okpààtì Sisaki kó sinou mièke.

⁶ Isidayeeeribe kó bekótibè nè okpààtì kè bëe yie mbe caàrimè kébèi nke dò: Ti Yiè nKuyie nhà naatimu.

⁷ Ti Yiè nKuyie yà dìi mònnì bè bantémè bë caàrimè kénáké Semmayá ke dò: Bè mè mbantémè bë caàrimè n yí yóó bë kùo, dè bo nyóó yí sámìpó kè m bë deetému, m mièke í yóó bë yè Sedisademmu eì kè n duó nkè Sisakii bë kùo. ⁸ Sisaki né yóó bë namu, kè bëe ò bòuté kébanté bë bo mpímmè n kó mutɔmmú nè bë bo mpímmè yekpààtìyø teyè kɔmu de cää ndè.

⁹ Memmè Esibiti koo kpààtì Sisaki domè Sedisademmu mudoò koo pònte, kétuôté ti Yiè nKuyie ncíëtè kó tikpààtì nè tekpààtìcíëtè kpëti timou, kétuôténè tisɔɔdɔpiìtì Sadomɔɔ do dòò tì. ¹⁰ Kòo kpààtì Odoboammu dòò disɔɔwñò kó tidɔpiìtì kékòò ntisɔɔdɔpiìtì kó difɔtìrì kè tì bànnë tihãapòntì tìi bàà tekpààtìcíëtè kó dibòri. ¹¹ Kòo kpààtì níi nkori ti Yiè nKuyie ncíëtè kè bë tì tɔ, kòò kò mbëe tì kòtenè tihãapòntì tìi bàà tekpààtìcíëtè ti kó kudieku.

¹² Okpààtì Odoboammu do kékùnnë mèè kpéí nhomáà ti Yiè nKuyie nyìlkè deè do te kè ti Yiè nKuyie nyóó bá kù mièke í nhò do. Dëmou deè do í càke Sudaan tenkè mièke.

*Odoboammu kpààtì tùòkemè ti mànku
(Wénté 1 Bekpààtibè 14:21-24,29-31)*

¹³ Kòo kpààtì Odoboammu ntɔ tikpààtì ke bo Sedisademmu kòo kpààtìyuu fííkú mesàà. Odoboammu do yóó di tikpààtì ke məke yebie

nsipísìnàà nè dìmáà ndi, kénto tikpàtì ke dò yebie ntépiítè nè yèyiekè ke bo Sedisademu, ti Yiè nKuyie ntääté dìì eì Isidayeëribé wuə nyimou mieké kè bè bo ndì yu ku yètìrì. O yõ do tú Amøniibé botí kou nwe kòò yètìrì tu Nama. ¹⁴ Odoboammu í n duó nhomáà ke bo banté ti Yiè nKuyie ndó dè. Kè dëè nte kè wèè døò dëè í wènni.

¹⁵ Odoboammu døòrìmè memou ò ketémè nè o dèntemè dè wàrimu Kuyie mpääñáañti náañtò Semmayà tåmmú pátíri mieké nè Kuyie mpääñáañti náañtò Yedo tåmmú pátíri mieké. Odoboammu nè Sedoboammu bë do dokùmu sâà. ¹⁶ Kè Odoboammu kò nho yembè kûñ nkè, kè bëè o kûnné Dafiti eì kòò bire Abiya sôaté o kpàtì.

13

Abiya do tømè tikpàtì (Wénté 1 Bekpààtìbè 15:1-8)

¹ Sedoboammu kpàtì benni tepíítè nè diniínnì mieké nke Abiya naámmè Sudaa këbe koo kpàtì, ² kénto tikpàtì kè dò yebie nyètäätì ke bo Sedisademu. Ò yõ yètìrì do tú Mikaya nwe, Kibeà eì kou Udiyëedi weè do ò peité.

Abiya nè Sedoboammu bë do dokùmu sâà. ³ Kè Abiya íté ke bo dokénè Sedoboammu kénneínè bekpàrinuambé yekõmbò yembè sikøupíkòùsìnàà (400000) kè Sedoboammu báatí nè o këbe yekõmbò yembè kè bë mbo sikøupíkòùsìni (800000) ke bo ò dokénè. ⁴ Kè Abiya deke kéncómmú Efadaimmu târì yómmè bë tu dè Semadaimmu, këpïëké ke dò: Sedoboammu nè díndi Isidayeëribé dimou këmmúnè! ⁵ Di nyé kë dò nti Yiè nKuyie

nyIsidayeeeribé tū nkù kuù duó ntikpàti Dafiti nè o bí, kù ò dòònè mèè taummè í yóó tñte. Kù do ò nákému ke tú wenwe nè o bí beè yó mbaké Isidayeeeribé sââ. ⁶ Bá nè memme kè Dafiti bire Sadomoo kóo tõntì Sedoboammu Nebati biree yete o yiè nkpeti ké nhò dokùnè. ⁷ Odoboammu do kpaá ke bëmmu kè meyèmmè nhò dónnì kè bënitiyonkubé nè besinténítìbè, kè bëe tíí nho borè kóò na. ⁸ Di mmànnì di dò kédokénè ti Yiè nKuyie nkó dikpààtlyuu ndi kù tãaté dì ke di duó mmí nDafiti bire. Di sñmu mediè ke tø sibøstenkaanìi mesoo nkpesi siì dònnè tinaabiiti Sedoboammu do dòò sì ke sì tu di kó kuyie. ⁹ Dñi bëti ti Yiè nKuyie nkuó niùbè Anoo yaàbí nè Defiibe ke ãnné di kó ikuó niùbè ibotí teì kñmè. Kè wèè cénke kòtenní dinaadaà nè yepedaké yéyiekè ke tú ò dò kéntú ikuó niùtì dí ò dòò ikuó niùtì nè dimáà bá Kuyie nyí ò yí ikuó niùtì. ¹⁰ Tínti bië tū nti Yiè nKuyie nku, ti í kù bütínné Anoo yaàbí ìì tu ikuó niùbè, kè Defiibe pí mbe tòmmú, ¹¹ ke feu ti Yiè nKuyie nyiwñ ò ti kpéí dikñweñní nè kuyuoku ke tuò, ke tuònnè tihúúntì fñstí ke dakù pëë tábùri sààwè ñnkè. Ke tuòmmu tesøøfitíkèkètè bá kùù yuoku. Tínti tñmmu ti Yiè nKuyie kùù ti te ku kuó, kè díndi kù bütínné. ¹² Kuyie nti bonèmu ke ti ni kè ikuó niùbè bo ke tø sikpààrìheú ke bo eé mediè nkè tí di dokénè. Isidayeeeribé di báá dokénè ti Yiè nKuyie ndi yembé do tū nkù. Di í yóó na.

¹³ Kè Sedoboammuu duó nkè bëhññpòmbèe kónté ké bë dinté be fñnkúò bíékè. Memme kè bëhññpòmbè mabè mbo be iìkè, bëtobè be fñnkúò. ¹⁴ Sudaa këbë wëëte dìì mònnì kényà bë bë cëtinnèmè këkuónnè ti

Yiè nKuyie, kè ikuó niùbèe eé sikpàriheú. ¹⁵ Kè Sudaa kòbèe uu kénhúú kè ti Yiè nKuyie ndokénè Sedoboammu nè Isidayeeeribè bémou, Abiya nè Sudaa kòbè be ìikè. ¹⁶ Kè Isidayeeeribèe coké, kè ti Yiè nKuyie mbè ãnné Sudaa kòbè nou miekè. ¹⁷ Kè bèe bè na mediè nkékuo bekpàrìnuombè siküpíkòùsinùmmù (500000). ¹⁸ Kè Isidayeeeribèe di ifei de yiè mediè nkè Sudaa kòbèe bè auté ke yé bè do ìkúmè ti Yiè nKuyie nyínkè nke be yembè do tū nkù. ¹⁹ Kè Abiya beti Sedoboammu kékiete Beteedi èì nè Yesanna èì nè Efunoo èì, nè yehekè yéè yé tòkénè.

²⁰ Abiya kó tikpàti miekè Sedoboammu í mmækè muwërimú, de kó difñnkúò kè ti Yiè nKuyie nhò poté kòo kú. ²¹ Kè Abiya kpàti fííkú kè wèe puoke benitipòbè tèpíítè nè bénàà képeité initidabí sipísídé nè idéi initipobí tèpíítè nè ikuò.

²² Abiya dòò dèè kó dimàà dè wàrimu Kuyie mpääñáaàntì náaàntò Yedo pátiri miekè. ²³ De kó difñnkúò kè Abiya kò nho yembè kũñ nkè kè bèe ò kunné Dafiti èì, kòo biré Asaa sooté o kpàti.

*Asaa do tømè tikpàti
(Wénté 1 Bekpààtìbè 15:9-11)*

Asaa tø dìì mònnì tikpàti kè diheì bo meomìpùmè miekè nke ke dò yebie ntèpíítè.

14

¹ Kè Asaa ndøari dèè wenni ke síé o Yiè nKuyie nyìlkè, ² képuo nyibotí teì kó yebøowüñtòrè kédíé yetòrè, képuo nyebøatárè bè do fííkú yé, kéu itedeí. ³ Kòo náké Sudaa kòbè kë dò bèe wëte kewammú ti Yiè nKuyie mbe yembè do tū nkù, kéndøari ku

kuó nè ku tannò yé mmù. **4** Kè wèe deite yetòrè yemou yèè do bo Sudaa ekè mièke kípuo ndibòtári* bè do tuò ndì tihúúntì. De mònnì kè mèomòpùmè mbo diheì dimou mièke. **5** De kó difònkúò kòo maá yehékè Sudaa tenkè kemou mièke, ké yé fii nyiduotí. Kè bè mbo diwèì mièke bá òmòù í bè dokùnè de kó yebie mmieke, ti Yiè nKuyie nkuù do bè duó mmeomòpùmè, **6** kè Asaa náké Sudaa kòbe kè dò: Ti maánè yehékè ké yé fii nyiduotí, kéanné yedèrè kékpetínné yecákè kípáá nyimátideí. Diheì kpaá bomu ti nòu mièke, ke yé ti wète ke wammumè ti Yiè nKuyie nku, kè kù ti duó mmeomòpùmè diheì dimou. Mèmìme kè bëe maá diheì bè dómè.

7 Asaa kó bëhääpòmbè Sudaa kó kuwuó nkòbe do bo sikòupíkòùsítáati ndi (300000) ke tò tidòpìltì dietì nè yekpàà, kè Bensamée kòbe mbo sikòupíkòùsídé nè sikòupípísini (280000) ke tò tidòpìltì tisámòpótì nè détannè. Bemou kè bè tu bëkpàrinuambé yekòmìbà yembè. **8** De kó difònkúò kè Etiopii èì kou Sedaa íté nè bëhääpòmbè sikòupíkòùpí ke bo bè dokénè kéntò sikpàrináaséí sikòusítáati (300) kè bëe tuakoo bè tu dè Madesaa. **9** Kè Asaa íté ke bo bè dokénè ké bè wetínné Sefataa biriku mièke Madesaa. **10** Kè Asaa kuónnè o Yiè nKuyie nke dò n Yiè fòò máà õò na kédæteté ocíri kè fòò dæerí okperì, ti teennè ti Yiè nKuyie ti ìkú fòò ìnkè. Nè a kó diyètìri ndi ti kòtenímè ke bo dokénè de kó ditínnì dierì. Ti Yiè nKuyie nfòò ti te a báá yóu kòo nìti weè da na.

11 De mònnì kè ti Yiè nKuyie nteennè Asaa nè o kòbe kè bëe na Etiopii èì kòbe kè bëe coké. **12** Kè bëe

* **14:4** dibòtári: Dibòtári ndi bè do fiímmè ké ndì tòù ntihúúntì ke báá ndiyiè.

bè bëti kétuəkènè Kedaari ké bè kùo bëmou bá òmòù í nyenté ti Yiè nKuyie nkòbe beë do bè auté kéeí bë kpere mediè, ¹³ képoté yehékè yëë tòkénè Kedaari èi yë kòbe. Be kpere bë do mòke dë do sëmu mediè nkè bëe dë ei. Ti Yiè nKuyie nkuù do bë ãnné kufòwaá nkè bëe bë auté, ¹⁴ kéta beðcëmbë kó yekarè kékpaakc ipe péu nè yòyóbè kékonnè Sedisadëmmu.

15

*Asaa piùommè sibøatenkaanìi
(Wénté 1 Bekpààtìbè 15:12-15)*

¹ Kè Kuyie nYaá ncúténí Odëdi bire Asadia ñinkè. ² Kòo íté kékòte kéconè Asaa kóò nàké kë dò: Fò nhAsaa nè Sudaa kòbe nè Bënsamëe kòbe, këmmúnè! Ti Yiè nKuyie ndi bonè di kù bonè dìì mònnì ndi, kë di kù wammú, di yóó kù yàmu, kë di me nkù bùtínné, kù di bùtínné. ³ Isidayeeribë dë mòntë di í tûmmè Kuyie, di me nyí mòke ikuó niùtì wèè di tiè, bá di í mòke Kuyie nkuó. ⁴ Kë ta mesémmè miëke, kë wètë ke wammú di Yiè nKuyie nyIsidayeeribë do tû nkù, kë kùu yóu kë di kù yà. ⁵ De kó yemòrè miëke òmòù do õò í nyè kékonní nè kusààkù, kë yé yekpàrè yëë do bomè diheì dimou miëke. ⁶ Kë ibotí ndokùnè itèì kë yehékè dokùnè yeteyë Kuyie nkuù do di bònté mesémmè mëbotí mëbotí. ⁷ Díndi nfííkúnè, di kòntì báá yärike ke yé di tòmmú yeti yó mbomèmu.

⁸ Asaa këè dìì mònnì de kó tináañti nè Kuyie mpääñáañti náañtò Odëdi do ò nàké tì, kë dëë yáúkùnné o kòntì, kòo deite sibøatenkaanìi simou Sudaa tempë mmìëke, nè Bënsamëe kòku miëke nè ò do fiète yëë ekè Efadaimmu târì yë miëke kétüntë ti Yiè nKuyie nwüñtònnì dìì bo ti Yiè nKuyie ncîëtë

bòrì ììkè. ⁹ Isidayeereibé kó iwua nkòbe kusúkù Efadaimmu kóku kòbe nè Manansee kóku kòbe nè Simmeëë kóku kòbe bë do yàmè ti Yiè nKuyie nhò bonèmè kékonní o kpààtìlyuu. Mèmèmè kòo kpààtìli bë yu bëmbé nè Sudaa kó kuwuø nkòbe nè Bënsamëe kóku kòbe. ¹⁰ Kè bëe tíí nSedisadëmmu o kpàtì benni tèpíítè nè dinummurì otãàtãánnwe miëke. ¹¹ Dë kó diyiè kè bëe fíé ti Yiè nKuyie nyiwüë bë do sí ì bë dootitobè cie kékonnènní inààkè sikousìiyiekè (700) ipe sikoupiìiyiekè (7000). ¹² Kè bëe dàúnnè ti Yiè nKuyie ndinùù bë yembè do tū nkù ke dà bë yó nkù tū nnè bë yèmmè mémou ndi, nè bë wërimú mumou. ¹³ Kè wèé í tū nti Yiè nKuyie nyIsidayeereibé tū nkù, kè debire ndë yoo okótì, kòo nitipòkù nwe yoo onitidòù bëe ò kùo. ¹⁴ Kè bëe dàúnnè ti Yiè nKuyie ndinùù kényíú ke eu siheú nè yetâtëhe nè sipòmpò. ¹⁵ Kè diwèìi pí Sudaa kòbe bëmou kè bë nyänkunè bë dàúnnè dìi nùù ti Yiè nKuyie ndi kpéí, ke yé bë do kù dàúnnèmè dinùù nè bë yèmmè mémou ndi, ké kù wammú kë kùu yóu kë bëe kù yà, kë kùu bë duá mmëomòpùmè dihéì dimou miëke.

¹⁶ Kòo kpààtì Asaa denne o yë kótì tinitipokpàtì miëke ke yé ò do ciékémè isòké kó tebòstenkaanítè bë tu tè Asedaa, kè Asaa tè bo nképontè kécou Setinoò biriku miëke. ¹⁷ Kè yetòrè baa né nkpaá bo, nè mëmme kè Asaa duá nho yèmmè mémou ti Yiè nKuyie nho fòmmu mumou miëke. ¹⁸ Kòo tanné ti Yiè nKuyie ncíëtè miëke o cice ku pâ yèè pârè, nè o mómmuo ò kù pâ yè, yèè tu timátì péítì nè mesoø nnè tinëntì.

¹⁹ Bá mudoò ténké í nhânné kéntø kétuøkenè Asaa

kpàtì benni sipísítãäti nè dinummuri.

16

*Asaa do dokùnèmè Isidayeerie kóo kpàatì
(Wénté 1 Bekpààtìbè 15:16-22)*

¹ Okpàatì Asaa kpàtì benni sipísítãäti nè dikuónnì mieke kè Isidayeerie kóo kpàatì Basaa domè Sudaa kòbe mudoò, kémaá kuduotí kékité Damaa èì ke bo pénné kuce Asaa Sudaa kòbe kóo kpàatì. ² Mémìmè kè Asaa túóté timátì péítì nè mesoo ndèè do bo ti Yiè nKuyie ncístè nè tekpààtìcítè ké dè duá Sidii kóo kpàatì Benni-Adadi wèè do bo Damaasi èì kóò náké ke dà, ³ wèè yóu kè bëe mɔɔte metaummè bembè nè we, bëe yembè do mè mòke mèè botí. Kè deè te kòò ò pā dë kó dipánnì ke tú wèè tɔtè wenwe nè Basaa Isidayeerie kpàatì metaummè, kòò ténkè báá ò do mudoò. ⁴ Kè Benni Adadii yie nhokpàatì Asaa ò náké tì, kédeite bëe ni o ãápòmbè ké bëe tɔ nkè bëe kòte képonté Isidayeerie ekè: Iyõõ èì nè Danní kperi, nè Abèdi-Maimmu èì nè Nefutadii ekè bëe do sòrì dè tidiitì. ⁵ Basaa tì kèè dìì mònnì kékùnné kuduotí marimù Damaa èì nè mutɔmmù témù ò do pí mmù. ⁶ Kòò kpàatì Asaa íí nSudaa kòbe bëmòu, kè bëe kòte kétúóté Basaa do maànè yèè tárè Damaa èì kó kuduotí nè dë kó idéí, kòò kòte kémaánè Kebaa èì nè Misipaa èì.

Asa kpetínnémè Ananni

⁷ De kó dimònnì kè Kuyie mpääñáañtì náañtò Ananni kòte Sudaa kóo kpàatì Asaa borè kóò náké ke dà: A mè nyóumè a bo wammumè meteèmmè ti Yiè nKuyie mborè, ke kòte ke mè wanti Sidii kóo kpàatì borè, nè dë kpéí Sidii kó bëhääpòmbè yèmu a nou

mieke. ⁸ Etiopii nè Dibii dε kó bεhääpòmbè do sūmu ke pëeté memme nè sikparinnaaséi nè si dèebè péu, nè memme kè ti Yiè nKuyie mbè ãnné a nòutè mieke, a wammú mèè kpéí meteèmmè ku borè. ⁹ Ti Yiè nKuyie nwùómamu kutenkù kumou kòbe ke teénnè bëè kù duò mbemáà nè be yèmmè memou. A dòò deyeinkpere nde dε te, kétuóté yíe nnè yewe yèè kpaaní ye mieke kè di yó mbo mudoò mieke sáà.

¹⁰ Kè Asaa miekeee peike Kuyie mpääñaañti náaňtò, kòò ò kpétinné. O mieke do peike mediè mmómmommè mme ò náké tìù kpéí. De mònnì ndi Asaa ketémè kénfëñko benítìbè.

Asa kpàtì mànku
(Wénté 1 Bekpààtìbè 15:23-24)

¹¹ Asaa dòòrimè, ò ketémè nè ò dèntemè dè wàrimu Sudaa kòbe nè Isidayeeeribe kó bekpààtìbè páte* mieke. ¹² Asaa do muɔkemu o naàcèi kè dè ncéè o kpàtì benni sipisiltäati nè diwéinni mieke, bá nè o mòmmú mieke ò í nwammú meteèmmè ti Yiè nKuyie mborè, kékòte bedòòtórìbè borè. ¹³ Kè Asaa kò nho yembè kũñ nkè o kpàtì benni sipisìnàà nè dìmáà benni. ¹⁴ Kè bëe ò kũnné kufشتì ò do keú kù Dafiti èì ku mieke, kóò dòú ntihúuntì tibotí tibotí kó didóù kóò pe mmekùò mmèè bo nte kòò báá pãáké meçãã, kédeè kétuø ntihúuntì tetì péu o kpéí.

17

Sosafati tòmè tikpàtì

* **16:11** bekpààtìbè páte: Bè nàá mbekpààtìbè páte yèè kpéí ndiè nyè cåánnèmu 1 Bekpààtìbè nè 2 Bekpààtìbè yèè bo Kuyie mpátiri mieke.

¹ Kè Asaa bire Sosafatii soaté o kpàti, kétè nkébaao Isidayeeeribe. ² Kòo kanne behääpòmbè Sudaa ekè iduotí fité yè yemou miéké nè kùmàndáàbè, Sudaa tenkè miéké nè Efadaimmu ekè o cice Asaa do fièté yè. ³ Kè ti Yiè nKuyie nni mbonè Sosafati ke yé ò do kù tüninemè o cice do cœuté tikpàti bàmbà nké nkù tū mèè botí nku, bá ò í ntū nyebokè Baadibè. ⁴ Sosafati do wanti ke bo ntū ti Yiè nKuyie nku, o cice do tū nkù nè ku kuá, ò do í yie nke bo tünne Isidayeeeribe kó medoòrìmè. ⁵ Kè ti Yiè nKuyie nfíí nho kpàti, kè Sudaa kòbe bémou nhò pãä nyepärè, memme kòo moaté tikpàti mediè kòo yètìri feité. ⁶ Ò do duó nti Yiè nKuyie nku o yèmmè ké nkù tū nkédié Sudaa tenkè kó yetòrè nè dè kó itedéi.

⁷ O kpàti benni tânnì kòo tô nho kó bëtumbè mabè kè bè bo duó nSudaa ekè kòbe itié bëe yètè tu: Benni-Adadi nè Obadia nè Sakarii nè Netanneedi nè Misee. ⁸ Kè bëe neinnè Defiibe bëwe: Semmaya nè Netanniya nè Sebadia nè Asayeedi nè Semidamoti nè Sonnatâa nè Adonniya nè Tobiya nè Tobu-Adonniya ke né yíenè ikuá niùbè bëdë Edisama nè Yodammu. ⁹ Kè bëe ntó ti Yiè nKuyie nkuá pátiri kéké nSudaa tenkè kó yehékè yemou kéké dì tié mbenitibè.

Sosafati kpenkemè

¹⁰ Kè yekpààtìyo yèè kó dimàà fité Sudaa tenkè kè yèè yate ti Yiè nKuyie, bá yè ténke í ndokùnè Sosafati. ¹¹ Kè Fidisitibëe pàmmú yepärè Sosafati kòo yietinè dàmpòò, kè Adabube bëè bëe bonè kè bëe bë pàmmú yepedakè sikousiyiekè nè sikousiyiekè (7700) yebodakè mèè máà.

¹² Memmè kè Sosafatii nsoké ke kpénkú kêmeá Sudaa tenkè miéké yehékè kéké yè fii nyiduotí,

kémaánè yehékè tidiitì yó mbo yé. ¹³ Kòo mmoke détõndierè Sudaa tenkè nè bëhääpònkperibè yekõmbò yembè bëè nò mmudoò, kè bë mbo Sedisademmu. ¹⁴ De kó bëhääpòmbè bë do bë kàa mbé céi tū mmè mme sitobè, Sudaa kó bëhääpòmbè iwéi yembè siküpíkòùsítäati (300000) kòo ãapònkótì Adinaa mbé baké. ¹⁵ Kè ohääpònkótì Yoananni nhò pòkoo, ke baké bëhääpòmbè siküpíkòùsídé nè siküpípísini (280000) ¹⁶ Sikidi bire Amasia ohääpònkótì wèè do duá nhomáà nè o mómmuɔ nké bo pí nti Yiè nKuyie nkó mutõmmú kòo nhò pòkoo ke baké bëhääpòmbè yekõmbò yembè bëè nò mmudoò. Kè bë mbo siküpíkòùsídé (200000) ¹⁷ Bensamee kó kuwuɔ mmieké kè dikõmbùà yiè Ediada wèè nò mmudoò kòo mbaké bëhääpòmbè siküpíkòùsídé (200000) bëè nò nké tãù détannè ke nò nké kéi ntidɔpìltì. ¹⁸ Kè Yosabadi nhò tûnko nè bëhääpòmbè teküpíkòùtè nè siküpípísini (18000) bëè bâátí mudoò kpéí. ¹⁹ Beè do pí nhokpààtì tñmmú, ke né mbúútí ò kànne bë Sudaa tenkè kemou kó yehékè iduotí fité yé.

18

Sosafati taunnèmè Akabu (Wénté 1 Bekpààtìbè 22:1-4)

¹ Kè Sosafatii maoate tikpàtì mediè kòo yètìrii feité kòo kòò dapàà mpuoke Akabu kóo sapàà, kè bëè tau. ² Kè dëè yí yebie mmayè kòo kpààtì Sosafati nè o kòbe kè bëè kòte Sammarii ke bo ðou nyIsidayeereibé kóo kpààtì Akabu, kè Akabuu ò dàò kupòòkù wenwe nè o kòbe bëè ò neínè, ké bë kùɔ ipe nè inààke mediè, kédeè kénáké Sosafati ke dò: Tí kòte kédo Damoti

εì dìì bo Kadaadi tempē mmiεke di kòbe ké dì fiète.
3 Wenwe Akabu Isidayeeeribe kóo kpààtì kè wèè beké Sudaa kòbe kóo kpààtì Sosafati ke dò: A dó ké n neiné kè tí kòte kédo Damoti εì dìì bo Kadaadi tempē mmiεke mudoòà?

Kè Sosafatii ò tènné ke dò: Mí nnè fô nti wẽrnmu, n kó benítbè nè a kòbe ti kòrimu ke bo bè dokénè.

**Bèè soú nké tú bè nàá nKuyie mpãänáañti
(Wénté 1 Bekpààtibè 22:5-12)**

4 Kè Sosafatii náké Isidayeeeribe kóo kpààtì ke dò: Beé nti Yiè nKuyie nkè tí yà kù yóó ti náké tì.

5 Kè Isidayeeeribe kóo kpààtii túí Kuyie mpãänáañti náam'bè sikousìnàà (400) ké bè beke ke dò: Ti kòte ké do Damoti εì dìì bo Kadaadi tempē mmiεke mudoòà yáà tí yóú? Kè bëe ò tènné ke dò: Kòte, Kuyie nyóó bè ãnnému a nœu miεke.

6 Kè Sosafati dò: Ti Yiè nKuyie mpãänáañti náañtò mòù í kpaá ke bo dië nti bo na kékòte wèè borè kébeé nti Yiè nKuyie nti dò tàà? **7** Kè Isidayeeeribe kóo kpààtì tènné Sosafati ke dò: Kuyie mpãänáañti náañtò mòù kpaámu, ti bo kòte wèè borè kébeé nti Yiè nKuyie nti mòke tì. Nè we ti me nyí naati, nh õõ ò beé kòò í nni nnàké tisààtì matì. Ò ᷑ n náké tiyeiti nti, Imida birë Misee nwe.

Kè Sosafati dò: Okpààtì bá nnáá mmemmmë botí.

8 Kè Isidayeeeribe kóo ãápòntì yú bè fòntë wè kòò pí ntékpààtìcñëtè miεke mutɔmmú kòò nàké ke dò: Kòte mëcää nkéyúní Imida birë Misee.

9 Kè Isidayeeeribe kóo kpààtì nè Sudaa kòbe kou kë bëe dááti be kpààtiyààtì kénkari bá wè o kpààtikàrì ïnkè. Sammarii εì kó dibòrì nùù ditíínkari, kè Kuyie

mpäännáaṇtì náamlbè náá mbé päännáaṇtì. **10** Ké Kennanaa bire Sidekia duó nké bë ò má timáti kë dë dò nyeyiè, kòo bëi nké dò: Kuyie ntu nè dë kó yeyiè nyé a yóó nkñmmùmè Sidii këbë kë bë dëë.

11 Ké Kuyie mpäännáaṇtì náamlbè tøbë baa nnáá ntìi máà, kë tú këte kédo Damæti èi dìi bo Kadaadi tempë, ti Yiè nKuyie nyóó bë ãnnému a nou mieke kàa bë na.

Kuyie mpäännáaṇtì náaṇtò Misee nákémè Akabu yóó yïčkemè

(Wénté 1 Bækpaatibé 22:13-28)

12 Mëmme kë bë tø nwè koò bo yúní Misee, kòo náké Misee ke dò: Kuyie mpäännáaṇtì náamlbè bëmøu wë ndinùù dìmáà ndi kë náá nhokpåatì timatì máà, á tünne be kpëti kóò náké weè yóó namè.

13 Ké Misee ò náké ke dò: Ti Yiè nKuyie mbomu, Kuyie n tû nkù n náké tì, n yóó ti mbéi.

14 Kòo tuøkení dìi mònnì okpåatì borë, kòo kpåatìi ò beke ke dò: Misee, tí këte kédo Damæti èi dìi bo Kadaadi tempë mmieke mudoòà? Kòò dò: Köténè di yóó bë namu ti Yiè nKuyie nyóó di duómmu dë kó diheì.

15 Kòo kpåatìi ò náké ke dò: Nè yíe ndøke n da báámmè, kë n tú á n náké timómmønti ti Yiè nKuyie nda náké tì.

16 De mònnì ndi Misee ò nákémè ke dò: N yàmu Isidayeeeribë ciétémè yetärë ñnkë, ke dønnè tipiètì tìi í møke wèè tì cëmmú. Ké ti Yiè nKuyie mbéi nké tú, bë téñke í møke wèè bë ni, bá wè wèe kò nho cñëtë nè kunaaatí.

17 Kè Isidayeeribè kóo kpààtì náké Sosafati ke dò: N do da nákemu kè n dò, ò ɔɔ í nni nnáké tìmatì kè tì ntú tisààtì, ò ɔ nnáké tì timou tì ɔ ntú tiyeiti nti.

18 Kè Misee yíé kóò náké ke dò: Okpààtì kénté ti Yiè nKuyie ntú mù, n yàmu ti Yiè nKuyie nkè kù kàri ku kpààtikàrì ʃnkè, kè keʃnkè kó békperibè còrmum, biɛ nkubakù yoú betobè kucàñku, **19** kè ti Yiè nKuyie ndò: We mbo kate késouté Akabu kòò kate kédo Damàti eì dìi bo Kadaadi tempè nkè bëe ò na? Kè yie ndò muu nkòò tɔù dò mutemù. **20** De mònnì kè bëe kperibè kóo mənu còmmú ti Yiè nKuyie nyìlkè ke bëi nkè dò: Mí m bo kate kóò souté. Kè ti Yiè nKuyie nhò beke ke dò: A yóó yîme? **21** Kòò dò: m bo naá meyáàbìsíyèmmè kéta a pãänáańtì náamìbè bémou nò mieke. Kè ti Yiè nKuyie nhò tèńné ke dò: Kate ké bë souté, a yóó namu, kate ké me dò. **22** Ti Yiè nKuyie nkuù ãnné meyáàbìsíyèmmè ku pãänáańtì náamìbè nò mieke. Kù tū ndó ké da dòò meyei mme.

23 De mònnì kè Kennanaa bire Sidekiq tóónko Misee borè kóò bënte ke dò: ɔnkè bíékè nkè ti Yiè nKuyie nkó Muyaá nyèmè m borè ke da bëinnè.

24 Kè Misee dò: A bo dè yà a bo ntati dìi yiè sicéi ke yëti ke wanti a bo sori dè.

25 Kè Isidayeeribè kóo kpààtì dò: Pínnè Misee kékate kóò duó nwèè baké diheì, Amwo nè okpààtì bire Soasi, **26** kè bë náké ke dò: Okpààtì tu a kpetínné de kóo nítì kè nhò duò mpéé sámìpó nè menie nsámìpó kémbaanè m bo wëtenènímè kukɔñnaatí.

27 Kè Misee dò: Kàa wëtenèní kukɔñnaatí nè mìi kó dinùù dòke Kuyie mbéimmè. Kòò deè kékéi nkè dò: Díndi bënitibè dimou keènè n yîmù!

*Bè kùɔmè Akabu mudoò miɛkε
(Wénté 1 Bekpààtìbè 22:29-40)*

28 Memìme Isidayeeriebe kóo kpààtì nè Sudaa kòbe kou kè bée kòte kédò Damjòti èì dìì bo Kadaadi tempè mmieke mudoò. **29** Kè Isidayeeriebe kóo kpààtì náké Sudaa kòbe kóo kpààtì Sosafati ke dò: N yóó ceete m máà ndi kéta mudoò miɛkε kè fɔ̄ nni nhã a kpààtiyààtì.

Memìme Isidayeeriebe kóo kpààtì cèètèmè omáà kéta mudoò miɛkε. **30** De mònnì ke sɔ̄ nSidii kòbe kóo kpààtù nákemu o kó behääpòmbè bée ni bée deke o kpàrìnaasẽi ke yĩ, bè bá nwanti behääpòmbè sámþóbè yoo iwẽi yembè. Bè nwanti Isidayeeriebe kóo kpààtì máà ndi.

31 De mònnì kè bée ni sikpàrìnaasẽi kó bëdèèbè kè bée yà Sosafati kényé kétú Akabu nwe kécoké kécëtinne ke bo ò kùɔ, kè Sosafatii kuúnnè ti Yiè nKuyie kè kùu ò teennè kéduó nkè bée wëte. **32** Memìme bée ni sikpàrìnaasẽi kó bëdèèbè bë bantémè Isidayeeriebe kóo kpààtì dákemè kòò yóú képëëté.

33 Ke sɔ̄ nhonìti mòù dè bo ke tò mutàmmù kétãñ cénkoo kémáánè Isidayeeriebe kóo kpààtì kè kupienta dicincinkɔnnì mànku di tuuténè dè ibaatí, kòò náké wèè tūnni tekpàrìnaasäntè ke dò: Tūntë tenaasäntè kè ti ye mudoò miɛkε, bë n kòutemu.

34 Kè mudoò binté de kó diyiè mediè, kè Isidayeeriebe kóo kpààtìi ncóommú o naasäntè miɛkε kè bë ò pĩ kè bë wetí Sidii kó behääpòmbè kè dè nyóó tuøke kuyuoku kòò ku.

19

Sosafati kànnemè bekótibè Sudaa tenkè

¹ Kè Sudaa kòbe kóo kpààti kò nho cié Sedisadëmmu nè kukõnnatí. ² Kè Ananni bire Yeu Kuyie mpãänáañti náañtò ò co kóò beke ke dò: Dè dòmmé kàa teennè onitiyeiwe? A dó ti Yiè nKuyie ndootitabè mbeà? A dòò dè deè te kè ti Yiè nKuyie mmiekè yóó da do. ³ Desààrè né bomu a dòò dè ke yé a còummè itedéí ìì do bo diheì, ke duó nha yèmmè ke tünne Kuyie.

⁴ Kè Sosafati mbo Sedisadëmmu kewéte kékíté kéce ndihéi kétúóté Beerisebaa kénto kétuokéne Efadaimmu tärì, ke bo ténnéní benítibè ti Yiè nKuyie mborè, kunku be yembè do tū nkù. ⁵ Kòo kanné bekótibè Sudaa tempé nkó yehékè iduotí fité yé yeməu, bá dìì èì nè di kó bekótibè, ⁶ ké bè náké ke dò: Dí n dake kempí ndi tõmmú messàà nke bá mbekù benítibè dómè, dí mbekù ti Yiè nKuyie ndómè, kù yó ndi bonèmu de kó mutõmmú miékè. ⁷ Dí ndé ti Yiè nKuyie nkéndake di pí mmùù tõmmú kpéí, ke yé ti Yiè nKuyie nkunku ti tū nkù borè siyádbísí í bomè, ku borè mebatimè í bo, kù í cœú tikuuti.

⁸ Bá né Sedisadëmmu miékoo, kè Sosafatii kanné ikuó nìùbè nè Defiibé, nè Isidayeebibé céí kó bekótibè, kè bè bo mbekùnè Sedisadëmmu èì kòbe ke tū ti Yiè nKuyie nyé mmù, ke tünni be kpeti. ⁹ Kòo bè duó ndinùù ke dò: Memmè di yóó ndɔɔrimè kéndé ti Yiè nKuyie, ke tū nku yé mmù nè meyèmmè mèmáà. ¹⁰ Bá dìì mònnì kè di kòbe bëè bo yehékè kè bè níí tòní tìmatì, kòò mòù weè kùa onítì yoo ò yeténè ikuó, yoo Kuyie ntannùù marì, yoo ikuó teì mai, dí tì wènté, ké mbè tiè nkè dè nwenni, kè dëe

yie nkè bè báá yeténè ti Yiè nKuyie nkè ku miéké báá di do díndi nè di kòbe. Kè di me ndɔɔri di báá yeténè Kuyie. ¹¹ Nte ikuó niùti dièwè Amadia wèè yó ndi baké ti Yiè nKuyie nkó mutɔmmú mumɔu miéké, kè Isimayeeeri bire Sebadia mbaké Sudaa ke teénnè mí nhokpààtì. Kè Defiibe bie yó ndi bonèmu ke pí nyepáte kó mutɔmmú. Íténnè ke pí mmutɔmmú nè dikɔmìbùù ti Yiè nKuyie nyó mbonèmu wèè dàòri dèè wenni.

20

Sosafati namè Mɔabiibè nè Amɔniibè

¹ Kè Mɔabu kòbe nè Amɔniibè kè bè nkɔri kè bo do Sosafati mudoò kè Mεuniibee bè cíe. ² Kè bèè kòte kè tì nàké okpààtì Sosafati ke dò: Bεhãapòmbè mabè bεè íténi ke sū mesàà nké yóó da do mudoò, bè íténi Edɔmmu εì ndi dàmèèrì mukókúó nkou kó diyáà kè bo Asasɔnni Tamaa diheì bè tu dì Ănkedì.

³ Mεmìmε kè Sosafatii depè kétáaté ke bo beé nti Yiè nKuyie, kéduó nkè Sudaa tempè nkumɔu kòbeε bou dinùù. ⁴ Kè Sudaa kó kuwuɔ nkòbeε íténi Sudaa εkè yεmɔu kétíí nké bo kuónnè ti Yiè nKuyie. ⁵ Kè Sosafatii còmmú Sudaa εì kòbe nè Sedisadɛmmu εì kòbe be iikè, ti Yiè nKuyie ncíètè iikè kénwetí te dànkù pànkù, ⁶ kébántè ti Yiè nKuyie nké dò: Kuyie nti yεmbè do tū nkù dè í tú fɔ́ɔ baké keñkè, ke baké yεbotè yεmɔu kó yεkpààtìyøà? Fɔ́ɔ mòke muwεrímú kè kpeñní, òmɔù báá na ké da dokénè. ⁷ Fɔ́ò tu Kuyie nti tū nkù, fɔ́ɔ bëti bëè do maá di nhεì kè kànnè a nìtibè Isidayeeeribè bë yènnímè Esibiti. Bεmbε Abarahammu a dò wè yaàbí sáà. ⁸ Kè bè dì kàri kè da maá tecíètè a yètìrì yó nyu dè, ke bëi nké yí: ⁹ Kè

dè dò mmeyei mmamè ti tùòkènì, kè dè dò mbè ti do mudoò mmu, yoo a yù́ ìti to nyé, yoo mutenkùú mmuù tanní, yoo dikònnì, ti yóó kòtè kécómmú teè cíetè borè, kè yé a yètìrì dè nyumè, ké da kuónnè meyeñcaàrimè mèè ti tùòkènì me kpéí, kàa keè ti dabùò nké tí deeté. ¹⁰ Wénté Amòò èì kòbè nè Mòabu èì kòbè nè Edòmmu èì kòbè, kè ti do mudoò, ti yembè do yènní dìì mònnì Esibiti kó diheì kàa duá nkè bëe bë peé nké í mbè pònte. ¹¹ Né nté dè kó benítibè bë ti duá ntìì cuuti tú bë bo ti betimè ketenkè a ti duá nkè kè ti kè te. ¹² Fò nKuyie nti tū nkù poté bë, ti í mòkè muwërimú mamù dè kó kunìlti ìlkè, kù kérinímu kë bo ti do mudoò ti í yé ti bo dòò tì, ti búó fò nwe.

¹³ Mèmìmè kè Sudaa kòbè bëmòu ncómmú ti Yiè nKuyie nyìlkè, bëmòu nè benitipòbè nè ibí.

Tí Yiè nKuyie nduómmè kè Sudaa kòbè be na

¹⁴ Kè bë ntíkú, kè ti Yiè nKuyie nYaá cúténí Defiibè botí kou mòù Asafu yaàbire Yayeëdi ìnkè. Asafu weè do peité Matanniya, kè wèe peité Yeiyëedi, kè Yeiyëedi peité Bennaya, kòò peité Sakarii, kè Sakarii nè peité Yasiëdi. ¹⁵ Kè Yasiëdi píæké mediè nké dò: Kénténè mesàà dimòu, díndi Sudaa kòbè nè Sedisadëmmu kòbè, nè fò ndòke okpààtì Sosafati! Nte ti Yiè nKuyie ndi náá ntì: Di báá depè, kè kufòwaá nni ndi bo dè kó kuhãápònnìlti ìlkè. Kè yé dè kó mudoò í tú di kòmu, mù tu Kuyie nkòmu mmu. ¹⁶ Nanke dí íté ké bë do, nte bë kë deètìní Atisiti kó ditennì, di naa yóó bë bùóténè kukó nwetí ndè nde Yeduyëëdi kó dikpáà. ¹⁷ Di í yóó bë dokénè, kè di tùòkoo, di cómmú kénwúó nti Yiè nKuyie nyóó di deeté mèè botí. Sudaa kòbè nè Sedisadëmmu kòbè

bá ndénè kè di kɔ̄ntì nhau. Nanke dí yèroo ké bè bùjténè ti Yiè nKuyie nyó ndi bonèmu.

18 Kè Sosafatii kɔ̄nke késinnóo ketenkè, kè Sedisadèmmu kɔ̄be nè Sudaa kɔ̄be bémou ké bɛ́ kɔ̄nke késinnóo ketenkè ti Yiè nKuyie nyìlkè ké kù sánte. **19** Kè Defiibe, Keati nè Kodee wuo kɔ̄bees íté késänté ti Yiè nKuyie nnè metammè kperímè kunku Isidayeecribe tū nkù.

20 Kè dèe wenté kè bè nyetì Tekoa dikpáà bíékè, kè Sosafatii íté kécómmú kébèi nke dò: Kénténè n tú mù díndi Sudaa kɔ̄be nè Sedisadèmmu kɔ̄be, nyìlkúnè ti Yiè nKuyie nyìnkè kunku di tū nkù, memmè di bo namè ké bè bàao, ntéñinè kéntá Kuyie päännáaàntì náamàbè di náá ntì. Memmè di bo bè namè.

21 Sosafati nè o eì kɔ̄be kè bè wënné kétíí nkétanké bëdèmbè, kè bèe dáátí tiyààtì bè cãnné tì mudèmmù kpéí, kòò bè nií mbehãápòmbè iìkè kè bè ndiè nke sánti ti Yiè nKuyie nke tú: Ndiènnè kë sánti ti Yiè nke yé ku sàà ndeumè sáà.

22 Bè keté dìì mònnì kë diè nke déukùnko ti Yiè nKuyie nnè yesâa nkè kùu duó nkè Amøniibe nè Møabiibe nè Edømiibe bëè do ìténi kéndó kedo Sudaa eì kɔ̄be mudoò, kè bè í nkèè betobè tu mù, kéta betobè mukòù. **23** Kè Amøniibe nè Møabiibe kè bèe do Edømiibe ké bè dèe, bè dèe dìì mònnì Edømiibe kéta bémáà mukòù. **24** Sudaa kɔ̄be tùòke dìì mònnì ditenni dìì sñ ndikpáà kë wénté kéyà bëcírìbè kè bè còú cóú ketenkè bá òmòù í kpaá. **25** Sosafati nè o kɔ̄be kè bèe kóte kékuti bëcírìbè kéyà tinensààtì nè bë kpere desààrè kè dè nsü mesàà, kè bèe dè koú mediè bá bè í nna ké dè kònnè demou ké ndè ei kë dò yewe yètäati kë yé dè do sñmèmu mediè.

²⁶ Diyiè naannì yiè kè bèè tí kubiriku makù kéndéúkunko ti Yiè nKuyie, kè dèè nte kè bèè kù yu ke dò Mesàà nkó kubiriku, ke kpaá ke me nkù yu nè yíenní. ²⁷ Kè bèè deè kè Sosafatii niité Sudaa kòbè nè Sedisadëmmu kòbè yemou kè bèè kò nSedisadëmmu nè diwèì, ke yé ti Yiè nKuyie nkuù do bè dòòmè diwèì kè bèè na be dootitòbè. ²⁸ Kè bè mbie ntibombonti nè tikutidùùti ke eutinè sipòmpòò kе kùnti Sedisadëmmu kétuɔkenè ti Yiè nKuyie ncíetè.

²⁹ Kè yehékè yemou kó yekpààtìlyo keè ti Yiè nKuyie nkuù dokénèmè Isidayeeeribe dootitòbè ké kù depè. ³⁰ Kè Sosafati ntò tikpàti kè dè dò mbàmmùù, kè Kuyie nhò tū nkùù ò duó mméomàpùmè diheì dimou.

Sosafati kpàti tùòkemè ti mánku

(Wénté 1 Bekpààtìbè 22:41-51)

³¹ Sosafati do yóó di tikpàti kе mòke yebie nsipísítäati nè yènùmmù ndi, kembaké Sudaa kòbè kè dò yebie nsipísídé nè yènùmmù. O yé do tú Sidii koo sapàà nhAsuba. ³² Kòò ntù nho cice Asaa kó kuce, kéndòori ti Yiè nKuyie ndó dè. ³³ Bá nè memme kè yetòrè nkpaá bo, benítibè mu ndo í duó mbemáà Kuyie mbe yembè do tū nkù. ³⁴ Sosafati tõmmú sòmmu ò mù ketémè nè ò mù pòñtémè dè wàrimu Ananni bire Yeu tõmmú pátiri mieke, ke bo Isidayeeeribe kpààtìbè pátiri mieke.

³⁵ Dendé kó difònkúò kè Sudaa koo kpààtì Sosafatii taunnè Isidayeeeribe koo kpààtì Aasia wèè dòàrìmè do í wènni. ³⁶ Ò do ò taunnè kè bè bo dòbàtòòbè mbe kè bè nkɔrì Tadisisi. Bè do bè dòbà Esiyonni Kebee èì ndi. ³⁷ Memme kè Madesaa Kebee

εì kou Dodafau bire Ediesee náké Sosafati Kuyie mpääñáańti ke dò: A taunnémè Aasia kpéí nte kè ti Yiè nKuyie nyóó cake a tõmmú.

Memìme kè bátóòbèe péíté péíté ke ténke í nna kè kòtè Tadisisi.

21

¹ Kè Sosafatii kò nho yembè kũñ ndè, kè bëe ò kùnné o yembè fôti Dafiti εì. Kòo bire Yodammu sɔoté tikpàtì.

*Yodammu tumè Sudaa kəbe kóo kpààtì
(Wénté 2 Bekpààtìbè 8:16-24)*

² Yodammu do məke o neí nsi, be cice òmáà bëè yètè tu: Asadia nè Yeyeedi nè Sakarii nè Asadiyau nè Mikayeeeri nè Sefatia bəməu bë do tú Isidayeeribë kóo kpààtì Sosafati bí nyi. ³ Be cice do bë pāmmú yepärè diye nyé, timáti péítì nè mesəo nè tinenkpetì ké bë duónnè yehékë iduotí fité yè Sudaa tempë mmiékë kédouó nYodammu tikpàtì ò tu mèè kpéí Mopo.

⁴ Yodammu kàri dìì mənnì o cice kpààtìkàri kòo kpàtìi fííkú, de mənnì ndi ò kùomè o yɔfùù kəbe bəməu bá nè Isidayeeribë kó békótibè mabè.

⁵ Yodammu do yóó di tikpàtì ke məke yebie nsipísítäati nè yèdée ndi kéntə tikpàtì kémbo Sedisademu kе dò yebie nyèni, ⁶ kétünne Isidayeeribë kó békpààtìbè kó icé Akabu cíetè kəbe do dòòmè. Ke yé ò do puokémè Akabu kóo sapàà nwe, kédòò ti Yiè nKuyie nyí dò dè. ⁷ Kè ti Yiè nKuyie mmë nyí ndó kékua Dafiti cíetè kù do ò dòònè mëè

taummè kpéí, ke yé kù do ò nàkémè ke dò wenwe nè o bí okpààtì báá pàà be cíètè dimònnì mari.

⁸ Yodammu kpààtì mieke nkè Edɔmmu eì kàbè yetemè Sudaa kàbè bo mbè bakémè, kewaá mbè koo kpààtì. ⁹ Kè Yodammu úté nè o kó behääpònkoktibè nè sikpàrànaaséí kè bëe kote keyènkè kedo mudoò Edomiibè, bëe do bëe cèti nè bëe baké bëe dëkè sikpàrànaaséí. ¹⁰ De kó dimònnì ndi Edɔmmu eì kàbè fiètemè bemáà Sudaa kàbè nou mieke nè yénní.

De kó dimònnì dimáà mieke do nkè Dibuna eì kàbè yetemè Sudaa eì kàbè koo kpààtì Yodammu kpèti ò do bütinné mèè kpéí nkè ti Yiè nKuyie o yembè do tū nkù. ¹¹ Kè Yodammu dòò yetòrè Sudaa tárè ũnkè ke yúñ nSedisadëmmu kàbè nè Sudaa kàbè kë bëe bütinné Kuyie nkè nfeu yebokè* ke cånnì.

¹² Kè Kuyie mpâänáaňtì náaňtò Edii wäri dipátíri kékéi nkè dò: Ti Yiè nKuyie nha cice Dafiti do tū nkù tu: A í tünne mèè kpéí nkè a cice Sosafati kó kuce, o cice Asaa Sudaa koo kpààtì kaku, ¹³ ke tünne Isidayeevíbe kpààtibè kó kuce ke tanné Sudaa kàbè nè Sedisadëmmu kàbè muþoatömmú mieke, Akabu cíètè kàbè do dòòmè. Fí nYodammu kàa kùo a yøfùñ kàbè, bëe tu benítibè ke da pëëté. ¹⁴ Nte ti Yiè nKuyie nyóó potému kuyéíku diekù a kàbè, a bí nè a pobè nè a kpere demou. ¹⁵ Fí nkè yóó da bonté kemièke kó mumoncëémü, kë mù nyéutí yewe yemou, kénte kàa naútì yénní.

¹⁶ Mëmìme kë ti Yiè nKuyie nduá nkè Fidisitëëbè nè Adabubé nè Etiopii eì kàbè kë bëe do Yodammu mudoò, ¹⁷ kedo Sudaa eì kékéi be kpere nè dëè kó

* ^{21:11} feu yebokè: Bè do dekù sitáá ũnkè nkè ke dòori yetòrè ke feu iwúñ.

dimàà bo tèkpààtìcñètè képímmú o bí nè o pobè, kòo býäätè Yoakasi weè máà nkpaá.

¹⁸ Kè ti Yiè nhò poté këmieké kó mumømmú kè mù í ndò nkémieté. ¹⁹ Kè de kó mumømmú nyéutí yewe yemøu. Dibenni dérì kó muküü nkè de kó mumømmú nte kòo nautì yènní kòo fééfùté mediè nkékú, bá o kòbe í nhò tuø ntihúuntì bè do dòòmè o cicebè.

²⁰ Ò do yóó di tikpàtì ke mòke yebie nsipísítäati nè yèdée ndi, kédi tikpàtì kémbo Sedisadëmmu kékú bá be yèmmè í ncàäré, kè bëe ò kùnné Dafiti èì, bë me nyí nhò kùnné bè kùri dè bekpààtìbè tòbè.

22

Aasia tòmè tikpàtì

(Wénté 1 Bekpààtìbè 8:25-29, 9:27-29)

¹ Kè Sedisadëmmu kòbees duó nkè o býäätè Aasia sɔjté tikpàtì ke yé Adabubè do bë domè kékú o bí ikótí imøu. Mèmme kè Sudaa kóo kpàtì Yodammu býäätè Aasia ntò tikpàtì. ² Yoakasi do yóó di tikpàtì ke mòke yebie nsipísìnàà nè yèdée ndi, kédi tikpàtì kémbo Sedisadëmmu ke dò dibenni dìmáà. Omidi kóo sapàà nhAtadii weè do tú o yó. ³ Kòo yó nhò tiè nyitié nyeyì, kòo tünne Akabu cñètè kòbe kó icé, ⁴ kédòò dëè í wènni ti Yiè nKuyie nyìlkè Akabu cñètè kòbe do dòòmè, ke yé o cice kükü nkó difõnkúò bë do ò tiémmè itié nyeyì kè iì ò fétinné. ⁵ Ò do tünne bëe kó itié nkéneinè Isidayeeribé kóo kpàtì Akabu bire Yodammu, kè bë bo dokénè Sidii kóo kpàtì Asayeeedi Damoti èì dìì bo Kadaadi tempé mmiéke. Kè Sidii kòbees kòute Yodammu. ⁶ Kòo wëté Sisedeedi ke bo taø nyekoutiyé Sidii kòbe ò kòute yé Damaa ò

do dokùnè dìì mònnì Sidii kóo kpààtì Asayeeedi, ò ke mbo kè Sudaa kóo kpààtì Yodammu bire Aasia kòte Sisedeedi ke bo dəu nhAkabu bire Yodammu nè kuyonku.

7 Kuyie nkuù do dó kékua Aasia kéduó nkè wèè kòte ke bo dəu nYodammu. Ò tùòke dìì mònnì Yodammu borè kòò ò neinè kékóte ke bo co Nim-musi bire Yeu. Ti Yiè nKuyie nkuù do tääté Yeu kòò bo ntú okpààtì kékua Akabu cíëtè ké tè dèè. **8** Kè Yeuu dəò Kuyie nyē nwèe dəò tì Akabu cíëtè, képí nSudaa èì kòbe kó bekótibè nè Aasia kó ibí ìì do pí nhokpààtì tɔmmú ké bè kùa. **9** Kè bèe wammú Aasia kòò pí nhò do səri dè Sammarii kóò təní Yeu borè, kòò kùa. Bè ò kùa memme kóò kùnnému baké, ke yé bè do náámmè ke tú Sosafati wèè do tú ti Yiè nKuyie nnè o yémmè memmou, o bire nde.

Aasia cíëtè temou òməù ténke í nkpaá wèè bo na kédi tikpàtì.

*Atadii fiëtëmè tikpàtì
(Wénté 2 Bekpààtìbè 11:1-3)*

10 Aasia yõ Atadii kèè dìì mònnì Aasia kumè kéíté kécómmú ke bo kuə Sudaa kpààtìcíëtè kòbe bəmou. **11** Kè Sudaa kòbe kóo kpààtì Yodammu kóo sapàà nYeoseba túóté o tāñ Aasia bire Soasi ikpààtibí teì bè do dó kékua ì miéké, ké dè sònne Kuyie ncíëtè kó kudieku makù yedúò borè wenwe nè o yuòri bá Atadii í ndè nìnté ke kùa. Yeoseba do tú ikuó niùti Yoyadaa pokù nwe. **12** Kè Soasii nsəri be borè Kuyie ncíëtè miéké yébie nyèkuò kè Atadii tu dihèì kóo kpààtì.

23

*Bè còúmmè mèkùò nSoasi kóò pí ntikpàti
(Wénté 2 Bekpààtìbè 11:4-20)*

¹ Dibenni yiénnì mieke, kè ikuó niùtì Yoyada túóté metàátmè nè dikòmìbùò kédòònè metaummè bëhääpònkoktibè bëè baké bëhääpòmbè sikou beè tu: Yeodammu birè Asadia nè Yoananni birè Isimayeeeri nè Obedi birè Asadia nè Adaya birè Maseya nè Sikidi birè Edisafati. ² Kè bëè ce nSudaa tenkè kemou kétíí nDefiibe bëè bo Sudaa tenkè kó yehékè yemou, nè Isidayeeeribè céí kó bekotibè kè bëè kote Sedisademu. ³ Kè ditínnì dimou tíí nkédòònè okpààtì metaummè Kuyie ncíètè mieke, kè ikuó niùtì Yoyada bë náké ke dò: Nte okpààtì birè dëè yóó naá nhokpààtì ti Yiè nKuyie ndo tì náké Dafiti ke yë ndè ndòmmè. ⁴ Nte di yóó yímè ikuó niùbè nè Defiibe bëè te mutòmmú teomòpùtè yiè, dí bë toté yetírè yetäati, kè ditínnì ketirì mbaa nyebòrè. ⁵ Kè ditínnì didérì mbaa tekpààtìcíètè kè ditáánnì mbaa dibòrì bë tu dì dipüñ kó dibòrì, kè benítibè bëmou mbo ti Yiè nKuyie ncíètè dànkù mieke. ⁶ Ómòù báá ta ti Yiè nKuyie ncíètè mieke kè dè í tú ikuó niùbè nè Defiibe bëè ni Kuyie ncíètè mieke mutòmmú, ke yë bë bë cånnémèmu de kó mutòmmú kpéí. Kè benítibè mbo ti Yiè nKuyie ncíètè dànkù. ⁷ Kè Defiibee cëstè okpààtì bá wè kòo mpikú o kpàrinenkù, kòo mòù tanní tecíètè mieke bëè ò kùo. Kòo kpààtì yëti dí nhò neínè kòò kùntiní di nhò neínè.

⁸ Kè Defiibe bëmou nè Sudaa kòbe bëmou kè bë ndòori ikuó niùtì Yoyada bë náké ke yë mmù. Bá wè kòo tíí nho kó benítibè bëè te mutòmmú de kó teomòpùtè yiè nè bëè dò nkéomòpè de kó teomòpùtè

yìè. Kè yé ikuó niùtì Yoyada do dómè bè mpí mmutõmmú dè kó diyiè. ⁹ Kè ikuó niùtì Yoyada duó mbèè baké bëhääpòmbè sikou yekpää nnè tidəpìltì dietí nè tisámpótì okpààtì Dafiti do te dè ké dè duó nKuyie ncíetè. ¹⁰ Kè bëe bè cónné kétuóté Kuyie ncíetè bakù yoú kénto kétuókenè te bakù cãnku, kédíténè diwüštònnì nè Kuyie ncíetè de saku, bá wè kë wè mpikú o kpàrìnenì, kë bë cëti okpààtì. ¹¹ Kè bëe kätenní okpààtì bire ké dè òó ndikpààtipìì ké dè duó nKuyie ntannò pátíri, kë bëe dè kànné tìkpàtì kë ikuó niùtì Yoyada nè o bí kë bëe dè còú mmekùò nkè bë mpíñkù kë tú Yoasi weè tu okpààtì.

¹² Memmè kë Atadii keè ditínnì ùúmè kë cokù kë sántí okpààtì. ¹³ Koò kætoo be borè ti Yiè nKuyie ncíetè miéké kénwúó, kéyà okpààtì kòò còmmú dibòrì borè diwüštònnì ìnkè. Kè bëhääpònkoktibè nè bëe tò sipámpöö kë bë ò murí, kë diwèi bo diheì yembè bémou, kë bë eu sipámpöö, kë bedèmbè dìè nyèsäñ nkó iyie kë bie ndebémbénnè. Kè Atadii këté o yààtì kébéi nké dò: Bè m bømmu! Bè m bømmu!

¹⁴ Memmè kë ikuó niùtì Yoyada deite bëhääpònkoktibè bëe baké bëhääpòmbè sikou, kë bë náké ke dò: Dennènè we ditínnì miéké! Kòò mòù ò tū ndí ò kùo. Ké yé ikuó niùtì do béimmè ke dò bë báá ò kùo ti Yiè nKuyie ncíetè miéké.

¹⁵ Kè bëe ò pí nké nhò dèri kétuóke tekpààticíetè borè, dibòrì bë tu dì siséñ kó dibòrì, kë dè nhò kùo.

¹⁶ Memmè Yoyada dòónèmè metaummè benítibè bémou nè okpààtì kë dè bo yie nkè bë ntú ti

Yiè nKuyie nkobè. ¹⁷ Kè bенитібè бемоуу коте дібоø Baadi cїєтè, кé тè pùø, kепуаnnè yewüñtöre nè sitenkaanìi kékuañnè obaøyie mMatää yewüñtöre také. ¹⁸ Kè ikuó niùti Yoyada duó nkè ikuó niùbè nè Defiibe kе bе mbaà ti Yiè nKuyie ncїєtè. Dafiti do bе totímè yetřrè ti Yiè nKuyie ncїєtè miëke kе bе bo nfeu ti Yiè nKuyie nyiwüñ ke tuø. Moyiisi do wàri dе kó ikuó ke yé ndè ndòmmè. Kè bе ndè dòòri nè diwèi ke diè nDafiti do keú ìi yie. ¹⁹ Ke duó nkè bе mbaa nti Yiè nKuyie ncїєtè kó yebörè. Bèè sãñ mbemáà nè meborime mamè kе bе kóò moù báá ta.

²⁰ Kè Yoyada tíi behãäpønkótibè bëè baké behãäpømbè sikou nè diheì kó bækötibè bëè baké nè diheì yembè bemou. Kðo túóté okpààtì ti Yiè nKuyie ncїєtè miëke, kóò tanné tekpààticїєtè kó dibörì dierì kóò kànné dikpààtìkàri. ²¹ Diheì yembè bemou kе diwèi mbè bo, kе diheì nkari bàmmùù.

Bè do kùø Atadii nè disiè ndi.

24

*Soasi dimè tikpàtì ke tñntè Kuyie ncїєtè
(Wénté 2 Bekpààtìbè 12:1-17)*

¹ Soasi do yóó di tikpàtì ke mäke yebie nyèyiekè ndi, kéntø tikpàtì ke dò yebie nsipísìnàà ke bo Sedisademu o yð do tú Beerisebaa eí kou nwe, kòo yètìri tu Sibia. ² Kè Soasii ndaøri ti Yiè nKuyie ndá dè ikuó niùti Yoyada fòmmu mumou miëke. ³ Kè Yoyada ò puó mbenitipòbè bëdëbè kòo pié initidabí nè initipobi.

⁴ De kó difñnkúò kе Soasii duó nho yèmmè ke bo tñntè ti Yiè nKuyie ncїєtè. ⁵ Kòo tíi nyikuó niùbè nè

Defiibε kέ bέ nákέ ke dò: Kótené Sudaa εkέ kέcuóní idíítí Isidayeeribε bémou borè. Bá dìì benni Kuyie ncíetè tūntimù kpéí. Dəònè ti mēcāā.

Bá Defiibε í ntì dòò mēcāā. ⁶ Kòo kpààtì yú ikuó niùtì diewè Yoyada kóò beke ke dò: Ti Yiè nKuyie nkóo tōntì Møyisi do yε nDefiibε níí cuó wèè dàmpoò Sudaa kóbe kó yehékè nè Sedisademmu Kuyie ncíetè kpéí. Dè dòmmè kέ bέ í ò cuó? ⁷ Onitipoyeiwe Atadii nè o bí bεè cákε Kuyie ncíetè ke tūóté ti Yiè nKuyie ncíetè kó tinentì bέ cǎnné tì ke tì pínnè dibòò Baadi kó mutɔmmú.

⁸ Memmε kòo kpààtì dò bέe dəò tetəute kέ tέ ũnné ti Yiè nKuyie ncíetè bòrì ditowàà bíekε, ⁹ kέpíeké Sudaa εkέ nè Sedisademmu bέ dòmmè kémentouní ti Yiè nKuyie nkóo tōntì Møyisi do bέi ndikpáà mieke kényε nyIsidayeeribε dò nkényietì ii díítí. ¹⁰ Kέ diwèli pí mbékotibè bémou nè benitibè bémou kέ bέ ntouní idíítí ke ãà de kó tetəute mieke kέ tέ yàa píennè. ¹¹ Defiibε yà dìì mənnì tetəute cékemè kέ tέ tūóté kékote kέ tέ duó mbéè pínnè okpààtì mutɔmmú, kέ okpààtì kó opátiwáatì nè ikuó niùtì diewè kou kέ bέe tέ tūóté kékote idíítí kewetení kέ tέ ũnné te do ũnkú dè. Bé do me dəɔri yewe yemou kέcuó idíítí mediè. ¹² Kòo kpààtì nè ikuó niùtì Yoyada kέ bέe i tūóté keduó mbéè ni ti Yiè nKuyie ncíetè kó mutɔmmú kέ bέ nyietì betákíebé nè bedabeesübbé nè bέe pí ntimati kó mutɔmmú nè disəowu kómu, kέ bέ bo tūntenè ti Yiè nKuyie ncíetè. ¹³ Kέ betɔmbé mpí mmutɔmmú kέ tūnni Kuyie ncíetè kέ dè kérí sei. Memmε bέ tūntemè ti Yiè nKuyie ncíetè kέ tέe

kpenke mesàà.

¹⁴ Bè dèè diì mònnì kétøo okpààtì Yoyada timátì péítì sənti kè bëe tì dòònè ti Yiè nKuyie ncíètè kó tinentì bè yó mpínnè tì mutòmmú, ke feu iwúñ ke tuò, ibòòke nè mesøø nkó tinentì tètì nè timátì péítì kpèti kè bëe nfeu ti Yiè nKuyie ncíètè mièke iwúñ sáñ ke tuò, Yoyada fòmmu mumøu mièke.

Soasi yetemè Kuyie

¹⁵ Kè Yoyada kóté kétuøke o we kékú, ké nyóó kú ke møke yëbie ntékòùtè nè sipísítäati (130). ¹⁶ Kè bëe ò kúnné bë kúrì dè bekpààtìbè Dafiti èì kó ifäti. Ke yé ò dòòrimè Isidayeeribé mesàà, ke døori Kuyie ndó dè ke dake ku cíètè kpéi.

¹⁷ Yoyada kúñ nkó difõnkúò, kè Sudaa tempë nkó bekótibèe kóté kédøu nhokpààtì kékónke o ìlkè kóò déúkùnné kè wèe yie mbe kpèti. ¹⁸ Memìme bë bütínnémè ti Yiè nKuyie ncíètè be yembè do tū nkù kédøà sibøøtenkaanìi këffíkú itedéi. Kè ti Yiè nKuyie mmiekèe do Sudaa tempë nnè Sedisadëmmu dè kó mecaàrímè kpéi. ¹⁹ Kè ti Yiè nKuyie ntø nku pãänáaàntì náamìbè kè bëe bë nàké kè bë bo wëtení ku borè bá bë í mbè kënté. ²⁰ Memìme kè Kuyie nYaá ncúténí ikuó niùtì Yoyada bire Sakarii ìnkè, kòò cómmú benítibè ìlkè kébèi nke dò: Kuyie ntú dè dòmme kè di yete ku tannò di í yóó yà mesàà mmamè di me nkù yetemè kù di yetemu.

²¹ Memìme kè bëe dake o kpéí nkòò kpààtì duó nkè bëe ò bùáti yetárè ti Yiè nKuyie ncíètè towaà kékuø.

²² Okpààtì Soasi do í kpaá yé Yoyada do ò dòò mèè sàà kékuø o bire Sakarii kòò nyóó kú, kébèi nke dò: Ti Yiè nKuyie nni nwúó nké ti púté.

Soasi kpàtì kó kumànku
(Wénté 2 Bekpààtìbè 12:18-22)

²³ Kè dibenni tèrì nyetiní kè Sidii kó bəhããpòmbèè kotení kédo Soasi Sudaa kpààtiyuu nè Sedisademuu èì kékua yehékè kó bəheikènkótibè bəmou kéhei bə kpere, ké dè duá nDamaasi èì koo kpàatì demou.

²⁴ Sidii kó bəhããpòmbè mè nyí nkàtoo ke sù, kè Sudaa kəbe bəe nsù ke í sénní kè ti Yiè nKuyie mbè ãnné Sidii kó bəhããpòmbè nou miéké, ke yé bë do kù bùtinnémè kunku bə yembè do tū nkù. Ti Yiè nKuyie nkuù do duá nkè Sidii kó bəhããpòmbèè bë poté ke bo yúñ mbe to, ²⁵ kékoute okpàatì mesàà nkè wè nduá ke mə nkè bëe pëëté kòo yóu, kòo kó bətõmbèè dake o kpéí ò kùa mëe kpéí ikuó niùtì Yoyada bire, kè bëe ò kùa o dòù ñikè, kè bëe ò kùnné Dafiti èì bë né do í ò kùnné bekpààtìbè kó ifɔti. ²⁶ Ntë bëe do dake o kpéí: Amøniibë botí koo nitipòkù Simmeati bire Sabadi nè Møabiibë botí koo nitipòkù Simudi bire Yoyabadi.

²⁷ O bí yëtè nè o tɔmmú diemù ò pí mmù nè ò tñntemè Kuyie ncëtè dè wàrimu bekpààtìbè dɔòrìmè pátiri miéké.

25

Amasia tɔmè tikpàtì
(Wénté 2 Bekpààtìbè 14:1-7)

¹ Amasia do yóó di tikpàtì ke moké yebie nsipísídé nè yènùmmù ndi kéntø tikpàtì ke dò yebie nsipísídé nè yèwei, ke bo Sedisademuu. Kè o yó ntú Sedisademuu kou kòo yëtirì tu Yoadanni. ² Kòo ndòòri ti Yiè nKuyie ndó dè, ke né í nkù duá nho yèmmè məmou.

3 O kpàtì fiíkú dìì mònnì ke dèè, kòò kuø o tõmbè bèè do kùø o cice. **4** Ò me nyí nkùø be bí, ò do tũnné ti Yiè nKuyie nduó nyìì kuó nyi Møyiisi kòò i wàri ke tú: Debire cice báá kú o birë caàrìmè kpéí, debire me mbáá kú de cice caàrìmè kpéí. Bá wè ò dò nkékú o caàrìmè kpéí nke.

5 Memmè kè Amasia tíí nSudaa kòbe nè Beñsamee kòbe be naàmuntì duó ke dòmmè, kétanké bèè bo mbaké behääpòmbè siküpí nè sikou. Kè bèe kaa mbenitidaabè bèè mòke yebie nsipísìdè kéndeètinko, ke nø nke tãù yekpãà, ke nø nke kí ntidɔpiìtì, kè bè mbo benítibè siküpíkousítãati (300000). **6** Kòò duó timátì péítì tónnì bëtãati kó kudonku Isidayeerie kpàatlìyuu kè bèe ò duó mbehääpòmbè yekõmbò yembè kè bè mbo tekoupíkòùtè (100000). **7** Kè Kuyie nkóo nìtì mòù né kòtení kóò nàké ke dò: Okpààti! A báá neinè Isidayeerie kó behääpòmbè mabè bembè Efadaimmu kòbe, ti Yiè nKuyie nyí bë bonè. **8** Kàa bè neinè bá kàa nù ndokénè dikõmbùò a dootitòbè yóó da namu, ke yé Kuyie nkuù mòkemè muwẽrimú, kè kuù ñ nte kàa na, kuù me nhõ nte kàa do.

9 Kè Amasia beke Kuyie nkóo nìtì ke dò: Kè n né yietí tìì máti péítì tónnì bëtãati Isidayeerie kó dihääpòntínnì tá? Kè Kuyie nkóo nìtì ò tènné ke dò: Ti Yiè nKuyie mbo na ké da duó nkè dèè pëëté memmè.

10 Memmè kè Amasia yate Efadaimmu kó kuwuø nkòbe ke dò, bèe kò, kè be miékëe cóúté Sudaa kòbe mediè, nkè bèe kònne kemieké.

11 Kè Amasia túóté dikõmbùò, kétúóté o ãapòmbè kè bèe kòte kubiriku bë tu kù mukókúj nkó kubiriku. Dendé ò kùømè Edòmmu èì kó behääpòmbè tekoupípítè (10000). **12** Kè Sudaa kòbe

kó bεhããpòmbèe pímmú bεhããpòmbè tòbè ké bε dèkenè ditãrì yómmè ké bε tèntení kε bε duoní kékú bεməu.

¹³ Behããpòmbè tòbè Amasia do yetε ke dò bεè bá nneí mudoò kε bε kpεnné, kε bεè kòte kέdo Sudaa kεbe kó yεhekε, kέtuóté Sammarii, kέntø kέtuøkεnè Bεti-Ono. Kε bεè bε kùø kέtuøkε bεnítibè sikɔupisítãati (3000), kέheí bε kpεre péu, bá dè í mmøke dè mämè.

Isidayεeribe kpààtì Soasi namè Amasia

(Wénté 2 Bekpààtìbè 14:8-14)

¹⁴ Mεmìme kε Amasiaa na Edomiibε kénkùntiní kε tò bε bøøtenkaanìi kε sì fíi nkénkõnkù kε sì báá, kε sì tùò tihúuntì. ¹⁵ Kε ti Yìe nKuyie mmiekεe yε Amasia kε kùø tɔnko ku pãänáañtì náañtò kòo ò náké ke dò: Dè yíme kàa tûnnø yεbøkε yèè í na ke deeté yε kεbe n nòùtè miekε?

¹⁶ Ò kpaá ke me nnáá nkòo kpààtì ò báao, kóò beke ke dò: A túmu wèè duò mmí nhokpààtì itiénnáà! Yí káré, kε meè døke a bo cøuté tiyéñti.

Mεmìme kε Kuyie mpãänáañtì náañtò cíéké ke né bεi n ke dò: N yému Kuyie n kuù tãatémè ke bo da kuø deè te a dè dòòmè ke í kérnté n tié.

¹⁷ Kε bεè tié nSudaa kóo kpààtì Amasia kòo tɔ nkè bεè náké Yeu bire Yoakasi bire Soasi Isidayεeribe kóo kpààtì ke dò: Amasia tú á kòtoo kε di bújté.

¹⁸ Kε Isidayεeribe kóo kpààtì Soasii ténné Sudaa kóo kpààtì Amasia ke dò: Dimaa kó tipotì tìi do náké diyìè mari Dimaa kó døtedierè ke dò dèè tì duò ndε kóo sapáà nkè tìi puó nti kóo dapàà, kε Dimaa kó mupímpímmù né yénní kε tì na kε ũtiroo. ¹⁹ A na Edømmu kεbe mbε, kε deè kó tefentè da bo. Né

mbo a ciëtè ke sãntí amáà, dè dòmmé kàa yóó dánté mudoò mùù yó nte kè bè da kuø fñ nnè Sudaa købe.

20 Amasia me nyí nkènté ke yé ò do bùtinnémè Kuyie nku kétünne Edømmu købe kó yebøkè, kè kù ndó kòo dootitøbè ò kùø wenwe nè o ãapømbè. **21** De mònnì kè Isidayeeriø kóo kpàatì Soasii báatí kè bëe búoté Bëti-Semesi Sudaa købe kó kutempë mmieke. **22** Kè Isidayeeriø poté Sudaa købe ké bë na bá wè kè wèe coké kékò nho ciëtè. **23** Kè Isidayeeriø kóo kpàatì Soasii pí Yoakasi yaabire Soasi bire Amasia Sudaa købe kóo kpàatì Bëti-Semesi èi kékonnè Sedisadømmu këpønte kuduotí kè ku okùmè bo métirì sikousidé (200), kétuoté Efadømmu kó dibòri këntø kétuøkenè kuduotí kentímè kó dibòri. **24** Kòo túoté mesøø nnè timátì péiti nè tinentì tì kó dimàà bo Kuyie ncíëtè miëke nè Obëdi-Edømmu kpëti nè tekpàatìciëtè kpëti, kétuoténè bë píñmú bë mudoò miëke kékonnè Sammarii.

Amasia kpàatì kó kumànku (Wénté 2 Bækpaatibè 14:15-20)

25 Kè Isidayeeriø kóo kpàatì Yoakasi bire Soasi kú kè Sudaa købe kóo kpàatì Amasia nkpaá fòù kë dò yebie ntepíítè nè yènùmmù. **26** Amasia døørítmè sømme ò ketémè nè ò pøntémè dè wàrimu Sudaa kpàatibè nè Isidayeeriø kpàatibè bë døørítmè páte miëke. **27** Amasi do yete dìi mònnì ndi ti Yiè nKuyie mbè dàkemè o kpéí Sedisadømmu, kòo coké kékøte Dakiisi kè bëe kè nhò tünne kóo kùø. **28** Kè bëe ò túoténè sisëñ kékonnè Sedisadømmu kóo kùnné o yembè fòti Sudaa tempë mmieke Dafiti èi.

26

*Osiasi sɔɔtémè o cice kpàtì
(Wénté 2 Bekpààtìbè 14:21-22, 15:1-3)*

¹ Kè Sudaa kɔbe bɛmɔuu túóté Osiasi kéduó nkè wèè sɔɔté o cice kpàtì, ò do yóó sɔɔté o cice Amasia kpàtì ke mɔke yebie ntɛpíítè nè yekuò ndi. ² Weè do wètè kéraá Edati eì kékì dì tènné Sudaa kɔbe o cice kũñ nkó difɔnkúò.

³ Osiasi do yóó di tikpàtì ke mɔke yebie ntɛpíítè nè yekuò ndi kéntɔ tikpàtì ke dà yebie nsipísìnùmmù nè yèdèè, ke bo Sedisademmu. O yɔ do tú Sedisademmu eì kou nwe kòo yètìrì tu Yekodia.

⁴ Kòo ndɔɔri ti Yiè nKuyie ndó dè o cice Amasia do dɔɔrimè só.

Osiasi dòòrimè Kuyie ndómè nè o kù yeténèmè

⁵ Kòo duó nhomáà kétünne Kuyie, ku pãänáaàntì náaàntò Sakarii fòmmu kó yewe yemou mièke. Kuyie mpãänáaàntì náaàntò Sakarii weè do ò tiè nkòo mmɔke ti Yiè nKuyie nkó kufɔwaá. Ò dòòri dìì mɔnnì Kuyie ndó dè, kè kùu duó nkòo dòòri dè nyié.

⁶ Kòo kɔte kédokénè Fidisitëëbe képɔnte Kadi eì kó kuduotí nè Yabunee kɔku nè Asidɔti kɔku, kéraá yɛhèkè Asidɔti tempë mmieke nè Fidisitëëbe cuokè.

⁷ Kè Kuyie nhò teennè kòo dokénè Fidisitëëbe nè Adabubè bëè do bo Kudibaadi eì nè Mεuniibε. ⁸ Kè Amɔniibε nhò yietì bë kóó dàmpóò, kòo yètìrì feité kè Esibiti eì kɔbeè kèè o kpéí.

Kè yé ò do kpenkemè mediè mme. ⁹ Kòo maá yedèrè Sedisademmu eì kó dibòrì bë tu dì mèkentímè nè bë tu dì kubiriku kpéri nè dibòrì kuduotí kentímè kpéri, kè yéè kpenke. ¹⁰ Kòo maá yedèrè dikpáà mièke kédammúnè sibií péu. Kè yé

ò do məkəmè iwūñ nyi mediè nkubiriku miéké nè kutāfuø mmieké, kémmeke bətenkútibè Kadimeeri kó yetārè ũnké nè bëe fiiku fínyí kó dëtie nké yé ò dómè mutenkútímù.

11 Osiasi do məke bəhääpòmbè mbé kë bë nə mmudoò, kòo kpààtì koo pátiväätì Yeiyeedi nè Maseya wèè dàke diheì kó tináaňtì kpéí nké bëe bë kàà nkétoté yetřrè. Kòo kpààtì koo tūntì Ananniya mbé ni. **12** Sicéí kó bəkótibè bëe do ni de kó bəkpàrinuambé yekõmbò yembé ke bo bənítibè sikɔupísidé nè sikɔusikuò (2600). **13** Kë bë mbaké bəhääpòmbè yekõmbò yembé bëe kpeńní ke bo na kēteennè okpààtì kòo dokénè o dootitabè kë bë mbo sikɔupíkəùsítäati nè sikòùpísiyieké nè sikɔusinùmmù (307500). **14** Kòo kpààtì Osiasii bë duó tikpàrinentì, tidɔpìltì nè yekpää nnè mu-doò kó yepiké nè yecincinkɔrè nè detannè nè yetántèndititárè. **15** Kë Osiasii duó nké məciì nyembéè ò má Sedisademu dëè bo ntäünè ipie nké bəmmùnè yetárè diyè. Kòo dë cònné yedèrè nè iduotí kentímè. Ò me nyí kòo yetřrì feité. Kuyie nkuù do ò teennè kòo kpenke.

16 Ò né kpenke dìi mənnì kë tefentèe ò ta tèe yóó ò bo. Kòo dòò dëè í wenni ti Yiè nKuyie nhò tū nkù, kéta ku c̄fetè miéké kétuo ntihúuntì dihúuntònnì ũnké. **17** Kë ikuó niùti Asadià ò tūnnòø ke neinè ti Yiè nKuyie nkuó niùbè, yekõmbò yembé sipísini. **18** Kë bëe kpənnè okpààtì Osiasi ke dò: Osiasi! Fôò í te a bo ntuòmmè tihúuntì ti Yiè nKuyie, ikuó niùti Anòø bí nyi bë cånnémè kë bë bo ntuò tihúuntì ti Yiè nKuyie,

ku cíetè miéké. Yè ti Yiè nKuyie ncíetè! A caàri ti Yiè nKuyie nku. Dè í yóó da dòò mesàà.

19 Osiasi kpaá dè ncómmú diwüñtònnì borè ke tò tebuute bè tùònnè tè tihúúntì, kòò miéké peiké ikuó niùbè, kè bée yà tikàntì yènnímè o tñnnì. **20** Kè ikuó niùtì diëwè Asadia nè ikuó niùbè bëmøu kè bë nhò dò nfù! Bè yà dìù mònnì tikàntì tiì ò pímmè o tñnnì, kòò dènné mëcää nditowaa, o mómmuø kòò ndá mëcää ke bo yè, ke yé ti Yiè nKuyie nkuù do ò potémè.

Osiasi kpàtì kó kumànku
(Wénté 2 Békpààtìbè 15:5-7)

21 Kòò kpààtì Osiasii naá ndikànnì, kè bée ò cãínné tecíetè, bè ɔɔ yímè dikònnì, kòò mmè ndò nké yàa kúnè, ke yé bè do ò bëtimè ti Yiè nKuyie ncíetè. O bire Yotammu weè do baké tekpààtìcíetè, ke baké diheì.

22 Amòti bire Esaii wàrimu Osiasi dòòrìmè sòmmé, ò ketémè nè ò pòñtémè. **23** Kòò kò nho yembè kúñ nké, kè bée ò kúnné be kúrì dè békpààtibè, bè nè í nhò kúnné o yembè kó ifòti ke yé ò do túmè dikònnì. Kòò bire Yotammu sòaté tikpàtì.

27

Yotammu tòmè tikpàtì
(2 Békpààtìbè 15:32-38)

1 Yotammu do yóó di tikpàtì ke mòke yëbie nsipísìdé nè yènùmmù ndi, kéntø tikpàtì ke dò yëbie ntépíítè nè yèkuò, ke bo Sedisadëmmu. O yò do tú Sadøki kóo sapàà nwe kòò yètìrì tu Yedusa. **2** Kè Yotammuu ndòri ti Yiè nKuyie ndó dè, ò do tñnné o cicé Osiasi borime mmè weti weti. Ò nè do í ta ti

Yiè nKuyie ncîëtè kε bo tuω ntihúúntì. Nè mεmme kε bεnìtìbè né nkpaá bo medoòrìmè yεime mieke.

³ Weè do maá ti Yiè nKuyie ncîëtè kó dibòrì dierì, kétùntè kuduotí kó yεbòrè péu Sedisademmu εì kó dicëkarì bε tu dì Ofedi. ⁴ Kòo maá yεhekè Sudaa tárè ñikè, kέmaá sicékperí nè yεdérè titúúti mieke.

⁵ Weè do dokénè Amɔniibε kέ bε na. De kó dibenni kε Amɔniibε nhò yietì dàmpoò timátì pεíti tónnì bεtāati nè tidiitì bε tu tì bεdée tónnì sikɔupísítāati (3000) nè tidiitì bε tu tì ɔdisì tónnì sikɔupísítāati (3000), kέ mme nhò yietì ke dò yεbie nyεtāati. ⁶ Mεmme kε Yotammuu kpenke, kε yε ò do tūnnemè ti Yiè nKuyie nkó kuce nku.

⁷ Yotammu dòòrìmè somme ò dokémè nè ò dòò dè deməu dè wārimu Isidayεeribe nè Sudaa kpààtìbè páte mieke. ⁸ Ò do yóó di tikpàtì ke məke yεbie nsipísidé ndi, kέntø tikpàtì ke dò yεbie ntεpíítè nè yεkuò ke bo Sedisademmu. ⁹ Kε Yotammuu kò rho yεmbè kүñ nkè, kε bεe ò kүnné Dafiti εì o yεmbè fɔti. Kòo bire Aasii sɔɔtε tikpàtì.

28

*Aasi naámmè Sudaa kəbε kóo kpààtì
(Wénté 2 Bekpààtìbè 16:1-6)*

¹ Aasi do yóó di tikpàtì ke məke yεbie nsipísidé ndi, kέntø tikpàtì ke dò yεbie ntεpíítè nè yεkuò ke bo Sedisademmu, ò í ndəɔri ti Yiè nKuyie ndómè ke dònnè o yààrì Dafiti do dòmmè. ² Ò do tūnné Isidayεeribe kpààtìbè kó medoòrìmè mme kétonté kέdɔò timátì kó sibɔɔtenkaanì Baadibε, ³ kέntuò ntihúúntì Benni-Inɔɔmmu biriku mieke, kέfíénè o bí kέtuɔ, ibotí ti Yiè nKuyie ndo bεti ì kékanné

Isidayeeribé, ì do dɔɔri ìì sòke. ⁴ Kòò nkɔù iwūñ ke tuò ntihúúntì yetòrè nè yetàrè ìnkè nè dëtie nyø.

⁵ Kè ti Yiè nKuyie nduó nkè Sidii kóo kpààtì ò do mudoò kóò na, képímmú benítìbè péu kékònnè Damaasi èì keduá nkè Isidayeeribé kó bekpààtìbè bë do mudoò ké bë na medië. ⁶ Kè Demadia birë Pekaa kuɔ Sudaa kó benítìbè yekõmìbò yembè tekɔupíkòùtè nè sikɔupípísìdè (120000) diyiè dìmáà ke yé bë do bütínnémè ti Yiè nKuyie bë yembè do tū nkù. ⁷ Kè Efadaimmu kó kuwuɔ nkou okpàrinuɔnti Sikidi kuɔ okpààtì Asidikammu birë Maseya wèè kòtí tekpààtìcítè nè okpààtì kóo tūntì Edikanaa. ⁸ Kè Isidayeeribé pímmú bë tebií miëke benitipòbè nè benitidaabè nè isapùmbí bëmou kë bë mbo sikɔupíkòùsìdè (200000) kéhéinè bë kpere péu kékònnè Sammarii.

⁹ Kòò mbè kùntinko ke sɔ̄ nti Yiè nKuyie mpãänáañtì náañtò mɔù dè bo kòò yètìrì tu Odëdi kòò yèroo kéco behääpòmbè bëè kùntiní Sammarii kë bë nàké ke dò: Ntenè ti Yiè nKuyie di yembè do tū nkù miëke ke còúté Sudaa kòbë kë kù bë ãnné di nou miëke kë di bë kòù mukòù yëimu kë dè kpekii ke tùòke këñkè. ¹⁰ Di me ndómè kédòò Sudaa kòbë nè Sedisademu kòbë tidaatì benitidaabè nè benitipòbè, di í dòò ti Yiè nKuyie nku meyei nnàa? ¹¹ N kénténè kékñi ndi pímmú bëè nítìbè di tebií cuokè ke dòò tidaatì, ke yé ti Yiè nKuyie mmiëke yóó di còútémè.

¹² Mèmè kë Efadaimmu naàmùnkù kó bekótibè Yoananni birë Asadia nè Mesidemoti birë Bedekia nè Sadummu birë Yeikia nè Adidaii birë Amasa. Kè bë ìté kékpannè behääpòmbè bëè kùntiní, ¹³ kë bë nàké ke dò: Di báá tanní die nnè de kó tidaatì ke

yé di yóó duómmè kè tí caké ti Yiè nKuyie nku. Di dó kéyíé meyei mmé ti yeténémè ti Yiè nKuyie mmé ñinkè. Ti die nké cákemu ti Yiè nKuyie mmédiè. Kè ti Yiè nKuyie mmiéke do tínti Isidayeeeribe ti ñinkè.

14 Kè de kó behãápòmbèe fñinko de kó tidaatì kéyounè be eí dè bekótibè nè ditínnì dimou ìikè. **15** Kè bë tâaté bëè nítibèe cɔuté de kó tidaatì kë tì bàntè kétúoté be kpere bë eíní dè, kédeite tiyàatì kéyii mbèè feíó, kë bë ãnné tinéutì, kë bë duó mmudìì nè menie nké bëe di kéyà. Kè bëe bë taa nyekoutiyè, kétúoté bëè kó dimàà cïte kédee nsãmmarímubè kë bë tò Sedikoo tipuonti kó diheì, be tebií borè ke né na kewëte Sammarii.

*Aasi maoomè Asidii kóo kpààtì meteèommè
(Wénté 2 Bekpààtìbè 16:7-20)*

16 De kó dimànnì ndi okpààtì Aasi tõmmè kè bë bo mao meteèommè Asidii kóo kpààtì. **17** Edomiibè beë do wëtení kedo Sudaa këbe kë bë na kë bë pírñmú kékonnè. **18** Kè Fidisitëebëe pi Sudaa tempë nkó yehékè yëè bo kubiriku miéke nè kubakù cànku bíékè kpeye, kékiete Bëti-Semesi nè Ayanow nè Kedediti kéyíenè Soko nè Timuna nè Kimmuso nè yehékè yëè dè tòké kékari. **19** Ke yé ti Yiè nKuyie nkuù do kékunnemè Sudaa këbe. Isidayeeeribe kóo kpààtì Aasi kpéí, weè do te kë Sudaa këbe ta dikonkòonnì miéke kédoò ti Yiè nKuyie nyí dò dè. O mómmuo nhò do í yie nti Yiè nKuyie nkpeti bìti bìti.

20 Kè Asidii kóo kpààtì Tekidati Fadasaa kótení, ò na nhò teennémè kòo né ò do mudoò këpi diheì ò me nyí nhò na. **21** Aasi do tùóté Kuyie ncifetè kpere nè diheì kó bekótibè kpere kë dè pâ Asidii kóo kpààtì bá dè me nyí nhò teennè. **22** Kòo kpààtì Aasi baa mbo

me yεñcaàrìmè miεke ke sòké ke yetírì ti Yiè nKuyie nkpeti. ²³ Kòo túóté Damaasi εì kó yebòkè yèè do ò poté, kénnaá nke tú: Yè mè nteennèmè Asidii kóo kpààtì n yó nyε nfeu kè yè n teénnè. Ke yé kòò waá nhomáà ndi mudorimù nè Isidayeeeribe bémou kõmu. ²⁴ Kè Aasii tíí nKuyie ncíëtè kó tinentì ké tì pùo nkékpetínné Kuyie ncíëtè kó yebòrè, kémáá yewüñtòrè Sedisadëmmu εì dimou miεke, ²⁵ kéhãá yetòrè Sudaa tempë nkó yehékè yemou miεke kè bë ntuò nyebòkè tihúúntì. Memìme ò íimmè ti Yiè nKuyie mmíeké.

²⁶ Aasi dàòrìmè sòmme nè ò pí mmìùù tòmmú, ò ketémè nè ò pðñtémè dè wàrimu Sudaa nè Isidayeeeribe kpààtìbè páte miεke. ²⁷ Kè Aasi kò nho yembè kùñ nké, kè bëe ò kùnné Sedisadëmmu εì. Bè í nhò kùnné Isidayeeeribe kpààtìbè kó ifñti. Kòo bire Esekiasii sòaté tikpàtì.

29

*Esekiasi sòatémè tikpàtì ke wèníkùnné Kuyie ncíëtè
(Wénté 2 Bekpààtìbè 18:1-4)*

¹ Esekiasi do yóó di tikpàtì ke mòke yebie nsipísídé nè yènùmmù ndi, kéntø tikpàtì ke dò yebie nsipísídé nè yèwei ke bo Sedisadëmmu. Sakarii bire Abi weè do tú o yá. ² Kòo ndøori ti Yiè nKuyie ndá dè o yààrì Dafiti do døòrimè só.

³ O kpàtì benni ketirì otäàkètiwè kè wèè kpeté ti Yiè nKuyie ncíëtè kó yebòrè, ké yè dòò, ⁴ kéduó nké ikuó niùbè nè Defiibé kè bëe kótení ke tíí nKuyie ncíëtè kó kupíkù diyiè yìènì këè bíékè. ⁵ Kòo bë náké ke dò: Kénténè n tú mù díndi Defiibé! Døònè

dimáà mewénkùmè kó ikuó nè ti Yiè nKuyie nc̄stè, di yembè do tū nkù, kédeite meyōò. ⁶ Kè yé ti yembè do dàòmè ti Yiè nKuyie nyí dó dè, kékù cáké kunku Kuyie nti tū nkù, kékù bùtinné ke í ndake ku taummè tou kpéí, kékù yóu. ⁷ Kè bëe tonté kékpetínné kukpánkpánkù kó yeboré kékua ifití, bá bë ténke í ntuò ntihúúntì Kuyie mbembé Isidayeecribe tū nkù, bë me nyí ntuò nyiwūò ti Yiè nKuyie nc̄stè mieke. ⁸ Kè deè nte kë ti Yiè nKuyie mmieké cójuté Sudaa tempé nè Sedisademu dë kòbe, kë be kpere nduò tikɔmbùòtì, kékù bë yóu kë bëe ta mesémmè mieke, kë bë mbè daú, di mè nwúó nkè dë dòmmè. ⁹ Nè de kpéí nke bë kùomè ti yembè ke pñmú ti bí, initidaai nè initipòi nè ti pobè ke dòò tidaatì. ¹⁰ Bambà n dò kéttaunnè m máà ti Yiè nKuyie nku, tinti Isidayeecribe ti tū nkù, kë ku mieke tí bonke. ¹¹ N kòbe báá ɔonnè dimáà ti Yiè nKuyie, kù tääté dímbé, kë di bo nkù tū nke pñ nku tɔmmú ke tú ku tɔmbè kë kù tùò ntihúúntì.

¹² Mèmìme kë Defiibé Keati kó kunaàmùnkù kòbeε kòtení beè tu: Maati bire Amasii nè Asadiq Yeedi bire. Kè Medadi kó kunaàmùnkù kòbe ntú: Kiisi Afidi bire nè Asadiyaq Yeadeedi bire. Kè Kerisonni kó kunaàmùnkù kòbe ntú: Yoa Simma bire nè Edenni Yoa bire. ¹³ Kè Edisafaa kó kunaàmùnkù kòbe ntú Simmidi nè Yeyeedi, kë Asafu kòku kòbe ntú Sakarii nè Matanniya. ¹⁴ Kè Emanni kòku kòbe ntú Yeiyeedi nè Semmeii. Kè Yedutunni kòku kòbe ntú Semmaya nè Usiyeedi. ¹⁵ Kè bëe tí mbé naàmùntì kòbe, kë bëe dòò bëmáà mewénkùmè kó ikuó, kédeè, kétünne okpààtì kó dinùù nè ti Yiè nKuyie nnaké tì, kékòte kédòò ti Yiè nKuyie nc̄stè mewénkùmè kó ikuó. ¹⁶ Kè ikuó nìùbëe ta ti Yiè

nKuyie ncíetè miéké ke bo tè wènkùnné kétúóté tinentì tì kó dimàà bo te miéké ke sī nkédenne ti Yiè nKuyie ncíetè dànkù, kè Defibee tì to kédenné diheì mánku kéútóo Setinow kó kubontémbònkù miéké. ¹⁷ Bè do keté bè bo dàòmè ti Yiè nKuyie ncíetè mewénkùmè kó ikuó dibenni tãnkù ketiwè kó diyè ketirì ndi. Diyè niinnì yiè kéta kukpákpkankù ke dà yewe yèni. Bè do dàò ti Yiè nKuyie ncíetè temou mewénkùmè kó ikuó ke dà yewe tèpiítè nè yèkuó ndi kédée.

¹⁸ De kó difònkúò kékoté okpààtì Esekiasi borè kóò náké ke dà: Ti dàòmu mewénkùmè kó ikuó ti Yiè nKuyie ncíetè temou, diwúñtònnì nè di kó tinentì timou, tábùrì bè pâa nwèè pêè Kuyie ndakù wèè ìnkè nè de kó tinentì timou. ¹⁹ Ti tûntemu Aasi do tú dìi mònnì okpààtì kéyeté Kuyie nkéçake tì nentì kó dimàà, ke tì dàò mewénkùmè kó ikuó ke tì tóní ti Yiè nKuyie nwúñtònnì lìkkè.

Bè wète ke ketémè mubáammu Kuyie n cíetè

²⁰ Kòo kpààtì Esekiasii íté dikùnweñní sèì kétíí ndihéì kó békotíbè kè bëe kóte ti Yiè nKuyie ncíetè.

²¹ Kè bëe tóní yenaadakè yèyiekè, yepedakè yèyiekè, yepedabé yèyiekè, yebòdakè yèyiekè, kè bë bo ì fèúté Kuyie nkémow mèyei ncíémmè, okpààtì cíetè nè Kuyie ncíetè nè Sudaa tempé nkòbe kpéí. Kè wèè náké ikuó nìùbè Anow bí ke dà, bëe dè fèúté ti Yiè nKuyie nkó diwúñtònnì ìnkè. ²² Kè ikuó nìùbèe fèúté inààkè kékceé mmeyí nkécóú ndiwúñtònnì, kékfèúté yepedakè nè yepedabé kékóú mmeyí ndiwúñtònnì ìnkè. ²³ De kó difònkúò kétóní yebòdakè bë yóó fèúté yè Kuyie nkémow mèyei ncíémmè okpààtì nè

ditfnnì bε iikè, kε bεe nòó mbe nəu yε ĩnkè. ²⁴ Kε ikuó niùbèe yε fèúté kécóú mmeyñ ndiwñštɔnnì ĩnkè kémøa Kuyie mbeməu bε kó meyei ncíémmè, kε yε okpààtì weè do duómmè kε bε bo dɔà meyei ncíémmè kó ikuó, kéfié iwñš kétuɔ nyIsidayeeribε bəməu kpéí.

²⁵ Kòo cónné Defiibε ti Yiè nKuyie ncíëtè miékε kε bε ntɔ tikùtìdùùtì nè tibómbonti nè tikäpentí, kéntū nKuyie mpäänáaňtì náaňtò Kadi okpààtì kou nè Kuyie mpäänáaňtì náaňtò Natãã bε do tì náké Dafiti kényë mmù, kε yε ti Yiè nKuyie nkuù do duómmè dε kó dinùù ku päänáaňtì náamłbè kε bεe tì náké.

²⁶ Kε Defiibε mbo bε kó mefié nke bie ndebémbénnè Dafiti do duó nkè bεe dɔà dè, kε ikuó niùbè ntɔ siheú.

²⁷ Kε Esekiasi dò bεe fíé iwñš kétuɔ ndiwñštɔnnì ĩnkè. Bε keté dìù mònnì dε kó mutɔmmú kε bedèmbè ndiè nke sántí ti Yiè nKuyie, kε bε eu siheú kε bie nnè debémbénnè Isidayeeribε kóo kpààtì Dafiti do duó nkè bεe dɔà dè. ²⁸ Kε ditfnnì diməu nkɔnke kε diè nke eu siheú kε iwñš yàa cóúténè kedeè. ²⁹ Bε tùɔ ndìù mònnì iwñš kedeè kε bεe kó dimàà neínè okpààtì kε bεe sinné kékɔnke. ³⁰ Okpààtì nè o kó bεtümbè kε bεe náké Defiibε ke dò, bε nsántí ti Yiè nKuyie nke tū nDafiti nè Kuyie mpäänáaňtì náamłbè bε do bε náké tì késinnóo kékɔnke kénsántí Kuyie nnè diwèì.

³¹ Kε Esekiasii bε náké kε dò: Di cäǟmmu ti Yiè nKuyie nkpeí, tɔnní iwñš kε i fíé ti Yiè nKuyie kε kù fiénè yesãã nkpeyi.

Kε ditfnnì diməu ntəuní iwñš nè disannni kpeyi. Bεe nìti kε bεe fíé bε kpeyi kétuɔ. ³² Ditfnnì diməu tɔní iì wñš kó dimàà kε bεe i kùo kétuɔ, kε inààkε mbo sipisìyiekè, yepedakè tekòùtè (100) yepedabε

sikəusìdé (200), deməu kè bèe dè tūo nti Yiè nKuyie. ³³ Kè bèe fíé inààké sikəusìkuò (600), ipe nè sibóá sikəupísítāati (3000). ³⁴ Ikuó niùbè me nyí nsũ kе bo na kе férí iwūñ iməu kе bе tebií Defiibee bе teennè kе bèe deè dе kó mutɔmmú kénkémμúnè ikuó niùbè tɔbè bo dɔòmè bəmáà mewénkùmè kó ikuó. Ke yé Defiibe do duómmè bəmáà kе dèe pēētē ikuó niùbè kе bèe bе dòò mewénkùmè kó ikuó, kе bе nsūnè ikuó niùbè. ³⁵ Ke yé iwūñ bе do yóó tuo nyì do sūmè nè məkùò mbè do yóó tuɔmmè kpéí nè mənaà mbè ñɔ yɔɔremè yepārè ìnkè kétuo.

Mεmìme bе do wètē kékétémè ti Yiè nKuyie ncǐtè kó mutɔmmú. ³⁶ Esekiasi nè benítìbè bəməu kе bе yèmmè nnaati nè Kuyie ndòò dè bе kpéí. Ke yé bе do dè dòòmè kе dè ndò mmecāā mme.

30

Esekiasi yumè Isidayeecribe bəməu kе bе baá ndiyentébanni

¹ Kè Esekiasii tɔ mbenítìbè Isidayeeeri wuɔ nkuməu miékə nè Sudaa kəku kuməu miékə, kewärinè yepáte Efadaimmu kó kuwuɔ nnè Mananee kəku kе bе bo kətənì Kuyie ncǐtè Sedisadəmmu kе bèe baá ndiyentébanni ti Yiè nKuyie nkpéí kunku Kuyie nyIsidayeecribe tū nkù.

² Okpààtì nè o kó bətūmbè nè benítìbè bəməu, bе do tū nSedisadəmmu nwe, kénáké bе bo baámmè ndiyentébanni dibenni koo tādéri. ³ Bè do í na kе bo dì baá ndi kó dimənnì, ke yé ikuó niùbè do í dòòmè bəmáà mewénkùmè kó ikuó kensū. Benítìbè me ndo í tū nSedisadəmmu. ⁴ Okpààtì nè ditñnnì diməu kе bèe pénsirì dе kó tináaṇtì,

⁵ kétãäté ké tì náké Isidayeeri wuə nkumou kétúóté Beerisebaa kénto kétuəkenè Danní kë bë bo kótení Sedisademu kë bëe baá ndiyentébanni ti Yiè nKuyie nkpéí kunku Isidayeeriбе tū nkù ke yé bë ténké do í dì baàmmè ke sū tì wàri ke yé ndè ndòmmè. ⁶ Kè yetɔrèe kótenè okpààti nè o tumbè bë bë duó nyèè páte Isidayeeri tenké kumou mieke nè Sudaa kóke kemou mieke kéntu nhokpààti bë náké dìi nùù, ké bë náké ke dò, díndi Isidayeeriбе bëè yenté Asidii kóo kpààti nòu mieke wëtenní ti Yiè nKuyie ndi yembè Abarahamu nè Isaki nè Sakəbu bë do tū nkù borè kë kù di cœuté. ⁷ Di bá ndònnè di yembè nè di kóbe bëè do yete ti Yiè nKuyie nkpeti, kunku Kuyie mbe yembè do tū nkù. Kè kùu duó nkè bëe bë kùo kédéè kéndò ndi me ndè wùómmè. ⁸ Di báá kpénkünne di to di yembè do dòòmè. Duónnè dimáà ti Yiè nKuyie kékótení ku cíteté mieke, kù cànné tè sáá képři nku tɔmmú, kunku Kuyie ndi tū nkù, kë dëe yie nkè ku mieke këè di cóú nkè këè do. ⁹ Kè nsà kë di wëténí ti Yiè nKuyie mborè, bëè do pímmú di tebií nè di bí, bë bo bë kuó mmesémmè kë bë yóu kë bëe konní di nhéì, ke yé ti Yiè nKuyie kunku di yembè do tū nkù, kuù ñ ñ kuó msesémmè kédòà mesàà, kë di wëténí ku borè kù i yóo di yete.

¹⁰ Memme kë yetɔrè níí ta di nhéì kécánté diterì, ke me nyf Efadaimmu tempé nkumou nè Manansee kóku kumou. Kè bë mmé ndò kétuəkenè Sabunoɔ kóku, kë bë mbè daú ke bë sáá. ¹¹ Nè memme kë Aseē kóbe mabè nè Manansee kó kuwuɔ nkóbe mabè nè Sabunoɔ kó kuwuɔ nkóbe mabè kë bëe banté bë caàrimè kékótení Sedisademu. ¹² Kè Kuyie

nnampé Sudaa kɔbe yèmmè kè bɛe wɛnné meyèmmè mèmáà kékíé nhokpààtì nè o tumbè bɛ yɛ mmù, ti Yiè nKuyie nyɛ ndɛ ndòmmè.

Esekiasi baámmè diyentébanni

13 Mɛmɛmɛ kɛ benitibè péu tíi nSedisadɛmmu dibenni kóo tãnkù dèrì kékáá mpɛɛ wèè í kɔɔrenè mutie mùù muuti dè kó dibanni. Kunìti kuù do tíi mmɛdiè. **14** Kè bɛe puɔ nyewūɔtɔrè nè yehúuntɔrè yɛè bo Sedisadɛmmu ké yè útóo Setinɔo kó kubontémbònkù. **15** Kè bɛe fíé diyentébanni kó iwūɔ dibenni kóo tãnkù dèrì mieke diyiè tɛpúítè nè dinaannì. Ikuó nìùbè nè Defiibɛ sòò mɛ ndimè ifei, kè bɛe dɔò bɛmáà mewénkùmè kó ikuó, kétɔní iwūɔ ti Yiè nKuyie ncierètè mieke kétuɔ. **16** Kè bɛe kari bɛ dò nkékari yɛè kàrè kéntü nyikuó Kuyie nkóo nìti Mɔyiisi do dɔú nyì, kéncɔu Defiibɛ borè meyññ nke méí diwūɔtɔnnì. **17** De kó kunìti mieke benitibè péu do bomu bɛe í dɔò bɛmáà mewénkùmè kó ikuó, kɛ bo fíé iwūɔ ti Yiè nKuyie, kè Defiibɛ bɛe cɔuté bɛ kó yefɔtè kékíé iwūɔ ti Yiè nKuyie. **18** Kɛ yɛ benitibè dikéè dierì do í dɔòmè bɛmáà mewénkùmè kó ikuó: Efadqimmu kɔbe nè Manansee kɔbe nè Isakqa kɔbe nè Sabunɔɔ kɔbe bɛe do í dɔò bɛmáà mewénkùmè kó ikuó, kédi diyentébanni kó mudii, kɛ í tũnne ikuó yɛmmè. Dɛè do te kɛ Esekiasii bántè Kuyie mbɛ kpéí nke dɔ: Ti Yiè nKuyie nfɔ nwèè sà, cíñ mbɛ. **19** Bɛmbɛ bɛe kó dimàà duó mbɛ yɛmmè kɛ wanti fɔ nti Yiè nKuyie, Kuyie nti yɛmbɛ do tũ nkù, kɛ nɛ í dɔò bɛmáà mewénkùmè kó ikuó. **20** Kè ti Yiè nKuyie ncɔuté Esekiasi kù bántè kɛ yɛ mmù, ké bɛ cíñ nke í mbɛ poté.

21 Memìmε kè Isidayeeeribε bèè bo Sedisadεmmu kè bè mbaà mpéé wèè í koorenè mutie mùù muuti dε kó dibanni nè diwèì dierì ke dò yewe yèyiekè. Bá dìì yiè kè Defiibε nè ikuó niùbè kè bè nsāntí ti Yiè nKuyie nnè be wérímú mumou kè biennè dεbέmbénne ke déukùnko ti Yiè nKuyie. **22** Kè Esekiasii sānte Defiibε bεmou bè pínmè ti Yiè nKuyie ntɔmmú nè meyèmmè memáà. Kè bè nyο ndibanni kó iwūñ ke dò yewe yèyiekè kέfíenè metaummè kpεyi, kέndéukùnko ti Yiè nKuyie nkunku be yεmbè do tū nkù. **23** Kè ditínnì dimouu wènné dinùù kè bèè yíé kέbaá ndibanni ke dò yewe yèyiekè nè diwèì. **24** Kè okpààtì Esekiasi duó nyenaadakè tekóupíítè (1000) ditínnì kpεí, yεpedakè sikóupísìyiekè (7000) kòò kó bεtúmbèe duó nyenaadakè tekóupípíítè (1000) ipε tekóupípíítè (10000), kè ikuó niùbè péuu dòò bεmáà mewénkùmè kó ikuó. **25** Kè diwèli pí nSudaa kóbe bεmou nè ikuó niùbè bεmou nè Defiibε nè bèè kó dimàà iítíni Isidayeeeribε tenkè ke kòtení nè bεpòòbè bèè kòtení ke bo Sudaa tenkè kè bè nyānkunè diwèì. **26** Kè diwèì dierì mbo Sedisadεmmu, dε kó diwèì botí í buoté diyiè mari kétúóté Isidayeeeribε kóo kpààtì Dafti bire Sadomoo kó dimònní kέnto kétuəkenní dε yiè. **27** Ikuó niùbè nè Defiibε kè bèè pā bεnítibè Kuyie nkó mesàà, kè Kuyie nkeè be tamme nè be báammu kεínkè.

31

Esekiasi tūntemè Kuyie ncîetè kó mutɔmmú

1 Dibanni dèè dìì mònñì, kè Isidayeeeribε bèè kó dimàà dè bo kè bèè kóte Sudaa ekè, kέpuo nyεbøatárè,

kékéké itedeí kédíé yetòrè, képuo nyewüñtòrè Sudaa tempē nkumou miéké nè Bensamée kóku nè Efadaimmu kóku nè Manansee kóku, kédee kè Isidayeereibé bémouu kúñ mbe eké bá wè o cíëtè.

² Kè Esekiasii kanné ikuó niùbè nè Defiibé be třrè be třrè bá wè o tõmmú tú mù. Ikuó niùbè nè Defiibé bëè do te bë bo nfeumè iwüñ ke tuò nè bë bo nfeumè metaummè kpeyi. Nè bë bo ndièmmè ke sãntí ti Yiè nKuyie nnè bë bo mbaamè ti Yiè nKuyie ncíëtè. ³ Kè okpààti deite o kpere kéduó nkè bë bo waánnè iwüñ bë yó nfeu i ke tuò dikünweñní kpeyi nè kuyuoku kpeyi nè siomþusi kó yewe kpeyi, nè bëtâàpàmbè nè yebaá nde kpeyi. Ti Yiè nKuyie nkuó wàri ke yë ndè ndòmmè.

⁴ Kòo náké Sedisademu εì kòbe ke dà, bëè duó nyikuó niùbè nè Defiibé be kpere kè dëe yie nkè bë ntú nti Yiè nKuyie nkuó yëmmè weti weti. ⁵ Bè kèè dìi mònnì de kó tináaňtì kè Isidayeereibé pã mediè mbe paá nkó tidiitì: Tidiitì bë tu tì bëdéè nè menaá nnè mekùò nè mecekùò ke yíénè desønnè desønnè nè bë ñò berí be diitì timou kè dëè ntú depíindè kè bëè dë dëite demou kë dë nsú mesàà. ⁶ Nè Isidayeereibé bëè bo Sudaa tempē nkó yehékè kè bëè kaa mbe wüñ kedei iì tu ipíínyì kétóní, inààke nè ipe. Nè yepäré bë cånné yë ti Yiè nKuyie nkpéí, ké dë còú nyecúò nyecúò. ⁷ Bè do keté bë bo ncoumè yecúò otâàtâánwè nwe kédee oyienwè. ⁸ Okpààti nè o tûmbè kè bëè kótení kényà de kó yecúò kénsãntí ti Yiè nKuyie nnè ku nìtibè.

⁹ Kè Esekiasii beké ikuó niùbè nè Defiibé de kó yecúò kpeti. ¹⁰ Kè ikuó niùtì diëwè Sadoki cíëtè kou Asadia ò tênné ke dà: Nè bë keté dìi mònnì ke touní

yεpārè ti Yiè nKuyie ncītè miékε ti yommu kε sànnè kε dè sùó nkε sū, dεè kó yεcúò mè ntu yiε. Kε yé ti Yiè nKuyie mpāmè mesàà nku nítibè.

¹¹ Kè Esekiasi dò, bèè tūntε ti Yiè nKuyie ncītè miékε tidieti, kε bèè tì tūntε. ¹² Kè bèè túóté bè pā dè Kuyie nnè bè berí bε diiti kε dèè kó dimàà tu dεpíindè kε bè dè dèite nè yεpārè bε cǎnné yε Kuyie nkpéí. Kè Defii botí kou Konanniya nni de kó mutɔmmú kòo yɔfūò kou Simmeii nhò tūnko. ¹³ Kè Defiibe tεpíitè mbè tūnko ke tú bèè dàkε tidiitì kpéí. Beè yètè tu: Yeyεedi nè Asasiau nè Naati nè Asayεedi nè Yedeməti nè Yosabadi nè Ediyεedi nè Isimaya nè Maati nè Bennaya bεməu kε bè ntū Konanniya nè o tebite bε kó dinùù nè okpààtì Esekiasi nè ikuó niùtì diεwè Asasiau wèè baké Kuyie ncītè be kó dinùù. ¹⁴ Kè Defii wuɔ nkou Immuna bire Kodee wèè bàà diyiè yìènì kεè bíkè kó dibòrì, kòo nte ò bo ndakemè yεpārè bε pāa nyε Kuyie nnè bε yèmmè, ke toti nè bε dèì dè ti Yiè nKuyie nkpéí nè dèè cǎá nkε tú ikuó niùbè máà kpεrε. ¹⁵ Edenni nè Minyaminni nè Yesua nè Semmayá nè Amadia nè Sekanniya kε bè nhò tūnko. De kó bεnìtìbè bεè do te bε bo ntotimè tidiitì bε kòbε ikuó niùbè kó yεhekè miékε. Bekótibè nè ibí bε tɔntì bε tɔntì. ¹⁶ Dè í tú bεè yètè wàri kétuóté bεè mòkε yεbie nyètāati kεndeètìnko máà ndi bε do totimè tidiitì, bε do totinèmu bεtɔbε bεè kòrìní bá dìì yiè ti Yiè nKuyie ncītè ke pññ mbe tɔmmú bε tɔntì bε tɔntì. ¹⁷ Bε do kàà nyikuó niùbè bε cεñ bε cεñ nsi kewàri bε yètè kékaa nDefiibe bε mòkε dìì mònni yεbie nsipísidé kεndeètìnko bε pñmpñmmè bε tɔmmú nè bε tñrè. ¹⁸ Bε do bε kàà nnè bε cεñ kòbε

mbé benítipòbè nè ibí initidaaì nè initipòì nè bèè bè bonè ke yé bè do túmè ikuó niùbè céé kòbe mbé. ¹⁹ Bè do täätému benítiibè kè bè bo ntoti tidiitì ikuó niùbè Anoo bí bèè bo dikpáà kó yéhekè nè Defiibe bèè yètè wàri.

²⁰ Nte Esekiasi dòò dè Sudaa tenkè kémou mieke, ò do dòò dèè wenni dèndé ke síé ke tú timómmonti ti Yiè nKuyie nyìlkè. ²¹ Ò do pí mmùù tåmmú kó dimàà Kuyie ncíeté mieke, ò do mù pí nké bo wëte kéente Kuyie nkuó nyi nè ku tannò, ké ndè dòòri ke tū nKuyie nnè o yëmmè memou, kòò dòòri dèè kó dimàà demou kè dè nyié.

32

Sennakedibu domè Sudaa kó dikpààtìyuu kòbe mudoò

(Wénté 2 Bekpààtìbè 18:13. Esai 36:1)

¹ Esekiasi dòò mùù tåmmú sààmù ke bénke ò dómè Kuyie mmu kó difõnkúò kè Asidii kóo kpààtì Sennakedibuu kotení kédo Sudaa tempé, nképi yéhekè iduotí fité yé, kéndó ké yé fiète. ² Esekiasi yà dìì mènnì Sennakedibu kérinímè ke dá kédo Sedisademmu mudoò. ³ Kòò tíí nho ãapònkótibè nè yekõmbò yembè kéndó bëe ñtí sibií sìì bo diheì mànku. Kè bëe yie nho kpèti. ⁴ Kè benítiibèe tíí nditínnì kékñtí sibií simou nè dinébòrì* dìì püù mbé kó kutempé, ké ndì ñtí ke náá nké tú Asidii kòbe báá kotení kékà mennésükùmè.

⁵ Mèmme kè Esekiasii íténnè dikõmbùò kè bëe wëte kémáá kuduotí bë pònte kù kékinko, kè kùu maatenè

* **32:4** dinébòrì: Bè náá ndìì nébòrì kpéí, Kiyɔɔ kó kukó nku, kùù püù nké kòrì Setinoo biriku, kè Esekiasii kù dinté ké kù tanné ketenè kékà kùu pòutooo diheì mieke.

yedèrè, kè bèe maá kutekù ditowaà kékii, kétün te kudànkù bè tu kù Midoo Dafiti èì, kémá yekpää nnè tidɔpiìti dietì. ⁶ Kè okpàatì tāäté bəhääpònkoktibè bèe yóó niitè benítibè.

Kè bèe tíí nho borè diheì kó dibòri borè, bè ñõ tíí ndè kòo mbè tiè nkè tú: ⁷ Téinnè di bá ndé Asidii kóo kpàatì nè difinnì diì ò neínè kè kufɔ̄waá ndi bo, wèè ti bonè weè kpeñní ke bè pëëté. ⁸ Wenwe benítibè bëè ò neínè nè bë kó muwérímú. Tínti ti Yiè nKuyie nkuù ti neínè kunku Kuyie nti tū nkù, kuù yóó ti dëeté kédoké ti kó mudoò.

Memìme kè benítibè nyíkú Sudaa kóo kpàatì Esekiasi bëi ntì ñinkè.

*Sennakedibu tɔ nkè bè nàké tì Sudaa kòbe
(Wénté 2 Bekpààtìbè 18:17-37. Esaii 36:2-22)*

⁹ De kó di fɔ̄nkúò kè Asidii kóo kpàatì Sennakedibuu pi Dakiisi nè o ãäpòmbè bëmøu kétò nho kó bəhääpònmbè Sedisadëmmu Sudaa kóo kpàatì Esekiasi borè nè benítibè bëè do ò bonè, kè bë bo bë nàké ké ï: ¹⁰ Asidii kóo kpàatì Sennakedibu tú: Di tá ñnwe ke kari Sedisadëmmu, diheì diì ã o nòùtè miëke? ¹¹ Esekiasi di soúmmu ke náá nkè tú di Yiè nKuyie ndi tū nkù bo di dëeté Asidii kóo kpàatì nòu miëke, ke duá nkè sinéyéï nè dikònnì kè dë yóó di kuɔ. ¹² Dè í tú de kó Esekiasi weè diì yëtɔ̄rè ke pùɔ nyewǖtɔ̄rè Sudaa tempë nkè nàké Sudaa kòbe nè Sedisadëmmu kòbe ke tú diwǖtɔ̄nnì dìmáà ndi bë dò nkénkɔ̄nkù diì iikè ke di ntùò ntihúúntàà? ¹³ Di í yë wenwe o mómmu ñnè o yembè bë dò dë yehékè teyè kòbaà? De kó yehékè kó yebökè na ke bë dëeté bë nòu miëkaà? ¹⁴ O yembè kùɔ yëè ekè ke dëè páíí, ñndi kó yebökè na ke dëeté yë kòbe bë nòu miëke, kè di né yë ndi kó Kuyie ndi tū nkù bo na ké di dëeté o

nòùtè miéké? ¹⁵ Esekiasi báá di ciité ké di souté di bá nhò tū, kubotí makù yoo dikpààtiyuu marì kó diboò í na ke deeté di kòbe o nou miéké nè ò yembè kpesi miéké. Kuyie ndi tū nkù báá na ké dì deeté o nou miéké múnke.

¹⁶ Kè Sennakedibu kó bëtõmbè nnáá nké sââ nti Yiè nKuyie nè ku kóo tõnti Esekiasi.

*Bè wàrimè dipátíri ke sàámmú ti Yiè nKuyie
(Wénté 2 Bekpààtìbè 19:14-19. Esai 37:14-20)*

¹⁷ Kè Sennakedibuu wàri dipátíri késâámmú ti Yiè nKuyie kunku Isidayeëribé tû nkù, kòo béri nké dò: Yéhekè teyè kó yebókè í na ke deeté ye kòbe n nou miéké, kè Esekiasi kó Kuyie nkuù bo na kédéeté ku nítibè n nou miékàà?

¹⁸ Memmè kè Sennakedibu kó bëtõmbè tì pîékké nè Ebedeebè kó tináaànti ke bo donné Sedisadëmmu kòbe bëè bo kuduotí ïnkè bë kômbùàtì ké bë ãnné kufôwaá nké dèe yie nké bëe na kékiete dihei. ¹⁹ Sennakedibu kó bëtõmbè do náá nKuyie nyIsidayeëribé tû nkù kpéí, ke kù dònnïnkonè sibôotenkaanli ibotí tei dòò sì nsi.

*Bè kùùmè Sennakedibu ãapòmbè kòò coké
(Wénté 2 Bekpààtìbè 19:15, 35-37 nè Esai 37:15, 36-38)*

²⁰ Memmè okpààtì Esekiasi nè Amati bire Kuyie mpâänâaànti náaàntò Esaii bë bàntémè Kuyie nde kpéí ké kù kuónnè. ²¹ Kè ti Yiè nKuyie ntônní ku tõnni Sennakedibu kó dihâapònkari miéké kè dìi kuø bëhâapòmbè yekômâbò yembè nè iwéï yembè bëè baké, kòo kpààtli íté nè ifei ké kò nho èì, kéntati o boò ciëtè miéké kòò bíí ò kùò.

²² Memmè ti Yiè nKuyie ndeetémè Esekiasi nè Sedisadëmmu èì kòbe Asidii kóo kpààtì nou miéké

nè bε dootitəbε səmbε, kε bεe om̄pənε dε kó ibotí ii bε fitε. ²³ Kε bənìtìbε pεuu pāmmú yεpārε ti Yiè nKuyie nSedisadεmmu, kέpāmmúnε yεpārε Esekiasi wenwe Sudaa tenkε kəbe kóo kpààtì, kε ibotí teìi ò dèúkùnnε.

Esekiasi kó tikpàtì mənku

(Wénté 2 Békpààtìbè 20:1-21 nè Esaii 38:1-8,39)

²⁴ Dε kó yεwe miεke kε Esekiasii muəke kέduúnnε mukǔñ kέbántε ti Yiè nKuyie kε kùu dòò tidiεtì. ²⁵ Kε Esekiasi í mbənté mesàà nKuyie nhò dòòmε kέānné tεfentε, kε ti Yiè nKuyie mmiεkee ò do nè Sudaa tenkε nè Sedisadεmmu. ²⁶ Bá nè Esekiasi mε nhāmε tεfentε kòo kέkùnnε omáà wenwe nè Sedisadεmmu εì kəbe, kε ti Yiè nKuyie mmiεke í mbε do o fòmmu muməu miεke.

²⁷ Kε Esekiasii məøte tikpàtì mediè, kòo yètìrìi feitε, kε wε mməke tikpàtì kέmaá sicεñ kέānné timátì pεítì nè mesəø nnε yεtásàayε yεè donku kpeññi nè tūdààrìbε nè tidəpiütì nè tinensààtì tibotí tibotí. ²⁸ Kòo maá ò yóó nhāñ dè tidiitì bε tu tì bεdéè nè mekùñ, nnε bε yóó ntannìnkø dε o wūñ ibotí ibotí. ²⁹ Kòo maá yεhεkε kέmaøte iwūñ mediè nyisámþpøi nè idieyì. Kuyie nkuù do ò duá ntikpàtì mediè.

³⁰ Wenwe Esekiasi weè do kǔnné Kiyɔñ kó kukó nkó menie nké mè tanné defūñ kε mèe yεroo Dañiti εì diyiè taà këè bíékè.

Esekiasi tõmmú muməu do yíemmu. ³¹ Dεè kpéí ndo te kε Babidənni εì kó bεkpààtìbεe tñnní bε kó yεhεikèñtɔrε bε borε, kε bε bo dəke yíéte tidiεtì tiì dòò ò εì, kε Kuyie nhò yóó kε bo yà tiì bo o yèmmε miεke.

32 Esekiasi dòòrìmè sòmmé nè ò pí mmùù tàmmú Kuyie nkpéí ndè wàrimu Kuyie bенke tì ku pãänáañtì náañtò Amøti bire Esaii kòò tì wàri dë kó dipátíri mieke nè Sudaa kpààtìbè nè Isidayeeri kòbe be páte mieke. **33** Kòo kò nho yembè kũñ nkè kë bëè ò kũnné Dafiti bí fôti kó ditennì. Kè Sudaa kòbeë ò kòuté kòò bire Manansee sòaté tikpàti.

33

Manansee sòatémè tikpàti (Wénté 2 Bekpààtìbè 21:1-18)

1 Manansee do yóó di tikpàti ke mòke yebie ntépíítè nè yèdëè ndi, kémbo Sedisadëmmu ke tò tikpàti yebie nsipísìnùmmù nè yenùmmù, **2** kédòò Kuyie nyí dó dë, kétünne ibotí teì do dòori ìì sòkè kpere ke ti Yiè nKuyie nyì bèti ke bë kànné bembé Isidayeeri. **3** Kòo wëte kéraá o cice Esekiasi do pùo nyëè bëowùñtòrè kéraá dibòò Baadi kó diwùñtònnì kécíéké itedéí kéfíí nkénkñnkù ke báá ndiyiè nè otànkù nè siwàä. **4** Kòo maá yewùñtòrè ti Yiè nKuyie ncíëtè mieke Sedisadëmmu. Ti Yiè nKuyie ndo bë nàkému ke dò, kù dó bë nkù báá nSedisadëmmu nwe sâä. **5** Kòo maá yëè wùñtòrè ti Yiè nKuyie ncíëtè dàntì tìdë mieke diyiè nè otànkù nè siwàä de kpéí, **6** kékua o bire kétua Inòmmu biriku mieke kénnaánnè yebòkè, ke kòri tipàati, ke pínnè muhõñtòmmú, kéwaá mbenitinòmbè bëè yu bëcírìbè nè bëè boorí tinùbootì, kéndòærinè medòòrìmè yéime ke íinko ti Yiè nKuyie mmiëke. **7** Kòo tanné tèbòøtenkaanìtè ò do dòò tè Kuyie ncíëtè mieke. Kuyie ndo nàkému ku kóo tñntì Dafiti nè

o bire Sadomɔɔ ke dò, Isidayeeribε tenkε miεke kù tāaté ke dó ku yètìrì nyu Sedisadεmmu nwe ku cǐtε miεke sāà. ⁸ Kù do bεimmu ke dò, kε Isidayeeribε tū nku tannò nè ku kuó nè ku tié nkù duó ndè bε yεmbε ke nàkε Moyiisi kòò dè wàri, kù báá bε dènnε diheì kù duó ndì bε yεmbε. ⁹ Kε Manansee nte kε Isidayeeribεe feti, kέcakε ti Yiè nKuyie nkε dεe pεetε ibotí teì kù do kùɔ ì kε bε kànnε ì do dòɔrimε.

¹⁰ Kε ti Yiè nKuyie nni nhò nàánnε wenwe Manansee, nè o kəbe kε bε í nkù kεrnmú. ¹¹ Kε ti Yiè nKuyie nduó nkε bεè bakε Asidii koo kpààti kó bεhāapòmbε kε bεè kəte kέpī mManansee kétɔnnε o yεì kuyimpie nkóò boú disɔawñò kó mεfimme kétɔ, kékònnε Babidɔnni. ¹² Ó ta dìì mònnì mεsémmε miεke kέkujnnε ti Yiè nKuyie nkémɔɔ mεcǐémmε, kékékùnnε omáà kunku Kuyie nhò yεmbε do tū nkù iìkε. ¹³ Kòò bántε ti Yiè nKuyie nkε mεsémmε kù pī, kε kùù kέmmú o dabònnì koo tεrénéní Sedisadεmmu o kpààtiyuu miεke, kε Manansee bantε ti Yiè nKuyie mmènkε túmε Kuyie nku.

¹⁴ Dε kó difɔnkúò kòò maá kuduotí Dafiti εì miεke diyiè taà kε, Kiyɔɔ kó kubiriku bíékε, kέntɔ kέtuɔkenε bε tú dε siyñ kó dibòrì, kέmaá kέfii nhOfedi tārì kε dεe okε mεdiè, kòò kannε bεhāapònkótibε Sudaa tenkε kó yεhεkε iduotí fitε yε miεke. ¹⁵ Kòò denne ibotí teì kó yεbokε ti Yiè nKuyie ncǐtε miεke nè tetenkaanitε, kε dε dènnε diheì mánku kέútóo, kέpuɔ nyεbɔawñòtòrε yεè bo ti Yiè nKuyie ncǐtε tεè bo Sedisadεmmu ditarì ïnkε. ¹⁶ Kòò maá ti Yiè nKuyie nkó diwñɔtònnì kέfíe iwñɔ mεtaummε kpeyi nnε yesãã nkpeyi, kέduó nkε Sudaa kəbe ntū nti Yiè nKuyie nkunku Isidayeeribε

tū nkù. ¹⁷ Bá nè mèmmé kè bennìtìbè nkpaá feu yetòrè, ke baa né báá nti Yiè nKuyie.

¹⁸ Manansee dòràrimè somme nè ò bàntémè Kuyie, nnè ku päänáaàntì náaàntò ò náké tì ti Yiè nKuyie nkpéí, bembé Isidayeeribé bè tū nkù dè wàrimu Isidayeeribé kpààtìbè dòràrimè pátiri miéké. ¹⁹ Ò bàntémè Kuyie nnè kù còutémè o báammu nè ò càkemè Kuyie nnè ò kù yetemè nè ò àáamè yetòrè ke fiíkú itedéi nè ò dòòmè sibɔɔtenkaanìi, ò dòò dè ke né bo na kébanté ò càkemè Kuyie ndè wàrimu Esaii tåmmú pátiri miéké. ²⁰ Manansee kò ndìi mónnì o yembé kññ nkè kè bëe ò kñnné o cíëtè pérímù miéké kòò biré Amwo sooté tikpàtì.

Amwo tømè tikpàtì

(Wénté 2 Bekpààtìbè 21:19-26)

²¹ Amwo do yóó di tikpàtì ke mòké yebié nsipísidé nè yèdée ndi, kéntø tikpàtì ke bo Sedisadëmmu ke dò yebié nyèdée, ²² kédawò ti Yiè nKuyie nyí dò dè o cice Manansee do dòòmè, kéfíé yeboké o cice do dòò yè ké nyè báá. ²³ Ò me nyí mbanté o caàrìmè o cice do bantémè o kñmè, ò do càkemu képëëté o cice.

²⁴ Kòò kó betɔmbèe dake o kpéí kóò kùɔ tekpààtìcíëtè miéké. ²⁵ Kè diheì yembé kuɔ bëe kó dimàà do dake kékwo okpààtì Amwo kéduó nkòò biré Sosiasii sooté tikpàtì.

34

Sosiasi tømè tikpàtì

(Wénté 2 Bekpààtìbè 22:1-2. 23:4-20)

¹ Sosiasi do yóó di tikpàtì ke mòké yebié nyèni ndi kémbo Sedisadëmmu ke tò tikpàtì ke dò yebié

nsipísìtääti nè dìmáà, ² kétünné o yààrì Dafiti kó mëborime weti weti.

³ O kpàtì benni niínnì o do kpaá tú odapàà nwe kéwammú Kuyie nho yààrì Dafiti do tū nkù. O kpàtì benni tepíítè nè didéri mieke, kékété ò bo puommè yεbøawñštørè Sudaa tenkè nè Sedisadëmmu, kédíé yεtørè, kébuó nyitedeí, kébóké sibøätenkaanìi nè bë yìè ntimátì ke uté sì. ⁴ Kòò duó nkè bë mpuo ndibòò Baadi kó yewñštørè kòò wùó, kè bëè puo ntihúúntì kó yεtørè yèè do bo de kó yewñštørè ïnkè, képíé itedeí nè sibøätenkaanìi bë yìè ntimátì ke uté sì, ké dè pùo nkè dëè naá mmutää, kè bëè dè ùtóó bëè do sì feu bë kûrì iì fɔti ïnkè. ⁵ Kòò tuo mbe bøøyembè kó yekûñ, bë bøawñštørè ïnkè. Mëmìme Sosiasi wèníkùnnemè Sudaa tenkè nè Sedisadëmmu.

⁶ Manansee kó yehékè nè Efadaimmu kpeye nè Simmeññ kpeye kéntø kétuøkenè Nefutadii kpeye nè be pεetitøbè kpeyoo. ⁷ Kòò puo nyebøawñštørè képíé itedeí képuo nnè sibøätenkaanìi kè dëè naá mmuyuo, kòò puo nyebøawñštørè bë tùò nyèè ïnkè tihúúntì Isidayeeeribe ekè yemou mieke kewëte kékò nSedisadëmmu.

*Ikuó niùtì diewè yàmè Kuyie nkuó pátíri
(Wénté 2 Bekpààtìbè 22:3-10)*

⁸ Kè Sosiasi mbo o kpàtì benni tepíítè nè diniínnì mieke. Ò wèníkùnné dìì mònnì diheì nè ti Yiè nKuyie ncíëtè ke dèè kétø Asadia bire Safãã Maseya εì kóo kpàtì nè okpàatì kóo pátíwãäti Yoakasi bire Yoa kè bë bo kòte kétünte ti Yiè nKuyie ncíëtè. ⁹ Kè bëe kòte kényà ikuó niùtì diewè Idikiya, ké nhò tao Manansee kó kuwuó nkàbe, nè Efadaimmu kòku kòbe nè Isidayeeeribe sòmbè Sudaa tenkè këmou kòbe

nè Bensamee kó kuwuə nkəbe nè Sedisadəmmu εì kəbe bè do tənì iì díítí Kuyie ncíëtè. Defiibe bèè bàa Kuyie ncíëtè kó yebòrè kè bèè i cuó. **10** Kè bèè i duá mbèè ni bèè pī nKuyie ncíëtè tɔmmú, kè bè bo dàònè ti Yiè nKuyie ncíëtè ké tè tūntè. **11** Kè bèè i duá mbèè yé idéí kó mutɔmmú nè bəmaribè kè bè bo donténè yetárè bè ciéké yè nè imundéí kéíinnè tidieti Sudaa kpààtìbè do càkè tì. **12** Kè de kó benítibè mènke mpī mmutɔmmú kè dè wənni mesàà, kè Defiibe bí Yaati nè Abudiasi nè Sakarii nè Mesudammu iì do bè ni. Kè Defiibe təbè bèè nə nkə bie ndəbémbeññè ke nənnè mudèmmù. **13** Kè bè mbaké bèè təu tinənti, ke bakénè bətɔmbè bəməu bá wè nè o tɔmmú. Kè Defiibe təbè tu bəpátíwãàbè ke baanè Kuyie ncíëtè tɔmbè nè yebòrè.

¹⁴ Bè dèì diì mìnñì idíítì bè do dəú nyì ti Yiè nKuyie ncíëtè miëke, kè ikuó niùti Idikiya yà ti Yiè nKuyie nkuó pátíri, kù do duó nyì Møyiisi kòò ì wári.
¹⁵ Kè Idikiya náké opátíwääti Safää ke dò: M pëté ikuó pátíri ti Yiè nKuyie ncíëtè, kékì dì nhò duó. ¹⁶ Kè Safää dì tao okpààti, kóò náké nè mutɔmmú kpëti ke dò: Tínti a kó bëtɔmbè ti pírñmu mutɔmmú a do yë ntí dəò mù. ¹⁷ Ti tùótému ti Yiè nKuyie ncíëtè kó idíítì imou ke duó mbëè baké mutɔmmú nè bëtɔmbè.

18 Kè opátíwāātì Safāā yíé kénáké okpààtì kе dò: Ikuó niùtì diëwè Idikiya weè n duó ndipátíri, ké dì kàà nhokpààtì iìkè.

Sosiasi beémmè Udida (Wénté 2 Bekpààtìbè 22:11-20a)

¹⁹ Okpààtì kèè mεmìmε Kuyie nkuó bè ò kàa nyì kékëté o yààtì, ²⁰ kékëté Idikiya nè Safãã Ayikammu

nè Mikee bire Abudonni nè opátíwãàtì Safãã nè okpààtì kóo tñntì Asayaa, ké bë náké ke dò: ²¹ Køtenè kébeé nti Yiè nKuyie n kpéí nè Isidayeeeribe sômbé kpéí nnè Sudaa kôbë kpéí ndipátíri bë pëté dì tò tìi náañtì ñinkè. Ke yé ti Yiè nKuyie mmiëke ti domè mediè mmë, ti yembë í yiemmè ke tûnne ti Yiè nKuyie yë mmù, tìi wàri dipátíri miëke timoú.

²² Idikiya nè okpààtì tâaté bë kë bëe kôte onitipòkù Udidà borë wèè nàá nKuyie mpãänáañtì. Ò do tú Asidaa bire Tokiyati bire Sadummu pokù nwe, weè do baa ikuú yàatì. Dë kó Kuyie mpãänáañtì náañtò do bo Sedisadëmmu nwe, dicekarì bë tu di diheì pànnì, kë bëe ò náké bë tò tì. ²³ Kòo bë tènné ke dò: Køtenè kénáké onìtì wèè di tõnní m borë ke dò: Ti Yiè nKuyie nyIsidayeeeribe tû nkutu: ²⁴ Bè kàà ndìi pátíri Sudaa kôbë kóo kpààtì di nàá mmëè yei nkpéí kù yóó mè bonté Sedisadëmmu èì ndi nè di kôbë. ²⁵ Bè mè nkù mbontóomè kë tuô tihúuntì yebokè bë dòò yé ke íinko ku miëke, nè medòørìmè yeime ku miëke bë yëmu ke í yóó bë bonke. ²⁶ Sudaa kôbë kóo kpààtì wèè di tõnní kë di bo beé nti Yiè nKuyie, dí ò náké ke tú, ti Yiè nKuyie nyIsidayeeeribe tû nkù tu ò kèemu kù ò náké tì. ²⁷ Ò mè nkèèmè kù náké tì Sedisadëmmu kpéí kë dè kàáké o yëmmè, kòò kékùnne omáà kunku ti Yiè nKuyie nku ìikè, ke kérí o yàatì ke kômmú tinønnieti. Kunku ku mómmónku kù kèemu o dabònnì kunku ti Yiè nKuyie nkuù bëi. ²⁸ Ò yóó kòmmu bàmmùù o yembë kûnkè, kë bëe ò kûnné o yembë fôti o nònfe í yóó yà meyei nkù yóó bontémè Sedisadëmmu èì nè di nítibë.

Sosiasi wëte ke tñntemè nè Kuyie mbë kó

metaummè
(Wénté 2 Bekpààtìbè 22:20b-23:3)

Ikuó niùtì diewè Idikiya nè okpààtì do ò neínè bè kè bèe wëte kénáké okpààtì Kuyie mpãänáaàntì náaàntò bè náké tì, ²⁹ kòò kpààtì tõ nkè bèe náké Sudaa tenkè kòbe nè Sedisadëmmu èì kòbe ke dò bèe tíí. ³⁰ Bè tìí ndìì mònnì kòò kòte ti Yiè nKuyie ncîëtè ke neinè Sudaa èì kòbe nè Sedisadëmmu èì kòbe nè ikuó niùbè nè Defibé nè Isidayeeeribe bëmou békotíbè nè ibí kòò bè kàa nti Yiè Kuyie nkuó nè ku taummè pátíri bè pëté dì ti Yiè nKuyie ncîëtè miëke. ³¹ Okpààtì de ncómmú o cónnì kébái ndinùù dìì tu bè ntü mbé Yiè nKuyie, ke yíe nku tannò, nè ku kuó, nè ku tié nè bë yëmmè memou, nè bë wërimú mumou. Kè dëe yie nkè bèe na kéndëari ku kuó nè ku taummè pátíri diì ntì yë mmù. ³² Kòò kpààtii duó nkè bèè kó dimàà bo Sedisadëmmu èì nè Bënsamëe tempë nkòbe kè bèe tünne Kuyie mbè dòònè mëè taummè kunku bë yëmbè do tü nkù. ³³ Kè Sosiasii paà mmubøatàmmú Isidayeeeribe ekè yëmou miëke, keduó nkè bèè kó dimàà bo Isidayeeeribe tenkè kè bë mpí nti Yiè nKuyie ntòmmú kunku Kuyie mbè tü nkù, o fòmmu mumou miëke, bá bë í nyetë bë Yiè nKuyie bë yëmbè do tü nkù.

35

Sosiasi baámmè ndiyentébanni
(Wénté 2 Bekpààtìbè 23:21-23)

¹ Kè Sosiasii baá ndiyentébanni Sedisadëmmu ti Yiè nKuyie nkpéí nkéfíé dibanni kó iwüñ dibenni koo tånkù ketiwè kó diyiè tepíítè nè dinaannì. ² Kòò wëte kékanne ikuó niùbè bë tåmmú, kéyáúkùnnë bë

kòntì kè bè mpĩ nti Yiè nKuyie ncîëtè kó mutɔmmú,
³ kénákénè Defiibe bembé bëè cåá nti Yiè nKuyie ntɔmmú kpéí, ke te bè bo tiémmè benìtìbè ke dò: Tannénè ti Yiè nKuyie ntɔummè tɔu ku cîëtè Isidayeeeribé kóo kpààtì Dafiti bire Sadomɔɔ do maá tè, di ténké í yóó ndi tɔu. Pinnè ti Yiè nKuyie ntɔmmú kunku di tū nkù nè ku nìtìbè Isidayeeeribé.
⁴ Báátinè kéntü ndi naàmùntì duó ke dòmmè nè di třè di pĩ mpímmè mutɔmmú kéntü nyIsidayeeeribé kóo kpààtì Dafiti wàri ì tié nyé mmù, kòo bire Sadomɔɔ ì ïkú. ⁵ Mbonè Kuyie ncîëtè mieké di céí tümmè sitobè, kénteennè di kòbe Isidayeeeribé bë naàmùntì tümmè titobè. ⁶ Dù yóó fíé diyentébanni kó iwñõ, døònè dimáà mewénkùmè kó ikuó kéteennè di kòbe kè bëe tünne ti Yiè nKuyie nnàké tì Moyisi kòò tì wàri.

⁷ Kè Sosiasii duó nyiwñõ nyIsidayeeeribé bëè kó dimàà dè bo bë kpéí yepabe nè yebobé sikɔupísítãati (3000) nè inààke sikɔupísítãati (3000), kè bë bo fíé diyentébanni. De kó iwñõ do tú o kpeyi nyi wenwe okpààtì. ⁸ Kòo kpààtì kó betumbèe duónnè bë yèmmè iwñõ, kè bë bo fíé dibanni benìtìbè kpéí, nè Defiibe nè ikuó niùbè Idikiya nè Sakarii nè Yeyeedi bëè kòtì Kuyie ncîëtè kè bëe duó nyiwñõ ikuó niùbè kpéí, yepedabé nè yebobé sikɔupípsidé nè sikousikuò (2600) nè inààke sikousítãati (300) kè bë bo fíé diyentébanni. ⁹ Kè Defiibe kó bekótibè Konanniya nè o kòbe Semmaya nè Netanneyeedi nè Asabia nè Yeiyeedi nè Yosabadi kè bëe duó nDefiibe yepedabé nè yebobabé sikɔupísìnùmmù (5000) nè yenaadaké sikousìnùmmù (500). ¹⁰ Nte bë do tünne mèè botí

dibanni ikuó niùbè do pĩmu bε tɔmmú kε Defiibe pĩ mbe kɔmu, kε bε ntũ nhokpààtì dɔú ndìi nùù.

11 Kε bε nfeu diyentébanni kó iwǖñ kε ikuó niùbè cɔú meyñ nDefiibe borè ke cou diwǖñtɔnnì ũnkè. Kε Defiibe bie fεñ iwǖñ bε fié ì. **12** Ke cãnninko dèè dò nkétuɔ nKuyie, kédúó nDefiibe bε dò dò nkénte dè, kε me nyñ nè inààke, kéntü mMɔyiisi kó ikuó duó ke dòmmè. **13** Kε bεe tūnne be kó ikuó kέpǔnné diyentébanni kó ipε, kέbέnné iwǖñ tei bε cãnné ì Kuyie nkpéí nè sikñmboó nè tikàdààbuuti nè sidóù, kedeè kε dè totí bεnítìbè mecää nkε bεe di, **14** kedeè kέbέnné be kpεyi nè ikuó niùbè kpεyi, ke yε ikuó niùtì Anɔɔ bí do pímmè mutɔmmú nè keyènkòo ke feu iwǖñ ke tuò, ke tuònnè mekùò. Dεè kpéí ndo te kε ikuó niùbèe bénne dèè tu bε kpεre nè bεmbε ikuó niùbè kpεre. **15** Asafu yaàbí bεe tu bεdèmbε kε bε mpñ mbe tɔmmú ke tū nDafiti nè Asafu nè Emanni nè Yedutunni Kuyie mpäänáaňtì náaňtò okpààtì kou bε do dɔú ndìi nùù. Kε yεbòrè kó bεbàrìbε mbaa bá dìi bòrì. Bá bε í nyóu bε tɔmmú, ke yε bε kəbε Defiibe do bérímè dèè tu bε kpεre. **16** Mεè botí nku bε tūntemè ti Yiè nKuyie nkó mutɔmmú mumɔu dε yiè kέbaá ndiyentébanni, kéntü nhokpààtì Sosiasi kó dinùù, kεfié iwǖñ kétuɔ nti Yiè nKuyie nwǖñtɔnnì ũnkè.

17 Isidayεeribε bεe kó dimàà do bo ndiyentébanni, kε bεe yíé kέbaá mpέébε bεe í kɔɔrenè mutie mùù muuti bε kó dibanni ke dò yεwe yεyiekè. **18** Bε í baá ndiyentébanni marì me kó kubotí kétuóté Kuyie mpäänáaňtì náaňtò Sammuyεeri kó dimànnì kéntø kétuɔkenní Sosiasi kó dimànnì. Isidayεeribε kpààtìbε òmɔu í baá

ndiyentébanni kè di dònnè Sosiasi baá ndi. Ikuó niùbè nè Defiibè nè Sedisadèmmu èì kòbe bè do bomu de kó dibanni. ¹⁹ De kó diyentébanni bè do dì baá nhokpààtì Sosiasi kpàtì benni tèpíítè nè diniínnì mieke nke.

Sosiasi kpàtì tùòkemè ti mànku
(Wénté 2 Bekpààtìbè 23:28-30)

²⁰ Sosiasi tñnte dìì mònnì ti Yiè nKuyie ncñëtè kédéè, kè Esibiti kóo kpàtì Neko íténi nè o ããpòmbè ke bo do mudoò Kadikemiisi èì kòbe kukó nhEfadati borè, kè Sosiasii yèroo kéndó kóo bùjténè. ²¹ Kè Nekoo tñ nkè bèe ò náké ke dò n kpèti da dònnèmè, fñ nSudaa kòbe kóo kpàtì? Dè í tú ñ kòtení yíe nke bo dokénè fñ nwe, ñ kòtení ke bo dokénè tecñëtè n dokùnè tè ntè, kè Kuyie nné tú n dòò meçãã, báá dinté Kuyie nkuù m bonè kè meè dake kù yàà bo da kuø. ²² Bá ò í nkènté Neko náañti Kuyie nhò náké tì kòo tì nàá, kékòte kédo mudoò Neko Mekidoo biriku mieke. ²³ Kè détannè yembèe ò tñ kòo náké o kó betòmbè ke dò, bèe ò tuóté kè bè ò kòùtèmu.

²⁴ Kòo tòmbèe ò dèite o kpàrìnaasàntè mieke kéanné o kpàrìnaasàntè tetè mieke, kóò tò Sedisadèmmu kòo kú kè bèe ò kùnné o yembè fñti. Kè Sudaa tenkè kòbe bémou nè Sedisadèmmu èì kòbe bémou kè bèe kari o kñú.

²⁵ Bè yí memme kè Sedemii kuó ndikúdabònnì Sosiasi kpéí, kè benitidadèmbè nè benitipodèmbè kè bèe bái nSosiasi kpéí, kè dè sonné nke yí Isidayeëribè kó ikuó. De kó dikúdabònnì wàrimu Sedemii kúdabùò mpátíri mieke.

26-27 Sosiasi dàòrìmè sàmmè ò ketémè nè ò pàñtémè nè ò pírmè mutòmmú Kuyie nkpéí, kë tū nKuyie nkuó duó kë dòmmè, dè wàrimu Isidayeεribé kpààtìbè nè Sudaa kòbe bë* páte miéké.

36

*Yoakasi tómè tikpàtì Sudaa tenkè
(Wénté 2 Bekpààtìbè 23:30-24:17)*

1 Dè dòò mèmmè kë dihéì yembëe túóté Sosiasi birë Yoakasi, kéduó nkòo túóté o cice fòtìrì kéntú okpààtì Sedisadëmmu. **2** Yoakasi do yóó di tikpàtì kë mòkë yebié nsipísìdé nè yètääti ndi, kéntò tikpàtì kë dò bëtââbè bëtääti kë bo Sedisadëmmu. **3** Kë Esibiti kóó kpààtì Neko ò pí nkéduó nkë Sedisadëmmu èì kòbe nè Sudaa tenkè kòbe nhò yetì dàmpòò, nè timátì péítì cìdóò sikòupísítääti (3000), nè mesòò ncìdóò sipísítääti. **4** Kë Esibiti kóó kpààtìi túóté Yoakasi nantè Ediakimmu kéduó nkòo bo ntú Sudaa tenkè nè Sedisadëmmu èì de kóó kpààtì. Kë bëë ceete o yètìrì kë nhò yu kë tú Sosakimmu. Kë Neko kònnè o kóó kótì Yoakasi Esibiti.

5 Sosakimmu do yóó di tikpàtì kë mòkë yebié nsipísìdé nè yénùmmù ndi kéntò tikpàtì kë dò yebié ntépíítè nè dìlmáà kédòò ti Yiè nKuyie nho tū nkù í dò dè. **6** Kë Babidònni kóó kpààtì Nebukannesaa ò do mudòò kóó pí nképítínné disòowùù kó mèfímmé kékònnè Babidònni, **7** kéntònè ti Yiè nKuyie ncíëtè kó tinéntì, ké kò nké tì tanné o kó tèbòøcíëtè miéké.

* 35:26-27 Wénté 16:11 nè tì wènkùnné.

8 Sosakimmu dàòrìmè sòmmé, isòkè kpere ò dòò dè, nè tìù ò tùòkèní dè wàrimu Isidayeεeribε kpààtìbè nè Sudaa kòbe bε pátε* miεke. O bire Sosakinni weè do sɔɔté tikpàtì.

9 Sosakinni do yóó di tikpàtì ke məke yεbie ntεpíítè nè yèni ndi, kéntø tikpàtì bεtààbè bεtāáti nè yewe tεpíítè ke bo Sedisadεmmu, kédøò ti Yiè nKuyie nyí dó dè. **10** Dibenni pànnì yètìní dìù mònnì kòo kpààtì Nebukannesaa ò pñ nkékònnè, kéntønè ti Yiè nKuyie ncíëtè kó tinenkpetì. Kòo túóté o cice nantè Sedesiasi kè weè ntú okpààtì Sudaa tenkè nè Sedisadεmmu.

Sedesiasi tumè okpààtì Sedisadεmmu

(Wénté 2 Bekpààtìbè 24:18-25:21 nè Sedemii 39:1-10, 52:1-27)

11 Sedesiasi do yóó di tikpàtì ke məke yεbie nsipísldé nè dìmáà ndi kéntø tikpàtì ke dò yεbie ntεpíítè nè dìmáà ke bo Sedisadεmmu. **12** Kòo døò ti Yiè nKuyie nyí dó dè, kunku ò tū nkù, ò í nkékùnnè omáà Kuyie mpääñáañtì náañtò Sedemii iìkè, wenwe ti Yiè nKuyie ndo náannè wè kòò ò nàá. **13** Kòo yete okpààtì Nebukannesaa kpeti. Nebukannesaa do duó nkòò ò dɔúnnèmu dinùù ké yú Kuyie nyetírì, ke bo nyié nho kpeti. Bá nè mεmme kòo kpénkùnnè o to kεyetε ti Yiè nKuyie kunku Isidayeεeribε tū nkù. **14** Ikuó nìùbè kó bεkótìbè nè bεnìtbè kε bεε sùù mbè bo nyetírímè ti Yiè nKuyie nkpeti, kétünne ibotí teì dòòri iì sòkε kpere, kέcakε ti Yiè nKuyie ncíëtè bε do cǎnné tè

* **36:8** Wénté 16:11 nè tìù wèníkùnnè.

Sedisademu. **15** Ti Yiè nKuyie mbè yembè do tū nkù do dòmu kédæté ku nìtibè nè ku cíetè, kéntüñnní ku tɔrè sãà kè yè bè caú. **16** Kè Isidayeebibè ndaú ku pãänáańtì náamìbè, ke bè sènku ke bè sãá, nkè ti Yiè nKuyie mmiékè yàa bè còúténè, bá bè í mmøke bè bo yímè ké kè còónné. **17** Kè ti Yiè nKuyie nduó nkè Babidønni kóo kpààtì bè do mudoò kékua bekpàrinuambè nè bëbëmbè nè isapùmbí nè bekótibè nè sidakóó, ké mbè kòùtìnè Kuyie ncíetè miékoo, bá ò í nsùó nhòmøù. Kuyie nkuù do bè nhò duó mbemøu. **18** Kòo kpààtì Nebukannesaa eí Kuyie ncíetè kó tinentì tidietì nè tisámìpòti nè ku cíetè kó tikpàtì, nè okpààtì kpèti nè o tumbè kpèti, demøu ké dè kònnè Babidønni. **19** Kòo còu nKuyie ncíetè këpuo Sedisademu kó kuduotí kécou ntækpààtìcíetè nè bekpéríbè kpèsi, kécake diheì kó tinensàatì timøu, **20** képímmú bëè do yenté yenté kékònnè Babidønni ké me nyñnè okpààtì nè o bí, kè bè ntú tidaati kè Peresi kó dikpààtìyuu yàa còuténè tikpàtì. **21** Memìme ti Yiè nKuyie ndó náké tì ku pãänáańtì náańtò Sedemii tì dòòmè. Kù do ò náké ke dò: Be eí diì yóó dòúnko yëbie nsipíslyiekè miékè, kékóó nsiomìpùsì kó yëbie mbè na mbaà nyè.

Okpààtì Siduusi duómmè dinùù kè Sifubè bo kò nkémaá Kuyie ncíetè

22 Peresi kóo kpààtì Siduusi kpàtì benni ketiri miékè nke kè Kuyie nni ndó kédòò kù do náké tì ku pãänáańtì náańtò Sedemii, kòo tì wàri. Memìme Kuyie mbenkemè okpààtì Siduusi ò dò nkédòò tì, kòo tì wàri kè bëe dari yepáte o eí dimøu képíeké

ke dò: ²³ Ti Yiè nKuyie nkùù bo keñnkè kùù n duó nyekpààtìyø yemøu kutenkù kè n yè baké, kuù n nàké ke tú n kù maá tecñëtè Sedisadëmmu Sudaa tenkè mieke. Díndi bèè kó dimàà tu Kuyie nkobè kù ndi bonè kè di kò Sedisadëmmu Sudaa tenkè ké kù maá tecñëtè.

Bibiri Kuyie Nnáàñtì Pátíri
The Holy Bible in the Ditammari language of Benin
copyright © 2001 SIM International

Language: Ditammari

Translation by: SIM

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2022-05-31

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files
dated 31 Aug 2023

5e2d0f12-f1d8-567b-bf98-cf1de4599d16